

T A

Č R

Technologická
agentura
České republiky

SOUHRNNÁ VÝZKUMNÁ ZPRÁVA

Projekt TAČR

**Stanovení obvyklé ceny u finančních transakcí náhledem
principu tržního odstupu
(TL05000328)**

Brychta, K. a kol.

Program **Éta**

Anotace

Tato souhrnná výzkumná zpráva prezentuje souhrn základních informací o projektu a jeho výstupech a dále pak prezentuje základní rámec pro ocenění vybraných finančních transakcí náhledem tržního odstupu. Tento materiál je komplementárním materiálem k ostatním realizovaným výstupům.

Souhrnná výzkumná zpráva je členěna do následujících částí. První část uvádí základní informace o projektu, odkazy na webové stránky s informacemi o projektu, informaci o participujících subjektech, o složení řešitelského týmu a souhrnem výstupů řešení projektu a odkazy na ně. Další část obsahuje úvod (východiska) do řešeného problému. Následující text souhrnné výzkumné zprávy je členěn do pěti základních částí. Část textu A popisuje vymezení řešených výzkumných úkolů a roli jednotlivých členů řešitelského týmu, část B specifikuje základní standardy OECD pro převodní ceny, část C se zabývá vybranými finančními transakcemi (C.1 Finanční záruky, C.2 Cash-pooling), část D je věnována problematice tzv. bezpečného přístavu pro úvěry v podmínkách ČR a část E, která shrnuje výsledky, přínosy a limity dosažených řešení.

Klíčová slova

Bezpečný přístav (safe harbour), finanční záruka, cash-pooling, finanční transakce, převodní ceny

Annotation

This research summary report presents a summary of the background information on the project and its outputs, and then presents a basic framework for valuing selected financial transactions based on the arm's length principle. This material is complementary to the other outputs produced.

The research summary report is organised into parts as follows. The first part provides background information on the project, links to the project websites, information on participating subjects, the composition of the research team and a summary of the project outputs and links to them. The next section contains an introduction (background) to the problem being addressed. The following text is divided into five main sections. Part A of the text describes the definition of the research problem to be addressed and the role of the individual members of the research team, Part B specifies the basic OECD standards for transfer pricing, Part C deals with selected financial transactions (C.1 Financial guarantees, C.2 Cash-pooling), Part D is devoted to the issue of the so-called safe harbour for loans and Part E summarises the results, benefits and limits of the solutions achieved.

Key words

Safe harbour, financial guarantee, cash-pooling, financial transactions, transfer pricing

Základní informace o projektu a jeho výstupech

Název projektu

Stanovení obvyklé ceny u finančních transakcí náhledem principu tržního odstupu

Evidenční číslo projektu: [TL05000328](#)

Doba řešení projektu: 01.06.2021 – 31.12.2023

Společenská relevance řešeného tématu

Významnou funkci v rámci veřejné politiky sehraává politika daňová a jsou to právě daňové příjmy, které jsou stěžejním zdrojem veřejných financí, a které umožňují státu plnit jeho roli při zajišťování veřejných služeb a plnit jeho závazky z titulu mandatorních výdajů¹. Zákonodárci a posléze i finanční správy států stojí aktuálně před velmi náročným úkolem etablovat pravidla, která odpovídají novým společenským podmínkám a přispívají k zajištění férové alokace daňových základů.

Změny podmínek a standardů vyvolaných projektem OECD zaměřeným proti erozi daňových základů a přesunům zisků (dále jen BEPS) zcela mění dosavadní nevyhovující daňové systémy, resp. jejich části. Velká část změn se dotýká právě oblasti převodních cen², která je velmi komplikovaná a jejíž uchopení v praxi je velmi obtížné. Standardy a doporučení OECD, které mají charakter soft-law se díky jejich přijetí na úrovni práva EU³ a na úrovni tuzemských právních předpisů států stávají zásadním hybatelem změn v daňové oblasti.

Pro oblast převodních cen je zřejmě tím nejuznávanějším a nejkompexnějším materiálem Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy⁴, která ve spojení s projektem OECD proti BEPS⁵, doznala vcelku významných změn. Ty souvisely s tím, že předchozí verze nerefletovala změny podmínek v podnikatelském prostředí⁶. Jednou z nich je i doplnění samostatné kap. X zaměřené na stanovení pravidel pro převodní

¹ Blíže viz např. Ministerstvo financí České republiky (2023). Státní rozpočet. [online]. [cit. 22. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/statni-rozpocet>.

² Blíže viz OECD (2019). BEPS. [online]. [cit. 22. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/beps/>.

³ K danému viz např. SMĚRNICE RADY (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu, ve znění pozdějších změn. [online]. [cit. 22. 12. 2023]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32016L1164>.

K argumentaci (zdůvodnění přijetí) viz preambule daného předpisu.

⁴ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Dále jen Směrnice OECD o převodních cenách.

⁵ Z angl. *Base Erosion and Profit Shifting*.

⁶ Předchozí verze byly cíleny primárně na standardní typy transakcí jako je dodávání zboží a poskytování „standardních“ služeb.

ceny u finančních transakcí. Přijaté změny lze vnímat jako velmi přínosné a žádoucí. Na druhou stranu je však nutné setrvat na názoru, že nově vnesená pravidla jsou stále zatížena vysokou mírou obecnosti⁷.

Cíl projektu

Cílem projektu bylo vytvořit metodiku pro stanovení obvyklé ceny u finančních transakcí při reflexi principu tržního odstupu na základě systematizace relevantních a existujících (event. potenciálně použitelných) norem.

Díličními cíli byly:

- a) vyvolání širší společenské diskuse a zvýšení povědomí o daném problému;
- b) provedení hlubšího výzkumu zaměřeného na zjištění existujících způsobů a možností stanovení obvyklé ceny u finančních transakcí;
- c) poskytnutí vodítka pro určení legitimní a právem aprobované výše obvyklé ceny u finančních transakcí, která, díky reflexi principu tržního odstupu, zamezuje přesouvání zisků a přispívá tak k férovému zdaňování;
- d) posílení jistoty na straně správce daně a daňových subjektů.

Klíčová slova

Česká republika, finanční transakce, OECD standardy, princip tržního odstupu, převodní ceny

Aim of the project

The aim of the project was to create a methodological guidance for setting arm's length price for financial transactions based on the systemized relevant and existing (or potentially applicable) standards.

The partial objectives of the project are as follows:

- a) to initiate a wider social debate and to increase awareness of the problem;
- b) to conduct a deeper research to identify existing ways and possibilities for determining the arm's length price for financial transactions;
- c) to provide a guidance for the determination of the legitimate and by the law approved arm's length price for financial transactions and which prevents from profit shifting and thus contributes to a fair taxation;
- d) to boost the certainty on the side of the tax authorities and tax-payers.

Key words

Czech Republic, Financial Transactions, OECD standards, Arm's Length Principle, Transfer Pricing

⁷ Která je částečně přičitatelná potřebě dosáhnout určitého kompromisu.

Webové stránky s informacemi o projektu a odkazy na výstupy/výsledky projektu⁸

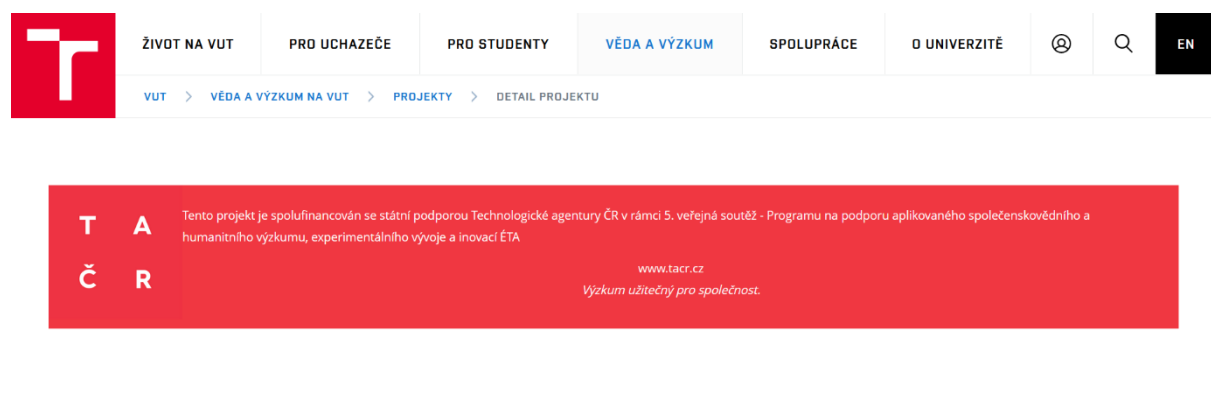
Webové stránky projektu: www.prevodni-ceny-ft.cz

Stanovení převodní ceny u finančních transakcí

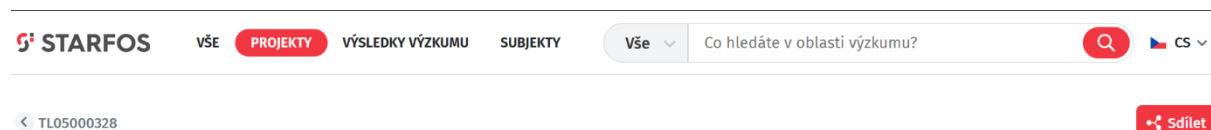
Webové stránky projektu na stránkách hlavního řešitele:

<https://www.vut.cz/vav/projekty/detail/32448>

Webové stránky projektu v systému STARFOS:

<https://starfos.tacr.cz/cs/projekty/TL05000328>

Stanovení obvyklé ceny u finančních transakcí náhledem principu tržního odstupu

⁸ Všechny výstupy jsou dostupné ke stažení v plné verzi bez omezení.

Participují subjekty

Program **Éta**

Generální finanční ředitelství

Technologická agentura ČR je organizační složkou státu, která byla zřízena v roce 2009 zákonem č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Ustavení TA ČR bylo jedním z důležitých implementačních kroků Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací.

Technologická agentura ČR centralizuje státní podporu aplikovaného výzkumu a vývoje, která byla do té doby roztržena mezi velký počet poskytovatelů.

Podpora inovačního potenciálu společenských věd, humanitních věd a umění.

Hlavní řešitel projektu.

Spoluřešitel projektu.

Externí aplikační garant

Řešitelský tým

Hlavní řešitel

- doc. Mgr. Ing. Karel Brychta, Ph.D.
e-mail: Karel.Brychta@vut.cz

Zástupce hlavního řešitele

- Ing. Lukáš Moravec, Ph.D.
e-mail: LukasGM@gmail.com

Spoluřešitelé (abecedně dle příjmení)

- Ing. David Homola, Ph.D.
- Ing. Michal Ištok, Ph.D.
- doc. Ing. Michal Karas, Ph.D.
- prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
- doc. Ing. Veronika Solilová, Ph.D.

Prohlášení členů řešitelského týmu

Členové řešitelského týmu zdůrazňují, že výstupy z řešení projektu představují výsledky jejich nezávislé činnosti. V této souvislosti upozorňují na fakt, že výstupy vzešlé z řešení projektu nevyjadřují stanovisko Finanční správy ČR.

Text souhrnné výzkumné zprávy neprošel redakční úpravou, za její obsah odpovídají autoři.

Výstupy řešení projektu

Závazné výsledky/výstupy projektu

Název: **Souhrnná výzkumná zpráva - stanovení převodní ceny u finančních transakcí**

Označení: TL05000328-V1

Kategorie výstupu: Souhrnná výzkumná zpráva (Vsouhrn)

Souhrnná výzkumná zpráva obsahuje vymezení pravidel, návrhů a doporučení pro oceňování klíčových finančních transakcí náhledem principu tržního odstupu v podmínkách ČR.

Název: **"Daňové ráje" 2022 - tentokrát s podtitulem Stanovení obvyklé ceny u finančních transakcí**

Workshop I

Označení: TL05000328-V2

Kategorie výstupu: workshop (W)

V rámci tohoto workshopu (účast pracovníků finanční správy, zástupců podnikatelských subjektů a akademiků) byly prezentovány a diskutovány závěry dosavadního výzkumu, prezentovány relevantní okruhy problému s cílem získat zpětnou vazbu od zainteresovaných stran, jejich náhled na věc, atd.

Název: **"Daňové ráje" 2023 - tentokrát s podtitulem Stanovení obvyklé ceny u finančních transakcí**

Označení: TL05000328-V3

Kategorie výstupu: workshop (W)

V rámci workshopu byly prezentovány a diskutovány návrhy a doporučení týkající se oceňování finančních transakcí se zaměřením na úroky, finanční záruky a cash-pooling.

Název: **A novel approach to estimating the debt capacity of European SMEs**

Kategorie výstupu: Jimp – článek v odborném periodiku v databázi Web of Science

Označení: TL05000328-V4

Cílem tohoto článku bylo představit nový přístup odhadu dluhové kapacity malých a středních podniků a dále odpovědět na otázku, jaké podmínky na úrovni podniku a jaké makroekonomické podmínky vedou k vyčerpání dluhové kapacity

MSP a za jakých podmínek by bylo možné odhadnout konkrétní hodnotu maximální dluhové kapacity.

Materiály ke stažení [ZDE](#).

Název: **Conceptual Framework for Determining the Transfer Price of the Loans**

Kategorie výstupu: Jimp – článek v odborném periodiku v databázi Web of Science

Označení: TL05000328-V5

Cílem článku bylo systematizovat postupy používané pro stanovení převodní ceny u finančních transakcí, jako jsou úvěry a zápůjčky, jejichž smluvními stranami jsou spojené osoby. Rozhodovací proces je prezentován za užití vývojového diagramu, který obsahuje základní rozhodovací rámec, resp. jednotlivé kroky vedoucí k výběru vhodné metody stanovení převodní ceny u úvěrů uvnitř skupiny.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: **Economic Modelling - a Method for Determining the Transfer Price of Loan Interest**

Kategorie výstupu: D - Stat' ve sborníku

Označení: TL05000328-V6

Tento článek představuje koncepty a přístupy ke stanovení tržních úrokových sazeb pomocí ekonomického modelování s využitím veřejně dostupných údajů, které jsou volně (zdarma) k dispozici.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: **Using the Survival Analysis to Predict a Company's Creditworthiness**

Kategorie výstupu: D - Stat' ve sborníku

Označení: TL05000328-V7

Článek prezentuje možnost užití analýzy přežití pro posouzení úvěruschopnosti dlužníka, tj. pro posouzení budoucí schopnosti dlužníka splácet úvěr.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: **Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část I.**

Článek v odborném periodiku (I)

Kategorie výstupu: O – Ostatní výsledky (článek v odborném profesním časopise)

Označení: TL05000328-V8

Prezentace v odborném nerecenzovaném periodiku - první článek ze série prezentoval základní východiska stanovení převodní ceny u finančních transakcí a vymezení relevantních pojmů.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část II.

Kategorie výstupu: O – Ostatní výsledky (článek v odborném profesním časopise)

Označení: TL05000328-V8

Článek cílí na úvěr a pravidla související s úrokem ukotvená v zákoně o daních z příjmů; příspěvek prezentuje vybrané testy spojené s hodnocením daňové uznatelnosti úroků.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část III.

Kategorie výstupu: O – Ostatní výsledky (článek v odborném profesním časopise)

Označení: TL05000328-V8

Příspěvek se zabývá významnými aspekty aplikace principu tržního odstupu u vnitro-skupinového úvěru. Článek nahlíží na treasury funkci a následně na vnitro-skupinový úvěr z pohledu stanovení tržní úrokové sazby a doporučení, která pro tuto oblast ustavuje Směrnice OECD o převodních cenách ve své kap. X.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část IV.

Kategorie výstupu: O – Ostatní výsledky (článek v odborném profesním časopise)

Označení: TL05000328-V8

Příspěvek cílí na cash-poolingové struktury a transakce s tím související z pohledu stanovení úrokové sazby a doporučení, která pro tuto oblast vydává zejména Směrnice OECD o převodních cenách ve své kap. X.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: Aspekty stanovení převodní ceny u finančních transakcí

Kategorie výstupu: Jost - Ostatní články v odborných recenzovaných periodikách

Označení: TL05000328-V9

Na základě provedené kvalitativní analýzy (obsahová a kontextuální analýza) článek systematizuje analytické nástroje užívané ve spojení se stanovením převodní ceny u finančních transakcí.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: Transferové oceňovanie úverov a pôžičiek v Českej a Slovenskej republike

Kategorie výstupu: B - Odborná kniha

Označení: TL05000328-V10

Cílem publikace je popsat a zhodnotit stávající normy a následně na základě systematizovaných poznatků navrhnout vhodnou metodiku pro stanovení úrokové sazby se zaměřením na malé a středně velké společnosti.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Další výsledky/výstupy projektu

Název: Challenges in transfer pricing: a concept of safe harbours for financial transactions.

Kategorie výstupu: Jost - Ostatní články v odborných recenzovaných periodikách

Označení: TL05000328-V11

Cílem článku bylo popsat a systematizovat existující formy zjednodušených režimů a bezpečných přístavů pro stanovení převodní ceny u finančních transakcí. Na základě dosažených výsledků jsou pak prezentována kritéria pro etablování bezpečného přístavu.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: Stanovení převodních cen v oblasti vnitropodnikových finančních transakcí z pohledu znalce

Kategorie výstupu: O – Ostatní výsledky (článek v odborném profesním časopise)

Označení: TL05000328-V14

Článek prezentuje specifika stanovení převodní ceny u finančních transakcí ve spojení se znaleckou činností a požadavky na ně kladenými.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: Seminář k judikatuře pro převodní ceny

Kategorie výstupu: workshop (W – uspořádání workshopu)

Označení: TL05000328-V14

Seminář/workshop byl realizován ve spolupráci s IFA. Účastní byli členové IFA – zejména se jednalo o pracovníky poradenských společností (Big4 a další).

Název: Přístupy stanovení převodních cen u finančních transakcí a jejich využití v podmínkách České republiky

Kategorie výstupu: O – Ostatní výsledky (článek v odborném profesním časopise)

Označení: TL05000328-V16

Článek obsahuje shrnutí možných přístupů ocenění finančních transakcí s přihlédnutím k podmínkám a situaci v České republice.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: The Concept of Associated Persons as a Key and Potentially Problematic Aspect in Transfer Pricing

Kategorie výstupu: Jimp

Označení: TL05000328-V17

Výsledek prezentuje kritickou komparativní studii definice jednoho z pojmových znaků pro převodní ceny - spojené osoby. Jedná se o porovnání definic vymezených v českém, lotyšském a brazilském právu. Článek zároveň identifikuje případné aplikační problémy spojené s rozdílným vymezením spojených osob.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: Úverový rating a transferové oceňovanie

Kategorie výstupu: O – Ostatní výsledky (článek v odborném profesním časopise)

Označení: TL05000328-V18

Cílem článku bylo sumarizovat poznatky z aktuálních vědeckých a odborných studií, které se týkají úvěrových ratingů, metodik vybraných ratingových agentur a vybraných komerčních bank. Příspěvek přináší pohled na metodiku Damodarana (metodika odhadu ratingu založeného na jednom ukazateli) a metodiky Ištoka (metodika vyvinutá v rámci řešení projektu TAČR) a možnosti jejich využití v podmínkách České republiky a Slovenské republiky..

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Název: **Transférové oceňovanie úverov v Slovenskej a Českej republike**

Kategorie výstupu: O – Ostatní výsledky (článek v odborném profesním časopise)

Označení: TL05000328-V19

Cílem příspěvku je posoudit možnosti stanovení úrokové sazby úvěrů v podmínkách Slovenské a České republiky při zohlednění standardů kapitoly X Směrnice OECD o převodních cenách se zaměřením na malé a střední podniky. Záměrem článku je rovněž poskytnout doporučení pro stanovení intervalu úrokové sazby za užití volně dostupných údajů.

Materiál ke stažení [ZDE](#).

Obsah

Seznam tabulek a schémat.....	5
Seznam tabulek	5
Seznam schémat	6
1 Úvod	7
1.1 Převodní ceny a finanční transakce	8
2 Východiska – základní právní rámec	10
2.1 Ústavněprávní mantinely (výběr).....	10
2.2 Pozice mezinárodních standardů OECD v ČR.....	12
3 Právní úprava převodních cen v České republice (výběr).....	14
3.1 Základní hmotně právní úprava obsažená v českém právu.....	14
3.2 Základní procesně právní úprava obsažená v českém právu a vybrané judikatorní závěry správních soudů	16
3.2.1 Stanovení referenční ceny	17
Část A (vymezení řešených výzkumných úkolů a role členů řešitelského týmu).....	19
4 Řešené výzkumné úkoly a jejich reflexe ve výstupech řešení projektu	20
5 Složení řešitelského týmu a jeho participace na řešení projektu a výstupech jeho řešení	23
Část B (Směrnice OECD o převodních cenách se zaměřením na finanční transakce)	25
6 Směrnice OECD o převodních cenách	26
6.1 Základní struktura Směrnice OECD o převodních cenách	26
6.2 Srovnávací analýza	30
6.3 Metody potenciálně použitelné pro stanovení převodní ceny u finančních transakcí	
32	
Část C (Vybrané finanční transakce).....	34

Část C.1 (Finanční záruky) 35

7 Finanční záruky 36

7.1	Pohled věřitele, dlužníka a ručitele – základní východiska.....	36
7.2	Typy záruk.....	36
7.3	Základní východiska	37
7.4	Analytický rámec pro přesné vymezení finančních záruk	38
7.5	Řízení rizik	39
7.6	Odměna za obvyklých podmínek (aplikace principu tržního odstupu).....	42
7.6.1	<i>Implicitní podpora.....</i>	42
7.6.2	<i>Explicitní (výslovná) záruka – záruka s faktickou právní vymahatelností</i>	43
7.7	Hodnocené faktory	43
7.7.1	<i>Existence právně vymahatelného závazku ručitele</i>	44
7.7.2	<i>Ekonomické a obchodní aspekty spojené s vnitropodnikovou finanční zárukou a jejím ekonomickým přínosem</i>	44
7.8	Ocenění (metody) finančních záruk (metody stanovení převodní ceny)	44
7.8.1	<i>Metoda CUP</i>	45
7.8.2	<i>Výnosová metoda (Yield Approach).....</i>	45
7.8.3	<i>Nákladový přístup (Cost Approach).....</i>	46
7.8.4	<i>Valuation of Expected Losses Approach.....</i>	46
7.8.5	<i>Capital Support Method.....</i>	46
7.9	Klíčové aspekty pro ustanovení záruky.....	47
7.10	Vybrané klíčové úvahy a závěry	47

Část C.2 (Cash-pooling)..... 49

8 CASH-POOLING..... 50

8.1	Cash-poolingové struktury	50
8.2	Fyzický/reálný cash-pooling.....	51
8.3	Fiktivní cash-pooling.....	52
8.4	Základní modifikace cash-poolingových struktur.....	53
8.5	Transfer pricing analýza u cash-poolingových transakcí	53
8.5.1	<i>První krok - Přesné vymezení cash-poolingových transakcí a rolí účastníků. 54</i>	
8.5.2	<i>Druhý krok - Určení odměny cash-pool leadera a odměny ostatních členů cash-poolu.....</i>	60

8.5.3	<i>Třetí krok - Stanovení kreditních a debetních tržních úrokových sazeb.....</i>	67
8.5.4	<i>Krok čtvrtý - Zajištění sdílení relevantních synergii (výhod) vyplývající z cash-poolingu mezi členy cash-poolingu.....</i>	69
8.6	Dokumentace převodních cen u cash-poolingu.....	69
Část D (Bezpečný přístav (safe harbour) pro úvěry).....		72
9	Bezpečné přístavy pro finanční transakce	73
9.1	Metodika a data – část D souhrnné výzkumné zprávy.....	77
9.2	Bezpečné přístavy pro finanční transakce ve světě	78
9.2.1	<i>Kypr.....</i>	79
9.2.2	<i>Slovinsko</i>	79
9.2.3	<i>Ruská federace</i>	80
9.2.4	<i>Srbsko.....</i>	81
9.2.5	<i>Austrálie.....</i>	81
9.2.6	<i>Singapur.....</i>	83
9.2.7	<i>Korea.....</i>	84
9.2.8	<i>Indie</i>	84
9.2.9	<i>USA</i>	85
9.2.10	<i>Nový Zéland</i>	86
9.2.11	<i>Polsko.....</i>	87
9.2.12	<i>Švýcarsko</i>	90
9.3	Zhodnocení stávajících bezpečných přístavů	93
9.4	Základní rámec bezpečných přístavů a taxonomie atributů bezpečného přístavu pro finanční transakce.....	94
9.4.1	<i>Základní východiska dle Směrnice OECD o převodních cenách.....</i>	94
9.4.2	<i>Kategorie bezpečných přístavů a taxonomie atributů spojených s jejich etablováním.....</i>	97
9.5	Přístupy stanovení úrokových sazeb, jejich datové základny a srovnatelnost výsledků 101	
9.5.1	<i>Bloomberg.....</i>	104
9.5.2	<i>ČNB – databáze ARAD</i>	107
9.5.3	<i>Metodika dle Damodarana</i>	108
9.5.4	<i>Ratingové agentury</i>	111
9.6	Návrh bezpečného přístavu	115
9.7	Závěr.....	117

Část E (výsledky, přínosy a limity dosažených řešení).....	119
10 Výsledky a jejich zhodnocení	120
10.1 Limity a omezení dosažených výsledků.....	122

Seznam tabulek a schémat

Seznam tabulek

Tabulka 3-1: Pokyny GFR pro oblast převodních cen.....	15
Tabulka 4-2: Vymezení hlavních výzkumných oblastí a vazby na vybrané výstupy řešení projektu.....	20
Tabulka 6-3: Základní struktura Směrnice OECD o převodních cenách.....	26
Tabulka 6-4: Základní struktura kap. X Směrnice OECD o převodních cenách.....	28
Tabulka 6-5: Srovnávací analýza v ustanoveních Směrnice OECD o převodních cenách – vybraná relevantní ustanovení.....	31
Tabulka 8-6: Stanovení odměny cash-pool leadera (příklad 1).....	61
Tabulka 8-7: Stanovení odměny cash-pool leadera vykonávajícího významné funkce a nesoucí významná rizika (příklad 2).....	63
Tabulka 9-8: Bezpečný přístav – akceptovatelné rozpětí min. a max. sazeb.....	80
Tabulka 9-9: Srbský bezpečný přístav pro rok 2021 a rok 2023.....	81
Tabulka 9-10: Bezpečný přístav pro finanční transakce.....	82
Tabulka 9-11: Orientační marže pro úvěru do 15 mil. SGD.....	83
Tabulka 9-12: Bezpečný přístav pro půjčky/úvěry.....	85
Tabulka 9-13: Aplikované federální sazby – bezpečný přístav pro úvěry denominované v USD.....	86
Tabulka 9-14: Bezpečný přístav pro úvěry/zápůjčky pro rok 2023 v Polsku.....	88
Tabulka 9-15: Sumarizace bezpečného přístavu u záloh a půjček v CHR.....	90
Tabulka 9-16: Souhrn úrokových sazeb pro období 2018 – 2023 (cizí měny).....	91
Tabulka 9-17: Výhody a nevýhody režimu bezpečného přístavu – perspektiva poplatníka....	96
Tabulka 9-18: Výhody a nevýhody režimu bezpečného přístavu – perspektiva správce daně	96
Tabulka 9-19: Aspekty/atributy související s bezpečným přístavem pro úvěry.....	98
Tabulka 9-20: Omezení/podmínky pro uplatnění bezpečného přístavu pro úvěry.....	99
Tabulka 9-21: Potenciální koncepce tvorby úrokové sazby v režimu bezpečného přístavu pro úvěry.....	100
Tabulka 9-22: Aplikovatelné úrokové sazby (ÚS) pro nefinanční sektor, výnosový spread pro 5letý USD vládní dluhopis (1 rok před).....	106
Tabulka 9-23: Aplikovatelné úrokové sazby (ÚS) pro nefinanční sektor, výnosový spread pro 5letý USD vládní dluhopis – rozpětí 52 týdnů.....	106
Tabulka 9-24: Aplikovatelné úrokové sazby (v %) pro nefinanční sektor, rok 2022 – databáze ARAD.....	108
Tabulka 9-25: Převodové můstky mezi úvěrovým ratingem a rizikovou přírážkou dle Damodarana (pro rok 2022).....	109
Tabulka 9-26: Rizikové přírážky (v %) dle Damodarana za období 2015 až 2023.....	110

Tabulka 9-27: Přehled rizikových přírážek (v %) v lednu 2023 dle Damodarana.....	110
Tabulka 9-28: Úrokové sazby stanovené pro nefinanční sektor (rok 2022) dle Damodarana	111
Tabulka 9-29: Přehled kumulativní průměrné globální míry selhání dlužníka dle Moody's	112
Tabulka 9-30: Přehled kumulativní průměrné globální míry selhání dlužníka dle Fitch.....	113
Tabulka 9-31: Přehled kumulativní průměrné globální míry selhání dlužníka - Standard&Poor's	113
Tabulka 9-32: Tříletý přehled kumulativní průměrné globální míry selhání dlužníka a stanovené přírážky za všechny ratingové agentury	114
Tabulka 9-33: Aplikovatelné úrokové sazby (ÚS) dle ratingových agentur.....	115
Tabulka 9-34: Návrh bezpečného přístavu pro nefinanční sektor založený na úvěrových statistikách z databáze ARAD	117

Seznam schémat

Schéma 9-1: Fyzický/reálný cash-pooling	51
Schéma 9-2: Fiktivní cash-pooling	52
Schéma 9-3: Přehled základních modifikací	53
Schéma 9-4: Výhody z cash-poolingu	56
Schéma 9-5: Funkční profilu u cash-pool leadera.....	59
Schéma 9-6: Funkční profil ve vztahu k určení odměny cash-pool leadera	60
Schéma 9-7: Srovnání a stanovení benefitů/výhod	67

1 Úvod

Problematika převodních cen obecně je velmi aktuálním a v mnoha ohledech i problematickým tématem. Tomu nasvědčuje rostoucí počet odborných publikací na dané téma. Rovněž to deklaruje i tvůrce zásadních standardů pro oblast převodních cen – tj. OECD⁹. Na základě výsledků literární rešerše provedené před zahájením řešení předmětného projektu¹⁰ bylo možné uzavřít, že odborná literatura cílí v oblasti převodních cen na následující oblasti:

- problematika převodních cen a související obecné okruhy problémů – vymezení východisek, problematických aspektů a širších souvislostí převodních cen¹¹;
- převodní ceny jako technika užívaná (zneužívaná) k přesunu zisků;
- ekonomický pohled a hodnocení převodních cen;
- právní úprava převodních cen;
- princip tržního odstupu¹²;
- srovnávací analýza coby kritický prvek (element) stanovení korektní výše převodní ceny;
- metody stanovení převodních cen;
- dokumentace k převodním cenám;
- předběžné cenové dohody;
- zjednodušené režimy pro stanovení převodní ceny¹³;
- převodní ceny v kontextu specifických odvětví, event. poskytovaných statků a služeb.

Nedávná komplexní bibliometrická analýza zaměřená na oblast převodních cen prokázala určitý posun od vnímání převodních cen ryze jako nástroje zneužívaného v rámci daňového plánování¹⁴. Na druhou stranu je dle výsledků řady studií zřejmé, že převodní ceny jsou nástrojem zneužívaným k agresivnímu daňovému plánování (event. účelovému přesunu zisků)¹⁵.

⁹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>.

¹⁰ Zahrnovala více jak 300 odborných článků. Výsledky jsou zveřejněny v publikaci Brychta, K., Poreisz, V., Sulik-Górecka, A. a Ištók, M. (2020). *Transfer Pricing in V4 Countries*. Brno: VUTIUM – Brno, 2020. 293 s. ISBN 978-80-214-5873-4. [online]. [cit. 20. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.13164/9788021458734>.

¹¹ V recentní literatuře ve spojitosti s projektem OECD cíleného proti BEPS.

¹² V novější literatuře je tento princip předmětem kritiky z důvodu jeho nepříhodnosti současnému prostředí, event. nutnosti modifikovat současný přístup.

¹³ Angl. *Safe Harbours*. Tento anglický termín je zaužívaný i v českých textech.

¹⁴ Více viz Kumar, S., Pandey, N., Lim, W. M., Chatterjee, A. N. a Pandey, N. (2021). What Do We Know About Transfer Pricing? Insights from Bibliometric analysis. *Journal of Business Research*, 134(3), pp. 275–287. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.05.041>.

¹⁵ Ištók, M. a Kanderová, M. (2019). Debt/Asset Ratio as an Evidence of Profit-shifting Behaviour in the Slovak Republic. *Technological and Economic Development of Economy*. 25(6), pp. 1293-1308. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z <https://journals.vgtu.lt/index.php/TEDE/article/view/11338>.

Dalšími aspekty hodnými zvláštního zřetele ve spojitosti s převodními cenami (včetně převodních cen u finančních transakcí) jsou komplikovanost a obecnost právní úpravy a nedostatky v právní úpravě, které vedou k neúměrným vyvolaným nákladům na straně daňových subjektů¹⁶. Právě ona komplikovanost a obecnost právní úpravy může vést k chybné aplikaci tržního odstupu bez zřejmého úmyslu dosahovat nedovolené daňové výhody.

I přes stávající kritiku tržního odstupu (potenciálně současného pojetí principu tržního odstupu a možností jeho užití)¹⁷ bude zřejmě princip tržního odstupu a jeho aplikace v transakcích mezi spojenými osobami i nadále nosným. Pro tento závěr svědčí i fakt, že Evropská komise připravila návrh směrnice pro převodní ceny¹⁸.

Do oblasti dluhového financování může nově vstoupit (v případě úspěšného schvalovacího procesu) i Směrnice Rady o stanovení pravidel týkajících se úlevy ke snížení zvýhodnění dluhu oproti vlastnímu kapitálu a o omezení odčitatelnosti úroků pro účely daně z příjmů právnických osob¹⁹.

1.1 Převodní ceny a finanční transakce

Vnitropodnikové financování²⁰ je, i přes stávající pravidla, způsobilé být nástrojem k přesunu zisků mimo danou jurisdikci a může vést k významné erozi daňových základů. Tento aspekt byl ve vztahu k dluhovému financování potvrzen řadou studií²¹; v tomto ohledu je hodnocení

Janský, P. a Kokeš, O. (2015). Corporate tax base erosion and profit shifting out of the Czech Republic. *Post-Communist Economies*, 27(4), pp. 537-546. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/14631377.2015.1084733>.

Janský, P. a Kokeš, O. (2016). Profit-shifting from Czech multinational companies to European tax havens. *Applied Economics Letters*, 23(16), pp. 1130-1133. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/13504851.2015.1137543>.

¹⁶ Viz Solilová, V. a Nerudová, D. (2018). *Transfer Pricing in SMEs: Critical Analysis and Practical Solutions*. Cham: Springer International Publishing. ISBN 978-3-319-69064-3.

Jde o aspekty, které jsou obzvláště problematické u malých a středních podniků.

¹⁷ Viz např. Pankiv, M. (2017). *Contemporary Application of the Arm's Length Principle in Transfer Pricing*. Amsterdam: IBFD, 2017. ISBN 978-90-8722-413-4.

Peng, C. (Xue) (2021). *Location-Specific Advantages: Modified Application of the Arm's Length Principle in a Knowledge-Based Economy*. Amsterdam: IBFD, 2021. ISBN 978-90-8722-732-6.

¹⁸ European Commission (2023). Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on transfer pricing {SWD(2023) 308-309 final}. [online]. [Cit. 23. 12. 2023]. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2023-09/COM_2023_529_1_EN_ACT_part1_v7.pdf.

¹⁹ European Commission (2023). Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on laying down rules on a debt-equity bias reduction allowance and on limiting the deductibility of interest for corporate income tax purposes. [online]. [cit. 23. 12. 2023]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022PC0216>.

²⁰ Nezahrnuje pouze dluhové financování, ale řadu dalších aspektů souvisejících s treasury funkcemi.

²¹ Offermanns, R. a Baldewings, B. (2015). Anti-Base-Erosion Measures for Intra-Group Debt Financing. In Cotrut, M. (ed.) *International Tax Structures in the BEPS Era: An Analysis of Anti-Abuse Measures*. IBFD, Amsterdam. pp.101-126.

European Commission (2017). Aggressive tax planning indicators. Final Report. Taxation Papers – Working Paper N. 71 – 2015. [online]. [cit. 23. 12. 2023]. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2018-03/taxation_papers_71_atp.pdf.

nezřídka prováděno ve vztahu k hodnocení efektů/dopadů opatření v rámci aktivit proti BEPS. Využití dluhového financování patří dle výsledků realizovaných studií mezi základní využívané způsoby. Mezi ně patří agresivní daňové plánování realizované prostřednictvím:

- a) plateb úroků;
- b) plateb licenčních poplatků;
- c) strategického plánování v oblasti převodních cen.

I v podmínkách ČR lze konstatovat, že převodní ceny jsou užívány jako nástroj při agresivním daňovém plánování; ve spojení s převodními cenami je přitom poukazováno i na neobvyklou výši úrokových sazeb.²²

Knauer, T. a Sommer, F. (2012). Interest barrier rules as a response to highly leveraged transactions. *Review of Accounting & Finance*, 11(2), 206-232. [online]. [cit. 23. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi-org.ezproxy.lib.vutbr.cz/10.1108/14757701211228228..>

Ištok, M. a Kanderová, M. (2019). Debt/Asset Ratio as an Evidence of Profit-shifting Behaviour in the Slovak Republic. *Technological and Economic Development of Economy*. 25(6), pp. 1293-1308. [online]. [cit. 23. 12. 2023]. Dostupné z <https://journals.vgtu.lt/index.php/TEDE/article/view/11338>.

Monsenego, J. (2023). Targeted Measures Against Intra-Group Debt Financing: What Needs and Design Options in Light of the ATAD, Transfer Pricing Rules, and Pillar 2? 51(10). pp. 682-696. [online]. [cit. 23. 12. 2023]. Dostupné z: <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/Intertax/51.10/TAXI2023063>.

²² Finanční správa ČR (2016). Boj proti agresivnímu daňovému plánování. Výsledky kontrol převodních cen včetně offshorových společností. Část „Co se kontroluje?“, str. 11–12, 21. dubna 2016. [online]. [cit. 24. 04. 2018]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-financni-sprava-cr/TK_20160421_TP-offshore.pdf.

2 Východiska – základní právní rámec

Potenciální (právnem aprobované) návrhy řešení musí respektovat daný právní rámec. S ohledem na skutečnost, že právní úprava převodních cen na úrovni zákonné právní úpravy je v podmínkách ČR relativně skoupá²³, je nutné ve větší míře brát v potaz i obecnější rámec.

2.1 Ústavněprávní mantinely (výběr)

Česká republika se hlásí k tradici právního státu, což ostatně vyplývá z norem ústavního pořádku (viz čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR) a z principů dovozených judikaturou Ústavního soudu ČR²⁴. S ohledem na vrchnostenské postavení veřejné správy při správě daní je jedním z nosných principů vyloučení svévole na straně veřejné moci. To je explicitně zakotveno v čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR²⁵ a v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práva a svobod²⁶.

Normy upravující správu daní a jejich interpretaci musí reflektovat mj. i již uvedenou obecnou klauzuli čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR, která je zdrojem řady ústavních principů postupujících celým právním řádem dovozených jak judikaturou Ústavního soudu ČR, tak i Nejvyšším správním soudem ČR. Jde např. o princip transparentnosti, všeobecný zákaz retroaktivity, požadavek jasnosti a předvídatelnosti, právní jistoty, ochrany legitimního očekávání, zákaz přepjatého formalismu, ochrany důvěry v právo a ochrany nabytí práv²⁷.

V kontextu výkonu práva ve spojení s vrchnostenským postavením finanční správy coby nositele veřejné moci je pak hodný zřetele i princip proporcionality, ke kterému se v rámci daňových otázek rovněž přistupuje²⁸. Vlastní zásada zákonnosti pro ukládání daní a poplatků je pak výslovně zakotvena v čl. 11 odst. 5 Listiny základních práva a svobod, kde se stanoví, že: „*Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.*“ V oblasti daní je tedy svěřena pravomoc zakotvovat daně, a z logiky věci i procesní podmínky související s faktickou realizací práv a povinností plynoucích z hmotněprávní úpravy, moci zákonodárné. Na právní úpravu správy daní lze pochopitelně vztáhnout i instituty a principy týkající se kontroly ústavnosti a zákonnosti, princip rovnosti v řízení před orgány veřejné moci a procesních záruk

²³ Pro srovnání viz např. OECD (2023). Transfer Pricing Country Profiles. [online]. [cit. 23. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/transfer-pricing-country-profiles.htm>.

Pro podmínky v zemích Visegrádské čtyřky (V4) viz např. Brychta, K., Poreisz, V., Sulik-Górecka, A. a Ištók, M. (2020). *Transfer Pricing in V4 Countries*. Brno: VUTIUM – Brno, 2020. 293 s. ISBN: 978-80-214-5873-4. [online]. [cit. 20. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.13164/9788021458734>.

²⁴ Viz např. Usnesení pléna Ústavního soudu ze dne 03. února 1999 sp. zn. Pl. ÚS 19/98. [online]. [cit. 23. 12. 2023]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-19-98>.

²⁵ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ Listina základních práva a svobod (zveřejněna pod č. 2/1993 Sb.).

²⁷ Viz např. nálezy plenárního zasedání Ústavního soudu ČR ze dne 23. května 2000 sp. zn. Pl. ÚS 24/1999; nálezy plenárního zasedání Ústavního soudu ČR ze dne 24. května 1994 sp. zn. Pl. ÚS 16/1993; pro rozsáhlejší odkazy na související rozhodovací praxi Ústavního soudu ČR viz nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 01. března 2011 sp. zn. Pl. ÚS 55/2010; nálezy Ústavního soudu ze dne 28. ledna 2004 sp. zn. I. ÚS 546/2003; tak doktrínou (Rychetský, P. et al. (2015). *Ústava České republiky, Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer; Wagnerova, E. et al. (2012). *Listina základních práva a svobod: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer).

²⁸ Viz nálezy plenárního zasedání Ústavního soudu ČR ze dne 22. března 2011 sp. zn. Pl. ÚS 24/10.

ochrany lidských práv. Ve vztahu k zásadě legitimního očekávání lze poukázat na zásadu, že správce daně je povinen dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly²⁹.

Aplikační přednost unijního a mezinárodního práva

Řada aspektů souvisejících s regulací převodních cen je upravena na úrovni mezinárodního i unijního práva³⁰. Závazek České republiky dodržovat mezinárodní závazky (stejně jako principy mezinárodního práva) plyne v obecné rovině z Preambule Ústavy ČR; explicitní závazek ČR dodržovat mezinárodní závazky (stejně jako principy mezinárodního práva) je pak zakotven přímo v Ústavě ČR³¹. Mezinárodní úmluvy³² mají v ČR aplikační přednost³³. Hodnou zřetele je i fakt, že ČR je i smluvní stranou Evropské úmluvy o lidských právech³⁴: řada ustanovení tohoto mezinárodního předpisu má přesah do oblasti daní³⁵.

ČR je coby členský stát EU pochopitelně vázána i právem EU – v širším slova smyslu je správa daní determinována jak normami primárního, tak pochopitelně i sekundárního práva³⁶.

Daňové zákony a podzákoné předpisy (východiska)

V podmínkách ČR jsou základními předpisy regulující daně zákony, kdy úprava obsažená v hmotně právním předpisu má charakter *lex specialis* vůči procesně právní úpravě obsažené v daňovém řádu³⁷, který má charakter *lex generalis*.

²⁹ Viz § 8 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

³⁰ Z pohledu převodních cen se na úrovni pozitivního práva jedná o aspekty související s procesními aspekty (např. spolupráce mezi finančními správami, poskytování informací, atd.).

Detailněji viz např. Směrnice 2011/2016/EU o správní spolupráci v oblasti daní členských států EU, ve znění pozdějších předpisů; Směrnice Rady (EU) 2017/1852 ze dne 10. října 2017 o mechanismech řešení daňových sporů v Evropské unii.

³¹ Viz čl. 1 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů.

³² Kam spadají mj. i smlouvy o zamezení dvojího zdanění a smlouvy o výměně daňových informací.

³³ Viz čl. 10 Ústavy ČR.

³⁴ Council of Europe (2020). European Convention of Human Rights. [online]. [cit. 25. 12. 2023]. Dostupné z: https://www.echr.coe.int/documents/convention_eng.pdf.

³⁵ Nicméně pokud je autorům této souhrnné výzkumné zprávy známo, žádné z rozhodnutí, kde by byla stranou sporu Česká republika, se netýkalo přímo otázek spojených s převodními cenami. Detailněji viz např. European Court of Human Rights (2023). HUDOC database. [online]. [cit. 25. 12. 2023]. Dostupné z: <https://hudoc.echr.coe.int/eng>.

³⁶ Malenovský, J. (2008). Mezinárodní právo veřejné: jeho obecná část a poměr k jiným právním systémům, zvláště k právu českému. 5. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Šířeji k dané problematice Týč, V., Sehnálek, D. a Charvát, R. (2011). *Vybrané otázky působení práva Evropské unie ve sféře českého právního řádu*. Brno: Masarykova univerzita.

³⁷ Viz § 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Daňové otázky jsou v podmínkách ČR v nemalé míře determinovány i značným počtem pokynů řady „D“ dále pak metodickými pokyny či informacemi vydávanými Generálním finančním ředitelstvím ČR (dále jen GFŘ). Ty si kladou za cíl ujednotit existující praxi.

„Pokyny řady D“ GFŘ, metodické pokyny GFŘ a pokyny/informace Ministerstva financí ČR nemají charakter obecně závazného právního předpisu – jsou nicméně v rámci finanční správy interně závazné a daňový subjekt se jich může v rámci prosazování svých práv a s poukazem na legitimní očekávání dovolávat. V důsledku této a souvisejících skutečností tedy vytváří závaznou správní praxi³⁸.

Judikatura správních soudů v podmínkách ČR

Významným zdrojem interpretace daňového práva³⁹ jsou rozsudky správních soudů. I když se Česká republika stále řadí mezi státy s kontinentálním systémem práva⁴⁰, je třeba uzavřít, že role judikatury a její význam mj. s rostoucí komplikovaností právní úpravy roste. Je to právě judikatura správních soudů (resp. Nejvyššího správního soudu ČR⁴¹), která v minulosti vedla ke změnách ve správní praxi.

Ve vztahu k oblasti převodních cen je nutné vyzdvihnout význam judikatury Nejvyššího správního soudu ČR, který pro oblast převodních cen etabloval základní rámec⁴².

2.2 Pozice mezinárodních standardů OECD v ČR

Standardy OECD mají obecně charakter tzv. soft-law, nicméně Směrnice OECD o převodních cenách si nejenom v podmínkách ČR vydobyla speciální postavení – postupy, doporučení a pravidla v ní uvedené jsou obecně akceptované jak daňovými subjekty, tak i Finanční správou ČR a v průběhu času tak tyto standardy vytvořily správní praxi. Finanční správa ČR se ostatně i na Směrnici OECD o převodních cenách odkazuje ve svých pokynech.

³⁸ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 16. srpna 2010, sp. Zn. 2 Afs 53/2010, kde se uvádí: „Pokyny ministerstev jsou interními předpisy, které upravují a sjednocují praxi správních orgánů. Přestože pokyny ministerstev nejsou obecně závaznými právními předpisy, správní orgány mají povinnost se jimi ve své právní praxi řídit, což neplatí pouze v případě, že by se taková praxe neslučovala s obecně závaznými právními předpisy.“

Dodržování zavedené správní praxe je přitom dovozováno z čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR a čl. 1 Listiny základních práv a svobod.

³⁹ K vybraným aspektům širěji např. Melzer, F. (2011). *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace*. Praha: C.H.Beck.

⁴⁰ Viz např.:

- Večeřa, M. et al. (2015). *Nové trendy v soudcovské tvorbě práva*. [online]. [cit. 24. 12. 2023]. Dostupné z: https://science.law.muni.cz/knihy/monografie/Vecera_Trendy_Soudcovska_tvorba.pdf.
- Gerloch, A. (2013). *Teorie práva*. 6. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk.

⁴¹ Jde o vrcholnou instituci v oblasti správního soudnictví, která má za úkol mj. ujednocovat rozhodování správních soudů. K danému viz § 12 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Detailněji viz Brychta, K. (2019). *Procesní a vybrané související otázky převodních cen*. In Nerudová, D. a Solilová, V. (2019). *Transferové ceny*. Praha: Wolters Kluwer, s. 179-207.

Z hlediska posouzení vlivu (dopadu) a aplikovatelnosti Směrnice OECD o převodních cenách na řízené transakce⁴³ se jeví jako vhodné členění transakcí v závislosti na existenci mezinárodního prvku, a to následovně na⁴⁴:

- řízené transakce s mezinárodním prvkem, kde druhý „dotčený“ stát je státem smluvním (tj. *má s ČR uzavřenou smlouvu o zamezení dvojího zdanění*);
- ryze vnitrostátní (*tuzemské*) řízené transakce a
- řízené transakce s mezinárodním prvkem, kde druhý „dotčený“ stát je státem nesmluvním (tj. *nemá s ČR uzavřenou smlouvu o zamezení dvojího zdanění*).

Vztahy s mezinárodním prvkem

Z pohledu mezinárodního zdaňování jsou relevantní (nikoliv však jediná) pravidla zakotvená ve smlouvách o zamezení dvojího zdanění – jedná se zejména o jejich čl. 9 (Sdružené podniky) dle Modelové smlouvy OECD⁴⁵, ale i řadu dalších souvisejících ustanovení obsažených v tomto mezinárodně rozšířeném a uznávaném standardu⁴⁶. Směrnice OECD o převodních cenách je přitom uznávaným a etablovaným pravidlem pro aplikaci a interpretaci čl. 9 smluv o zamezení dvojího zdanění⁴⁷.

Ryze tuzemské řízení transakce a transakce ve vztahu k nesmluvnímu státu

Směrnice OECD o převodních cenách je v důsledku vytvořené správní praxe přenositelná i do řízených transakcí, které neobsahují mezinárodní prvek, stejně tak do řízených transakcí, kde druhou stranou je subjekt z nesmluvního státu⁴⁸.

⁴³ Řízené transakce jsou transakce realizované mezi spojenými osobami.

⁴⁴ Brychta, K. a Svirák, P. (2020). Pozice směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy v právním řádu ČR – východiska. Bulletin Komory daňových poradců ČR, č. 1, roč. 2020, str. 33-36.

⁴⁵ Viz OECD (2019). *Model Tax Convention on Income and on Capital 2017 (Full Version)*. Paris: OECD Publishing. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/g2g972ee-en>.

⁴⁶ Je základem pro sjednávání dvoustranných smluv o zamezení dvojího zdanění.

⁴⁷ Viz čl. 31 (Obecné pravidlo výkladu) Vídeňské úmluvy o smluvním právu (zveřejněna pod č. 15/1998 Sb.).

K danému viz rovněž pokyn GFR D-34: Sdělení k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky – převodní ceny. [online]. [cit. 25. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn-GFR-D-34.pdf>.

Dále viz rovněž OECD (2019). *Model Tax Convention on Income and on Capital 2017 (Full Version)*. Paris: OECD Publishing. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/g2g972ee-en>; blíže viz zejména komentář k č. 9 týkající se zdaňování spojených osob (v angl. originálu: *Commentary on Article 9 Concerning the Taxation of Associated Enterprises*).

⁴⁸ Pokyn GFR D-34 v tomto ohledu uvádí: „V průběhu času se stalo užívání Směrnice, resp. užívání pravidel v ní obsažených, standardem respektovaným jak daňovými subjekty, tak i správci daně. Svým působem se tak východiska a pravidla obsažená ve Směrnici implementovala i do vztahů bez mezinárodního prvku a v určitém ohledu vytvořila správní praxi ‚sui generis‘. Kromě toho je třeba brát v úvahu i další benefit užití Směrnice pro tuzemské vztahy – vytváří důležitou právní jistotu na straně daňových subjektů a zároveň stanoví předvídatelná pravidla jednání správce daně. Vzhledem k výše uvedenému jsou postupy a principy

3 Právní úprava převodních cen v České republice (výběr)

Právní úprava dotýkající se převodních cen zahrnuje jak speciální (specifické) hmotně právní, tak i procesně právní aspekty⁴⁹.

3.1 Základní hmotně právní úprava obsažená v českém právu

Hmotně právní úprava převodních cen je v ČR, v porovnání s jinými státy, relativně skoupá. Základní normy jsou obsaženy v § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů⁵⁰, který ukotvuje a definuje:

- a) princip tržního odstupu a povinnost jeho uplatňování, a naopak vymezuje situace (transakce), u kterých se princip tržního odstupu neuplatní;
- b) spojené osoby⁵¹.

V současné hmotně právní úpravě neexistuje přímý odkaz na Směrnici OECD o převodních cenách. Na ni se odkazují pokyny řady „D“⁵², které jsou pro oblast převodních cen v tomto ohledu „nosné“. Shrnutí předmětných pokynů a jejich obsahové náplně ve spojitosti s případným vymezením speciálních pravidel pro finanční transakce je obsaženo v tabulce níže (viz Tabulka 3-1).

vymezené ve Směrnici využitelné i ve vazbě na ZDP (tedy také v případě transakcí mezi spojenými osobami v rámci České republiky nebo se spojenou osobou z nesmluvního státu)⁴⁹.

Viz GFŘ (2019). GFŘ D-34: Sdělení k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky – převodní ceny. [online]. [cit. 25. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn-GFR-D-34.pdf>, str. 8.

Aplikaci Směrnice OECD o převodních cenách aprobují pro ryze tuzemské řízené transakce i správní soudy (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 19. září 2019, sp. zn. 5 Afs 341/2017).

⁴⁹ Souhrnně viz např.:

- Brychta, K., Poreisz, V., Sulik-Górecka, A. a Ištók, M. (2020). *Transfer Pricing in V4 Countries*. Brno: VUTIUM – Brno, 2020. 293 s. ISBN 978-80-214-5873-4. [online]. [cit. 20. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.13164/9788021458734>.
- EUROPEAN COMMISSION (2020). Joint Transfer Pricing Forum [online]. [cit. 2020-09-03]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/transfer-pricing-eu-context/joint-transfer-pricing-forum_en.
- Nerudová, D. a Solilová, V. (2019). *Transferové ceny: Unikátní komplexní zpracování problematiky. Praktické pojetí formou případových studií*. Praha: Wolters Kluwer.

Hmotně právní úprava převodních cen na úrovni EU je prozatím v rovině návrhu směrnice. Blíže viz European Commission (2023). *Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on transfer pricing*. [online]. [cit. 02. 12. 2023]. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2023-09/COM_2023_529_1_EN_ACT_part1_v7.pdf.

⁵⁰ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ Česká právní úprava zakotvuje dvě základní skupiny spojených osob: kapitálově spojené osoby a jinak spojené osoby (viz § 23 odst. 7 písm. a) a b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů).

⁵² Částečně rovněž odkazy na materiály poradního orgánu Evropské komise pro oblast převodních cen: Joint Transfer Pricing Forum.

Blíže viz European Commission (2019). Joint Transfer Pricing Forum. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation-1/company-taxation/joint-transfer-pricing-forum_en.

Tabulka 3-1: Pokyny GFŘ pro oblast převodních cen⁵³

Označení pokynu (rok vydání)	Oblast	Komentář
Pokyn GFŘ D-10 (2012) ⁵⁴	služby s nízkou přidanou hodnotou (Safe Harbours)	odkaz na Směrnici OECD o převodních cenách a zprávu JTPF ¹ výslovně uvedeno, že tento pokyn se týká i situací bez mezinárodního prvku (tj. služeb poskytovaných mezi dvěma českými spojenými osobami) bez specifických pravidel pro finanční transakce
Pokyn GFŘ D-59 (2022) ⁵⁵	pravidla pro zajištění jednotného postupu při aplikaci ustanovení ZDP	ve vazbě na § 23 odst. 7 ZDP je odkazováno na zásady zakotvené ve Směrnici OECD o převodních cenách a na další pokyny řady „D“, které pravidla blíže specifikují bez specifických pravidel pro finanční transakce
Pokyn GFŘ D-32 (2018) ⁵⁶	závazné posouzení způsobu stanovení ceny mezi spojenými osobami a způsob určení základu daně stálé provozovny	odkazy na Směrnici OECD o převodních cenách a standardy OECD bez specifických pravidel pro finanční transakce
Pokyn GFŘ D-34 (2019) ⁵⁷	shrnutí základních pravidel pro stanovení převodních cen	nejrozsáhlejší pokyn, sumarizující standardy OECD (tj. Směrnici OECD o převodních cenách), EU a normy týkající se převodních cen a principu tržního odstupu obsažené v tuzemské právní úpravě bez specifických pravidel pro finanční transakce (obecně platná doporučení, pravidla a návody)

⁵³ Vlastní zpracování s použitím tam uvedených zdrojů.

⁵⁴ GFŘ (2012). Pokyn GFŘ D – 10 ke službám s nízkou přidanou hodnotou poskytovaným mezi spojenými osobami/sdruženými podniky. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/PokynGFR-D-10.pdf>.

⁵⁵ GFŘ (2022). Pokyn GFŘ – D – 59 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-sprava-dani-a-poplatku/Pokyn_GFR-D-59.pdf.

⁵⁶ GFŘ (2018). Pokyn GFŘ D – 32. Sdělení Generálního finančního ředitelství k závaznému posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednávána mezi spojenými osobami a ke způsobu určení základu daně daňového nerezidenta z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/legislativa-a-metodika/pokyny-d/casove-cleneni/2018/pokyn-gfr-d-32>.

⁵⁷ GFŘ (2019). Pokyn GFŘ D – 34. Sdělení k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky - převodní ceny [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn-GFR-D-34.pdf>.

Označení pokynu (rok vydání)	Oblast	Komentář
Ministerstvo o financích D-334 (2010) ⁵⁸	rozsah a forma dokumentace k převodním cenám.	odkaz na standardy EU a Směrnici OECD o převodních cenách vztaheno i k ryze tuzemským vztahům bez specifických pravidel pro finanční transakce

3.2 Základní procesně právní úprava obsažená v českém právu a vybrané judikatorní závěry správních soudů

Základní procesní mantinely v rámci správy daní týkající se převodních cen tvoří pravidla správy daní obsažená v daňovém řádu⁵⁹ (absentují speciální pravidla poplatná pouze pro oblast převodních cen). Pro vztahy s mezinárodním prvkem jsou některé instituty upraveny odlišně v důsledku existující speciální právní úpravy⁶⁰.

Klíčovou otázkou je bezesporu nesení důkazního břemene, což je jedna z esenciálních otázek posuzovaných správními soudy; judikaturu lze v této oblasti přitom považovat za konzistentní. Daňový řád⁶¹ ve spojení se zákonem o daních z příjmů⁶² ukotvuje, v případě záměru správce daně upravit základ daně v důsledku jím tvrzeného nedodržení principu tržního odstupu, přenos důkazního břemeno na správce daně. Tento „transfer“ důkazního břemene, stejně jako další související pravidla váznoucí k převodním cenám, je potvrzen související, relativně rozsáhlou, judikaturou správních soudů, zejména pak Nejvyššího správního soudu ČR.

Nejvyšší správní soud ČR ve své judikatuře rovněž ustavil sled kumulativních podmínek, za kterých je možné přistoupit k úpravě základu daně ze strany správce daně. Těmito podmínkami jsou⁶³:

- a) prokázání toho, že se jedná o spojené osoby;
- b) prokázání toho, že ceny mezi nimi sjednané jsou rozdílné od cen, které by byly sjednány mezi nezávislými osobami v běžných vztazích za stejných nebo obdobných podmínek a zároveň
- c) tento rozdíl nebyl poplatníkem uspokojivě doložen.

⁵⁸ Ministerstvo financí ČR (2010). Sdělení Ministerstva financí k rozsahu dokumentace způsobu tvorby cen mezi spojenými osobami. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/D-334.pdf>.

⁵⁹ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ Viz zejména zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 335/2020 Sb., o mezinárodní spolupráci při řešení daňových sporů v Evropské unii.

⁶¹ Viz § 92 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² Viz § 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶³ Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 27. června 2007, sp. zn. 1 Afs 60/2006, nověji např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 20. listopadu 2017, sp. zn. 9 Afs 92/2013.

Judikatura správních soudů tedy opakovaně uzavírá, že tím, kdo prokazuje odklon od principu tržního odstupu, je správce daně. Toho zároveň tíží povinnost zjistit ceny obvyklou.⁶⁴ Sama existence rozdílu však nedává automatickou možnost úpravy základu daně ze strany správce daně – poplatník musí dostat prostor (věcný i časový) k tomu, aby mohl zjištěný (správcem tvrzený) rozdíl obhájit/racionálně zdůvodnit. Správce daně je dále povinen daňovému subjektu sdělit, na základě čeho k ceně obvyklé došel (na základě jakých podkladů/kritérií/pomůcek)⁶⁵. Daňový subjekt má právo nejenom se k podkladům správce daně vyjádřit, ale popřípadě navrhnout důkazy a/nebo kritéria jiná, stejně tak musí být poučen o dopadu toho, když uvedený rozdíl v cenách uspokojivě nedoloží⁶⁶.

3.2.1 Stanovení referenční ceny

Specifickou otázkou je stanovení i tzv. referenční ceny, což je prvek rovněž vysoce relevantní i pro ocenění finanční transakce⁶⁷. Zjištění ceny sjednané v praxi rozhodně nečiní problém, neboť se jedná o údaj zjistitelný z evidence poplatníka (zpravidla účetnictví nebo ze sjednaných smluv). Stanovení ceny obvyklé (ve smyslu tržní) je však zpravidla problémem, který naráží na absenci srovnatelné transakce. Důvodů je několik – transakce může být jedinečná (co do druhu a okolností) a/nebo neexistují srovnatelné nezávislé subjekty, které by stejnou či obdobnou transakci realizovaly⁶⁸.

Referenční ceny lze přitom určit dvěma základními způsoby⁶⁹:

- a) porovnáním skutečně dosažených cen shodné nebo podobné komodity mezi reálně existujícími nezávislými subjekty (varianta pro případ existence a dostupnosti dat o takových cenách), anebo
- b) jako hypotetický odhad opřený o logickou a racionální úvahu a ekonomickou zkušenost; referenční cena je v takovém případě v zásadě simulací ceny vytvořené na základě úvahy, jakou cenu by za situace shodné se situací spojených osoby tyto osoby sjednaly, nebyly-li by spojené a měly by mezi sebou běžné obchodní vztahy (varianta v případě neexistence nebo nedostupnosti dat o cenách).

Stanovení referenční (hypotetické) ceny je nicméně velmi náročný úkol – v podmínkách finančních transakcí je komplikovanost dána i dalšími aspekty (např. potřebnou znalostí komplikovanější materie finančního managementu, absencí veřejně dostupných dat).

V případě zjišťování referenční ceny na základě údajů o skutečně dosažených cenách shodné nebo podobné komodity mezi reálně existujícími nezávislými subjekty je pak povinností správce daně zkoumat, do jaké míry byly tyto ceny dosaženy za stejných nebo obdobných podmínek, za nichž cenu sjednávaly spojené osoby. Pokud se tyto podmínky liší, pak je

⁶⁴ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 27. ledna 2011, sp. zn. 7 Afs 74/2010.

⁶⁵ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 18. července 2005, sp. zn. 5 Afs 48/2004.

⁶⁶ Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 31. října 2013, sp. zn. 7 Afs 86/2013.

⁶⁷ Mj. i ve spojení s metodou užitou pro stanovení převodní ceny.

⁶⁸ Např. případ cash-poolingu.

⁶⁹ Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 27. ledna 2011, sp. zn. 7 Afs 74/2010.

povinován provést patřičnou korekci referenční ceny. Správce daně tedy musí ve spojitosti zjistit okolnosti, za kterých sjednávaly cenu spojené osoby. V případě existence skutkových nejasností v rozhodných aspektech musí správce daně šetřit práva daňového subjektu – musí vycházet z takových skutkových závěrů, které jsou v dané konkrétní skutkové konstelaci pro daňový subjekt nejvhodnější, což je průmětem ústavních principů. Nejvyšší správní soud se k posledně uvedené otázce vyjadřuje opakovaně a konstantně.

Pokud správce daně zjišťuje **referenční cenu** na základě údajů o skutečně dosažených cenách shodné nebo podobné komodity mezi reálně existujícími nezávislými subjekty, což zpravidla vede ke zjištění určitého intervalu takto dosažených cen, musí pro účely určení rozdílu mezi cenami vyjít z ceny v rámci důkazně fixovaného intervalu, která je pro daňový subjekt nejvýhodnější. Toto je velmi důležitá zásada: cenu sjednanou nezávislými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek nelze obvykle stanovit jediným číslem, ale zpravidla intervalem nejčastěji realizovaných cen⁷⁰. Nicméně cenu obvyklou lze stanovit i určitou konkrétní částkou: tj. bez rozpětí v případě, kdy je hodnocena konkrétně vymezená věc anebo služba⁷¹. V některých situacích nebude stanovení obvyklé ceny za pomoci rozpětí cen shodných či obdobných obchodů realizovaných v témže čase a místě:

- a) vůbec možné; typicky proto, že se bude jednat o nepříliš častý obchod a správce daně nebude vůbec schopen získat informace o obdobných obchodech⁷²;
- b) vhodné, resp. vytváření cenového intervalu bude prostě zbytečné; typicky se bude jednat o případy, disponuje-li správce daně informacemi o skutečně dosažené ceně shodné komodity mezi reálně existujícími nezávislými subjekty⁷³;
- c) příhodné s ohledem na způsob stanovení převodní ceny – ve spojení s oceněním finančních transakcí se bude standardně jednat o stanovení ceny za užití ekonomického modelování.

Pokud existují reálné nezávislé transakce, kterou jsou se spornou (posuzovanou) transakcí plně srovnatelné, postačí ke zjištění referenční ceny údaje o cenách těchto transakcí. Pokud sporná transakce nebude s nezávislými transakcemi plně srovnatelná⁷⁴, nebo pokud nebude možné realizovat adekvátní úpravu, pak je zapotřebí vyjít s nezávislých transakcí, které jsou svými parametry co nejbližší, a údaje o nich s ohledem na vzájemné odlišnosti přiléhavě korigovat.⁷⁵

⁷⁰ Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 31. října 2013, sp. zn. 7 Afs 86/2013; rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 27. ledna 2011, sp. zn. 7 Afs 74/2010.

⁷¹ Viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28. ledna 2021, sp. zn. 3 Afs 393/2019, ze dne 18. července 2018, sp. zn. 6 Afs 129/2018, ze dne 26. listopadu 2020, sp. zn. 4 Afs 343/2018.

⁷² Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 07. dubna 2020, sp. zn. 10 Afs 217/2018.

⁷³ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 27. ledna 2011, sp. zn. 7 Afs 74/2010.

⁷⁴ Produkt a/nebo podmínky této transakce se liší.

⁷⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. ledna 2020, sp. zn. 9 Afs 232/2018.

Část A
(vymezení řešených výzkumných
úkolů a role členů řešitelského
týmu)

4 Řešené výzkumné úkoly a jejich reflexe ve výstupech řešení projektu

V průběhu řešení projektu byly na základě provedeného výzkumu a ve spojení s požadavky externího aplikačního garanta vymezeny dva základní okruhy problémů (úkoly):

- a) vymezení metodického rámce pro ocenění vybraných finančních transakcí: úvěru, finanční záruky a cash-poolingu⁷⁶, a dále
- b) vytvoření rámce pro safe-harbour (bezpečný přístav) pro úroky v podmínkách ČR.

Pro lepší přehlednost je souhrn dílčích výzkumných oblastí uveden tabulkovou formou (viz Tabulka 4-2) spolu s uvedením souvisejícího výstupu/souvisejících výstupů⁷⁷ vzniklého v rámci řešení projektu a hlavního přínosu.

Tabulka 4-2: Vymezení hlavních výzkumných oblastí a vazby na vybrané výstupy řešení projektu⁷⁸

Oblast	Dílčí oblast/aspekt/ obsahová náplň	Výstup ⁷⁹	Přínos a využití
Obecná část týkající se finančních transakcí	Dluhová kapacita (překlasifikace dluhu na příspěvek do vlastního kapitálu)	Karas, M.; Režňáková, M. A novel approach to estimating the debt capacity of European SMEs. <i>Equilibrium</i> , 2023, roč. 18, č. 2, s. 551-581. ISSN 1689-765X.	<ul style="list-style-type: none"> • novátorský přístup pro stanovení dluhové kapacity (rozvoj problematiky) • využití v rámci rizikové analýzy • dílčí vstup do metodiky
		Řežňáková, M., Karas, M. a Homola, L. (2023). <i>Posuzování dluhu v rámci vnitropodnikového financování</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • využití v rámci rizikové analýzy • identifikace klíčových faktorů ve spojitosti s dluhovou kapacitou • dílčí vstup do metodiky
	Stanovení ratingu a určování klíčových determinantů ratingu	Ištok, M. (2023). Transferové oceňovanie úverov a pôžičiek v Českej a Slovenskej republike. Brno: VUTIUM. ISBN 978-80-214-6147-5.	<ul style="list-style-type: none"> • systematizace stávajících možností pro stanovení ratingu • kritická analýza užívaných způsobů • tvorba inovativní metodiky pro stanovení ratingu (se zaměřením na SMEs) • využití v rámci rizikové analýzy • dílčí vstup do metodiky
		Solilová, V. a Ištok, M. (2023). Úverový rating a transferové oceňovanie. Finanční manažér. XXIII(3), str. 5-18.	<ul style="list-style-type: none"> • souhrnná literární rešerše • identifikace klíčových faktorů ratingu • dílčí vstup do metodiky

⁷⁶ Nutnost tohoto cílení potvrdil i provedený výzkum a zpětná odezva poskytovaná v rámci realizovaných workshopů.

⁷⁷ Nejedná se o výčet všech výstupů.

⁷⁸ Vlastní zpracování.

⁷⁹ V rámci řešení projektu vznikla řada materiálů, které jsou či budou zveřejněny na webových stránkách projektu. U těchto materiálů jsou uvedeni pouze autoři.

Oblast	Dílčí oblast/aspekt/ obsahová náplň	Výstup ⁷⁹	Přínos a využití
	Úpravy ratingu - pravidla notch-up a notch-down ⁸⁰	Solilová, V. a kol. (2023). <i>Úprava ratingu – notches up/down.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • systematizace stávajících možností pro úpravu ratingu (systematizace možných pravidel) • dílčí vstup do metodiky
Finanční transakce	Úvěr	<p>Ištok, M. (2023). Transferové oceňovanie úverov a pôžičiek v Českej a Slovenskej republike. Brno: VUTIUM. ISBN 978-80-214-6147-5.</p> <p>Solilová, V.; Ištok M. (2022). Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část III. e-Bulletin KDP ČR, 3/2022. s. 40-47.</p> <p>Brychta, K., Solilová, V., Svirák, P. a Ištok, M. Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část II. e-Bulletin KDP ČR, 1/2022. s. 30-35.</p> <p>Solilová, V., Režňáková, M., Karas, M. a Ištok, M. (2022). Přístupy stanovení převodních cen u finančních transakcí a jejich využití v podmínkách České republiky. <i>Bulletin KDP ČR</i>, 4/2022. s. 29-41. Dostupné z: www.kdpcr.cz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vymezení pravidel a limitů pro stanovení převodních cen v podmínkách ČR • etablování metodického rámce pro stanovení převodní ceny u úvěru • dílčí vstup do metodiky
	Finanční záruka	<p>Finanční záruka (část C.1 této souhrnné výzkumné zprávy)</p> <p>Brychta, K. a kol. (2023). <i>Finanční záruky. Judikatura.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • vymezení pravidel a limitů pro stanovení převodní ceny • tvorba metodického rámce • dílčí vstup do metodiky
	Cash-pooling	<p>Solilová, V. a Ištok, M. (2022). Stanovení převodní ceny u finančních transakcí, část IV. - významné aspekty týkající se aplikace principu tržního odstupu u cash-poolingových struktur. <i>e-Bulletin KDP ČR</i>, 2022, 5/2022. s. 36-43</p> <p>Cash-pooling (část C.2 této souhrnné výzkumné zprávy)</p> <p>Brychta, K., Solilová, V. a Ištok, M. (2023). <i>Cash-pooling. Judikatura.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • vymezení pravidel a limitů pro stanovení převodní ceny • tvorba metodického rámce • dílčí vstup do metodiky <ul style="list-style-type: none"> • komparativní studie rozhodnutí správních soudů v oblasti cash-poolingu • dílčí vstup do metodiky
	Judikatura českých správních soudů	Brychta, K., Solilová, V. a Ištok, M. (2022). <i>Judikatura pro převodní ceny se zaměřením na finanční transakce.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • vymezení pravidel a limitů pro stanovení převodních cen v podmínkách ČR • dílčí vstup do metodiky

⁸⁰ Aspekt klíčový z hlediska stanovení ratingu v rámci holdingu.

Oblast	Dílčí oblast/aspekt/ obsahová náplň	Výstup ⁷⁹	Přínos a využití
		Brychta, K. a kol. <i>Case-law of the Czech Administrative Courts in the Field of Transfer Pricing: Possibilities, Limits and Current Challenges for Financial Transactions</i> . (v recenzním řízení)	<ul style="list-style-type: none"> • etablování limitů a možností pro stanovení pravidel pro ocenění finančních transakcí v dikci limitů daných judikaturou českých správních soudů • dílčí vstup do metodiky
Safe harbour	Stávající praxe, vymezení a systematizace atributů pro etablování safe harbouru	Ištok, M., Solilová, V., Brychta, K. Challenges in transfer pricing: A concept of safe harbours for financial transactions. <i>Financial Internet Quarterly</i> , 2022, roč. 18, č. 4, s. 23-34. ISSN 2719-3454.	<ul style="list-style-type: none"> • komparativní studie, na základě které byly identifikovány potenciální koncepce/možnosti etablování bezpečného přístavu (event. zjednodušeného režimu) • základ pro návrh bezpečného přístavu v podmínkách ČR • dílčí vstup do metodiky
	Kritické zhodnocení modelů a návrh bezpečného přístavu pro úvěry v podmínkách ČR	Safe Harbour (Část D této souhrnné výzkumné zprávy).	<ul style="list-style-type: none"> • podklady pro tvorbu metodického pokynu pro ustavení bezpečného přístavu pro úvěry v podmínkách ČR

5 Složení řešitelského týmu a jeho participace na řešení projektu a výstupech jeho řešení

Vysoké učení technické v Brně bylo hlavním příjemce a iniciátorem podané žádosti. Členové týmu z tohoto pracoviště se podíleli na všech aktivitách spojených s řešením projektu.

Členové řešitelského týmu⁸¹:

- doc. Mgr. Ing. Karel Brychta, Ph.D.
 - hlavní řešitel projektu
 - řízení řešitelského týmu
 - správa webu projektu
 - sjednávání schůzek s externím aplikačním garantem
 - participace na výsledcích/výstupech projektu
 - tvorba dílčích zpráv a závěrečné zprávy
 - vedoucí řešitelského týmu zaměřeného na analýzu právní úpravy, judikatury a systematizaci získaných poznatků

- Ing. Lukáš Moravec, Ph.D.
 - zástupce hlavního řešitele projektu
 - odborný garant pro workshopy, v rámci kterých byly prezentovány a diskutovány výsledky řešení projektu se zástupci odborné sféry
 - odborný garant pro komunikaci se zástupci aplikační sféry
 - participace na výstupech projektu
 - spolupráce při tvorbě dílčích zpráv a závěrečné zprávy

- Ing. Michal Ištok, Ph.D.
 - vedoucí týmu zaměřeného na stanovování (replikaci) ratingu
 - participace na dílčích výstupech a aktivitách projektu
 - zástupce pro komunikaci se zástupci slovenské finanční správy

- doc. Ing. Michal Karas, Ph.D.
 - člen týmu pod vedením paní prof. Ing. Márii Režňákové, CSc.
 - participaci na dílčích výstupech a aktivitách projektu

⁸¹ Dále uvedený výčet představuje výčet základních aktivit/činností.

- prof. Ing. Mária Režňáková, CSc.
 - vedoucí týmu zabývajícího se oblastí zaměřenou na hodnocení míry selhání a problematiky překlasifikace dluhu na příspěvek do vlastního kapitálu
 - participace na dílčích výstupech a aktivitách projektu

- doc. Ing. Veronika Solilová, Ph.D.
 - vedoucí týmu zabývajícího se oblastí tvorby bezpečného přístavu
 - participaci na dílčích výstupech a aktivitách projektu

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně bylo dalším příjemcem. Člen týmu z tohoto pracoviště se podílel na dále uvedených aktivitách.

- Ing. David Homola, Ph.D.
 - člen řešitelského týmu pod vedení prof. Ing. Márii Režňákové, CSc.
 - participace na dílčích výstupech a aktivitách projektu

Část B
**(Směrnice OECD o převodních
cenách se zaměřením na finanční
transakce)**

6 Směrnice OECD o převodních cenách

Jeden z nejdůležitějších principů Směrnice OECD o převodních cenách⁸² je fakt, že stanovení převodní ceny by mělo reflektovat řadu faktorů – jde v zásadě o několika-faktorovou analýzu, která vyžaduje specifický, komplexní a odborný přístup. Měly by být reflektovány vykonávané funkce, nesená rizika a obchodní podmínky. Tuto činnost nelze v řadě případů kvalifikovaně vykonat samostatně ze strany samotného daňového poplatníka a v řadě případů vyžaduje i přístup do placených komerčních databází, které jsou s ohledem na cenu přístupu do těchto databází pro řadu poplatníků nedostupné.

V rámci procesu stanovení ceny finanční transakce je nutné analyzovat faktory jako jsou např.:

- a) komerční a finanční vazby nejen z pohledu samotného dlužníka a věřitele, ale i ve vztahu k odvětví, kde vykonává svoji podnikatelskou činnost zahrnující zejména funkční a rizikovou analýzu;
- b) dále smluvní podmínky řízené finanční transakce;
- c) ekonomické okolnosti ovlivňující danou řízenou transakci včetně obchodní strategie a účelu dané transakce a, v neposlední řadě,
- d) charakteristické rysy řízené transakce, jako jsou objem částky, doba splatnosti, frekvence plateb, existence zajištění dluhu, měna, kredibilita dlužníka včetně neseného rizika; lokace a typu úrokové sazby⁸³.

Mimo to je však zapotřebí zodpovědět otázku, zdali by nezávislá (nespojená) osoba byla ochotna za daných podmínek vstoupit do obchodní transakce tj. např. půjčit dané osobě s určitou kredibilitou a rizikovostí stanovený obnos při daném úroku. Je tedy nutné hodnotit a zdůvodnit racionalitu daného jednání.

6.1 Základní struktura Směrnice OECD o převodních cenách

Standardy vytvořené OECD pro převodní ceny tvoří zřejmě nejrozsáhlejší a nejkompaktnější materiál zahrnující pravidla pro převodní ceny. Aktuální struktura Směrnice OECD o převodních cenách je uvedena v tabulce (viz Tabulka 6-3).

Tabulka 6-3: Základní struktura Směrnice OECD o převodních cenách⁸⁴

Kapitola	Název kapitoly v originále	Český překlad
I	The Arm's Length Principle	Princip tržního odstupu
II	Transfer Pricing Methods	Metody pro stanovení převodních cen
III	Comparative Analysis	Srovnávací analýza

⁸² Metodický manuál k převodním cenám vytvořila i OSN. Viz United Nations (2021). Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. New York: United Nations. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://desapublications.un.org/publications/united-nations-practical-manual-transfer-pricing-developing-countries>. Dále jen Praktický manuál OSN pro převodní ceny.

⁸³ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>.

⁸⁴ Vlastní zpracování s využitím OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>.

Kapitola	Název kapitoly v originále	Český překlad
IV	Administrative Approaches to Avoiding and Resolving Transfer Pricing Disputes	Přístupy v daňové správě, jak zabránit sporům v oblasti převodních cen a jak je řešit
V	Documentation	Dokumentace
VI	Special Considerations for Intangibles	Zvláštní aspekty týkající se nehmotných aktiv
VII	Special Considerations for Intra-Group Services	Zvláštní úplata za služby prokazované si v rámci skupiny spojených podniků
VIII	Cost Contribution Arrangements	Ujednání o podílení se na nákladech
IX	Transfer Pricing Aspects of Business Restructurings	Aspekty převodních cen u podnikových restrukturalizací
X	Transfer Pricing Aspects of Financial Transactions	Aspekty převodních cen u finančních transakcí
PŘÍLOHY		
Příloha ke Směrnici	Guidelines for Monitoring Procedures on the OECD Transfer Pricing Guidelines and the Involvement of the Business Community	Pokyn pro sledování (monitorování) postupů při aplikaci Směrnice OECD o převodních cenách a zapojení obchodního společenství do tohoto procesu
Příloha I ke kap. II	Sensitivity of Gross and Net Profit Indicators	Citlivost ukazatelů hrubého a čistého zisku
Příloha II ke kap. II	Example to Illustrate the Application of the Residual Profit Split Method	Názorný příklad pro ilustraci použití metody rozdělení zbytkového zisku
Příloha II ke kap. II	Illustration of Different Measures of Profits When Applying a Transactional Profit Split Method	Názorný příklad různé míry zisků při aplikaci transakční metody rozdělení zisku
Příloha ke kap. III	Example of a Working Capital Adjustment	Příklad úpravy pracovního kapitálu
Příloha I ke kap. IV	Sample Memorandum of Understanding for Competent Authorities to Establish Safe Harbours	Vzor Prohlášení o vzájemném porozumění mezi příslušnými orgány ve věci zavedení dvoustranných režimů safe harbour
Příloha II ke kap. IV	Guidelines for Conducting Advance Pricing Arrangements under the Mutual Agreement Procedure (MAP APAs)	Pokyn pro provádění předběžných cenových ujednání při vzájemně dohodnutých postupech (MAP APAs)
Příloha I ke kap. V	Transfer Pricing Documentation – Master file	Dokumentace převodních cen – základní dokumentace (Master File)
Příloha II ke kap. V	Transfer Pricing Documentation – Local file	Dokumentace převodních cen – dokumentace specifická pro konkrétní zemi (Local File)
Příloha III ke kap. V	Transfer pricing Documentation – Country-by-Country Report	Dokumentace převodních cen – Zpráva podle jednotlivých zemí (CbCR)
Příloha IV ke kap. V	Country-by-Country Reporting Implementation Package	Sestavení CbCR – prováděcí balíček
Příloha ke kap. VI	Examples to Illustrate the Guidance on Intangibles	Příklady ilustrující přístup Směrnice k nehmotným aktivům

Kapitola	Název kapitoly v originále	Český překlad
Příloha ke kap. VIII	Examples to Illustrate the Guidance on Cost Contribution Arrangements	Příklady ilustrující přístup Směrnice k CCA
Dodatek	Recommendation of the Council on the Determination of Transfer Pricing between Associated Enterprises [C(95) 126/Final, as amended]	Doporučení Rady ke stanovování převodních cen mezi spojenými podniky [C(95) 126/v konečném a platném znění]

Z pohledu ocenění finančních transakcí jsou klíčová zejména pravidla obsažená v kap. I až III, částečně VII a nově vložená kap. X zabývající se finančními transakcemi. Vydání této kapitoly směrnice předcházela širší společenská diskuse ve formě procesu sběru námětů a připomínek⁸⁵. Kap. X směrnice OECD⁸⁶ o převodních cenách tak představuje výsledek tohoto procesu. Základní struktura tohoto materiálu je následující⁸⁷:

- a) úvod;
- b) interakce s pokyny v Oddílu D.1. kap. I směrnice;
- c) treasury funkce (vnitropodnikové úvěry, cash-pooling, hedging);
- d) finanční záruky;
- e) kaptivní pojištění;
- f) bezriziková míra výnosnosti a míra výnosnosti při zohlednění rizika.

Detailnější popis je obsažen pro větší přehlednost níže (viz Tabulka 6-4).

Tabulka 6-4: Základní struktura kap. X Směrnice OECD o převodních cenách⁸⁸

Kapitola	Název kapitoly v originále	Český překlad
A	Introduction	Úvod
B	Interaction with the guidance in Section D.1 of Chapter I <ul style="list-style-type: none"> • <i>B.1. Determination of whether a purported loan should be regarded as a</i> 	B. Vazba k pokynům uvedeným v Oddílu D.1 Kapitoly I (Směrnice OECD o převodních cenách) <ul style="list-style-type: none"> • <i>B.1. Určení, zda by domnělý úvěr měl</i>

⁸⁵ OECD (2019). OECD releases BEPS discussion draft on the transfer pricing aspects of financial transactions [online]. [cit. 23. 10. 2019]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/oecd-releases-beps-discussion-draft-on-the-transfer-pricing-aspects-of-financial-transactions.htm>.

⁸⁶ OECD (2020). Transfer Pricing Guidance on Financial Transactions: Inclusive Framework on BEPS Actions 4, 8-10, Paris: OECD. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.htm.

⁸⁷ OECD (2020). Transfer Pricing Guidance on Financial Transactions: Inclusive Framework on BEPS Actions 4, 8-10, Paris: OECD. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.htm. viz str. 5 tohoto materiálu.

⁸⁸ Vlastní zpracování s využitím OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>; s využitím OECD (2020). Transfer Pricing Guidance on Financial Transactions: Inclusive Framework on BEPS Actions 4,8, 10. Paris: OECD. [online]. [cit. 03. 08. 2021]. Dostupné z: www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.htm.

Souhrnně viz rovněž Brychta, K., Svirák, P., Solilová, V. a Ištók, M. (2021). Stanovení převodní ceny u finančních transakcí – část I. *e-Bulletin KDP ČR*, 11/2021.

Kapitola	Název kapitoly v originále	Český překlad
	<i>loan</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>B.2. Identifying the commercial or financial relations</i> 	<i>být považován za úvěr</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>B.2. Identifikace obchodních nebo finančních vztahů</i>
C	Treasury function <ul style="list-style-type: none"> • <i>C.1. Intra-group loans</i> • <i>C.2. Cash pooling</i> • <i>C.3. Hedging</i> 	C. Treasury funkce (finanční správa a její funkce) <ul style="list-style-type: none"> • <i>C.1. Vnitroskupinové úvěry</i> • <i>C.2. Cash-pooling</i> • <i>C.3. Hedging (zajišťování)</i>
D	Financial guarantees <ul style="list-style-type: none"> • <i>D.1. Accurate delineation of financial guarantees</i> • <i>D.2. Determining the arm's length price of guarantees</i> • <i>D.3. Examples</i> 	D. Finanční záruky <ul style="list-style-type: none"> • <i>D.1. Přesné vymezení finančních záruk</i> • <i>D.2. Stanovení tržní ceny záruk (za užití principu tržního odstupu)</i> • <i>D.3. Příklady</i>
E	Captive insurance <ul style="list-style-type: none"> • <i>E.1. Definition and rationale for a captive insurance and reinsurance</i> • <i>E.2. Accurate delineation of captive insurance and reinsurance</i> • <i>E.3. Determining the arm's length price of captive insurance and reinsurance</i> 	E. Kaptivní pojištění <ul style="list-style-type: none"> • <i>E.1. Definice a odůvodnění kaptivního pojištění a zajištění</i> • <i>E.2. Přesné vymezení kaptivního pojištění a zajištění</i> • <i>E.3. Stanovení tržní ceny kaptivního pojištění a zajištění (za užití principu tržního odstupu)</i>
F	Risk-free and risk-adjusted rates of return <ul style="list-style-type: none"> • <i>F.1. Determining a risk-free rate of return</i> • <i>F.2. Determining a risk-adjusted rate of return</i> 	F. Bezriziková míra návratnosti a míra návratnosti upravená o riziko <ul style="list-style-type: none"> • <i>F.1. Stanovení bezrizikové míry návratnosti</i> • <i>F.2. Stanovení míry návratnosti upravené o riziko</i>

Je bezesporu zapotřebí ocenit tuto aktivitu, která poskytuje daňovým subjektům a dalším zainteresovaným subjektům detailnější vhled na danou oblast – nicméně ani v případě tohoto materiálu nelze hovořit o poskytnutí konkrétního a specifického materiálu, který by případně reflektoval specifika příslušné země⁸⁹. Určitý „kritický“ náhled na materiál OECD poskytují i poradenské společnosti, které konstatují, že materiál nepřináší „nic nového“.

⁸⁹ Je to právě naopak zřejmě obecnost, která vede k širšího úzu a dosažení shody mezi členskými zeměmi OECD. Kromě toho je třeba brát v úvahu i to, že cílí na transakce s mezinárodním prvkem.

Faktory, které jsou považovány za klíčové, byly vymezeny následovně⁹⁰:

- a) dlužníková kredibilita (úvěruschopnost) je jedním z klíčových aspektů, které investor zvažuje při stanovení úrokové sazby;
- b) při vnitro-skupinovém financování by měl být aplikován rating příslušné společnosti při současném zvažování efektu členství ve skupině;
- c) dopad členství ve skupině (implicitní podpora) by měl být hodnocen na základě toho, jak důležitá je společnost pro skupinu (může být variabilní v závislosti na průmyslu);
- d) úvěruschopnost by měla být stanovována jak na základě kvantitativních, tak kvalitativních informací, které odráží specifické vlastnosti dlužníka (event. příjemce plnění);
- e) užití veřejně dostupných nástrojů pro hodnocení (rating) může být užitečným nástrojem, značnou nevýhodou však je absence znalosti hodnotícího procesu (užitého algoritmu);
- f) vychází se primárně z individuálního ratingu jednotlivých entit se zohledněním tzv. implicitní podpory, resp. užití ú v ě r o v ě h o ratingu skupiny pro jednotlivou společnost ve skupině je možné po velmi pečlivém uvážení a zdůvodnění.

6.2 Srovnávací analýza

Bez ohledu na metodu zvolenou ke stanovení převodní ceny je zřejmé, že klíčovým bylo a je i v případě ocenění finančních transakcí provedení adekvátní srovnávací analýzy. Relevanci a důležitosti srovnávací analýzy nasvědčuje i rozsah, který je danému věnován ve Směrnici OECD o převodních cenách. Nutno předem podotknout, že i v aspektech týkajících se srovnatelnosti jsou doporučení v mnoha ohledech relativně obecná, ale mají své *ratio*.

Souhrn základních ustanovení (kroků) v rámci srovnávací analýzy je uveden pro lepší přehlednost v tabulce níže (viz Tabulka 6-5).

⁹⁰ Deloitte (2020). OECD releases report on transfer pricing of financial transactions. Global Transfer Pricing Alert 2020-003. [online]. [cit. 04. 03. 2020]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dtl-tax-global-transfer-pricing-alert-20-003-13-february-2020.pdf>. Deloitte. (2020). OECD guidance: March 2020 Tax Alert: Deloitte. Deloitte New Zealand. [online]. [cit. 04. 03. 2020]. <https://www2.deloitte.com/nz/en/pages/tax-alerts/articles/oecd-guidance-on-financial-transactions-finalised.html>.

Tabulka 6-5: Srovnávací analýza v ustanoveních Směrnice OECD o převodních cenách – vybraná relevantní ustanovení⁹¹

Kapitola	Oddíl kapitoly	Pododdíl	Obsahová náplň		
I (Princip tržního odstupu)	D	D.1.1	Smluvní podmínky transakce Funkce vykonávané stranami transakce s přihlédnutím k použitým aktivům a neseným rizikům, včetně funkcí		
		D.1.2	vztahujících se k tvorbě hodnoty skupiny nadnárodních podniků, pod níž spadají strany transakce, s přihlédnutím k veškerým okolnostem transakce a průmyslovému odvětví		
		D.1.3	Vlastnosti převáděného majetku či poskytnutých služeb		
		D.1.4	Ekonomické okolnosti stran transakce a trhu, na kterém strany působí		
		D.1.5	Podnikatelské strategie vykonávané stranami transakce		
		A.1	Typický proces		
	III (Srovnávací analýza)	A (Provádění srovnávací analýzy)	A.2	Obsáhlá analýza okolností daňového poplatníka (v anglickém originále označeno jako „ <i>Broad-based analysis of the taxpayer’s circumstances</i> “) Zhodnocení závislé transakce a volba testované strany	
			A.3	A.3.1	Hodnocení samostatných a kombinovaných transakcí daňového poplatníka
				A.3.2	Úmyslné vzájemné kompenzace
				A.3.3	Volba testované strany
				A.3.4	Informace o závislé transakci
			A.4	A.4.1	Obecně
				A.4.2	Interní srovnatelné transakce
				A.4.3	Externí srovnatelné transakce a zdroje informací
			A.4.4	Používání netransakčních údajů třetích stran	
A.4.5			Omezení dostupných srovnatelných údajů		
A.5	Přijetí nebo odmítnutí potenciálních srovnatelných údajů				
A.6	A.6.1	Úpravy z hlediska srovnatelnosti			
	A.6.2	Různé druhy úprav srovnatelnosti			
	A.6.3	Účel úprav srovnatelnosti			
A.6.4	Spolehlivost provedené úpravy				
A.6.5	Dokumentování a testování úprav srovnatelnosti				
A.7	A.7.1	Tržní rozpětí			
	A.7.2	Obecně			
	A.7.3	Volba nejvhodnějšího bodu v rozpětí			
A.7.4	Extrémní výsledky: aspekty srovnatelnosti				
B (Problematika načasování v	B.1	Čas původu			
	B.2	Čas sběru			
	B.3	Počáteční vysoce nejisté ocenění a nepředvídatelné události (v anglickém originále označeno jako „ <i>Valuation highly</i>			

⁹¹ Vlastní zpracování s využitím OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>.

Kapitola	Oddíl kapitoly	Pododdíl	Obsahová náplň
	rámcí srovnatelnosti)		<i>uncertain at the outset and unpredictable events“)</i>
		B.4	Údaje z let následujících po roku transakce
		B.5	Data za více let
	C (Otázky dodržování předpisů)		

6.3 Metody potenciálně použitelné pro stanovení převodní ceny u finančních transakcí⁹²

Specifické (výsostní) postavení má i při stanovení převodní ceny u finančních transakcí **metoda CUP** (*Comparable Uncontrolled Price*), která je metodou preferovanou, neboť nejvíce odráží ideu principu tržního odstupu, ovšem za podmínky srovnatelnosti subjektů a transakcí. Pro její užití musí být splněna řada podmínek – absence jejich naplnění vede k nemožnosti (nepřípustnosti) jejího užití. Nicméně i samo OECD poukazuje na to, že se jedná o preferovanou metodu pro stanovení srovnatelné úrokové míry s ohledem na rozsáhlý úvěrový/finanční trh⁹³. Ve spojení s užitím **interní srovnatelné ceny** (*internal CUP method*) musí společnost najít příklady srovnatelných transakcí se třetími stranami. Dosažení souladnosti se Směrnicí OECD o převodních cenách vyžaduje i to, že podmínky srovnatelných transakcí jsou stejné, event. že lze udělat přiměřené úpravy. To analogicky platí i pro užití **externí srovnatelné ceny** (*external CUP method*), které je založeno na srovnatelných transakcích realizovaných mezi třetími stranami. Užití interní i externí srovnatelné ceny je velmi zaužívané, jejich korektní aplikace je velmi náročná zejména s ohledem na potřebu najít transakce, které jsou dostatečně srovnatelné těm posuzovaným.

V okamžiku absentující srovnatelné nezávislé transakce lze užít jiné přístupy (metody), jako jsou například **náklady na zajištění financování**. Ty se odvíjí od výše nákladů poskytovatele plnění. To obecně znamená, že k dané ceně přistoupí náklady na zajištění úvěru a další relevantní náklady váznoucí ke správě úroku, riziková přírážka reflektující různé ekonomické faktory vlastního úvěru odrážející se v ziskové přírážce, což vyjadřuje přírůstkové náklady kapitálu vyžadované na podporu úvěru na straně úvěrujícího. To fakticky znamená aplikaci: Cost +.

⁹² Vlastní zpracování s využitím kap. X Směrnice OECD pro převodní ceny (OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>).

⁹³ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>.

To je nicméně při pohledu na situaci v ČR poněkud zavádějící. Finanční trh České republiky se řadí mezi ten méně rozvinutý. Dalším problematickým aspektem je absence dostupných srovnatelných dat.

Další možností je užití **swapů úvěrového selhání**. Daná metoda je příhodná pro ohodnocení vnitropodnikových záruk⁹⁴.

Typicky některá odvětví staví na **ekonomických modelech** za užití konstrukce úrokové sazby jakožto substitutu stanovení sazby na principu tržního odstupu. Ekonomické modely kalkulují úrok jako kombinaci bezrizikové úrokové míry a řady přírážek k ní spojených s různými aspekty úvěru – např. riziko selhání, riziko likvidity, předpokládaná inflace, doba splatnosti. V některých případech ekonomické modely mohou rovněž zahrnovat prvky cílené na úhradu provozních nákladů věřitele. V tomto ohledu je třeba podotknout, že existuje řada přístupů k modelování kreditního rizika, v současné literatuře jsou zejména zmiňovány dva přístupy a to přístup dle strukturálních modelů (model Mertonova typu)⁹⁵ a modely založené na účetních datech (modely Altmanova typu)⁹⁶. Problematickým bodem aplikace modelů je dostupnost dat, kdy modely Mertonova typu, ač považovány na teoreticky vhodnější vyžadují aktuální data z kapitálového trhu, čímž jsou v praxi většiny podniků v ČR neaplikovatelné. Úvěrové riziko lze přitom poměrně uspokojivě modelovat prostřednictvím parametru pravděpodobnosti úpadku, kdy tato pravděpodobnost je uchopitelná prostředím finančních ukazatelů⁹⁷, pro stanovení ceny obvyklé se jeví zejména vhodné použití modelů kombinující jak podniková tak i makroekonomická data⁹⁸.

Další možností je využití tzv. **bezpečných přístavů** (tzv. Safe Harbours) – tj. aplikací zjednodušujících pravidel při splnění určitých podmínek. Je faktem, že řada států si uvědomuje složitost, komplexnost a vyšší vyvolané náklady zdanění u těchto typů transakcí, nicméně jejich řešení se výrazně liší. Některé státy nemají k dané problematice žádnou směrnicí, pokyn či zákonem stanovené mantinely, jako např. Česká republika.

⁹⁴ Higinbotham, H. N. a Harshbarger, S. L. (2008). Using Credit Default Swaps to Price Intercompany Loan Guarantees, Economics and Transfer Pricing: North American Update. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: https://www.nera.com/content/dam/nera/publications/archive1/NL_TP_Update_Fall2008.pdf.

⁹⁵ Merton, R. (1974). On the pricing of corporate debt: The risk structure of interest rates. *Journal of finance*, 29(2), pp. 449-470. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.2307/2978814>.

⁹⁶ Altman, E. I. (1968). Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy. *The Journal of Finance*, 23(4), pp. 589-609. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.2307/2978933>.

⁹⁷ Ohlson, J. A. (1980). Financial Ratios and the Probabilistic Prediction of Bankruptcy. *Journal of Accounting Research*, 18(1), pp. 109-131. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.2307/2490395>.

⁹⁸ K danému viz např.:

- Trujillo-Ponce, A., Medina, R. a Cardone Riportella, C. (2013). Examining what best explains corporate credit risk: accounting-based versus market-based models. *Journal of Business Economics and Management*, 15(2), pp. 1-24. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.3846/16111699.2012.720598>.
- Agarwal, V. a Taffler, R. (2008). Comparing the performance of market-based and accounting-based bankruptcy prediction models. *Journal of Banking and Finance*, 32(8), pp. 1541-1551. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2007.07.014>.
- Tinoco, M. H. a Wilson, N. (2013). Financial distress and bankruptcy prediction among listed companies using accounting, market and macroeconomic variables. *International Review of Financial Analysis*, 30(December 2013), pp. 394-419. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2013.02.013>.

Část C
(Vybrané finanční transakce)

Část C.1
(Finanční záruky)

7 Finanční záruky⁹⁹

Podstatou finanční záruky je převzetí finančního závazku spojenou osobou, která ručí za dluh zaručený zárukou poskytnutou spojenou osobou vůči věřiteli pro případ, že není ze strany dlužníka plněno¹⁰⁰.

7.1 Pohled věřitele, dlužníka a ručitele – základní východiska¹⁰¹

Z **pohledu věřitele** by měla existence záruky snížit jeho expozici vůči rizikům spojeným s finanční dohodou s dlužníkem (věřitel má v případě selhání nárok na aktiva dlužníka a/nebo ručitele).

Z **pohledu dlužníka** by existence záruky měla:

- a) zlepšit jeho úvěruschopnost a v důsledku toho snížit náklady na dluh (tj. umožnit mu získat výhodnější úrokovou sazbu);
- b) pomoci vyjednat s věřitelem výhodnější podmínky (např. prodloužení doby splatnosti, větší finanční flexibilitu (např. možnost dodatečného čerpání, možnost dřívějšího splacení bez souvisejících poplatků, event. poplatků nižších) a/nebo
- c) poskytnout přístup k větším objemům finančních prostředků v důsledku toho, že věřitel má přístup k širšímu souboru aktiv (event. k cennému aktivu¹⁰²).

Za předpokladu, že záruka přináší ekonomický přínos dlužníkovi a je explicitní, pak z **pohledu ručitele** je tak zpravidla na místě existence příjmu (poplatku za záruku), který by měl odpovídat míře rizika spojeného s ujednáním souvisejícím s ručením.

7.2 Typy záruk¹⁰³

V praxi lze identifikovat následující základní typy finančních záruk:

- a) downstream záruky;
- b) upstream záruky;
- c) cross-guarantee (křížové záruky).

⁹⁹ Vychází primárně z materiálu Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang, M. a Petruzzi, R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde.

¹⁰⁰ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.154].

¹⁰¹ Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang, M. a Petruzzi, R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. str. 97.

¹⁰² Cenným aktivem mohou být např. budova, jejichž tržní hodnota v dlouhodobém horizontu obecně roste (ukazatel historické ceny uvedený v účetnictví nemusí mít vypovídající hodnotu) či nějaké cenné nehmotné aktivum, která vede k jedinečnosti nabízeného produktu na vybraném trhu (trzích).

¹⁰³ Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang, M. a Petruzzi, R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. Str. 98-100.

Ad a) Downstream záruka

Typicky se jedná o mateřskou společnost¹⁰⁴, která poskytuje záruku ve prospěch svých dceřiných společností, které si půjčují kapitál. Smyslem je zlepšit úvěruschopnost dlužníka tím, že záruku poskytuje spojená osoba s lepší úvěruschopností (ratingem) než dlužník.

Ad b) Upstream záruka

V jiných případech, kdy si mateřský podnik nadnárodní skupiny půjčuje finanční prostředky od věřitele, který není spřízněnou stranou (tj. standardně banky), může tento věřitel požadovat záruku od jedné nebo více dceřiných společností ve skupině, které přímo vlastní určitá (zpravidla cenná¹⁰⁵) aktiva skupiny. Hlavním účelem tohoto typu záruky je snížit riziko pro věřitele tím, že se sníží administrativní zátěž spojená s vymáháním dluhu v případě selhání.

Ad c) Křížové záruky

Některá ujednání vyžadují, aby se strany vzájemně zaručily za své závazky. To může např. zahrnovat ručení mezi dvěma sesterskými společnostmi v rámci nadnárodní skupiny nebo mezi více stranami v rámci skupiny. Taková to vnitro-skupinová ujednání se běžně uzavírají, když například několik spřízněných stran v rámci téže nadnárodní skupiny může nabídnout, že pokryje část celkového závazku vzhledem k jeho výši. Může tomu tak být i v případě revolvingového úvěru nebo sdružování peněžních prostředků (cash-poolingu).

7.3 Základní východiska¹⁰⁶

Klíčové body, které jsou ukotveny jak ve Směrnice OECD o převodních cenách, tak i v Praktickém manuálu OSN pro převodní ceny, ukotvují následující klíčové body:

- a) Obchodní hodnota finanční záruky se odvozuje z právně závazného převodu závazku¹⁰⁷ (potvrzení podpory (*Letters of comfort*), potvrzení o záměru (*Letters of Intent*), závazky dobré správy, atd. bez právně závazného převodu závazku nepředstavují právně vymahatelné převody závazků a nepovažují se za ty, které mohou být podkladem pro úplatu mezi stranami na úrovni principu tržního odstupu)¹⁰⁸.

¹⁰⁴ Termín „mateřská“ a „dceřiná“ společnost je zde užitá ve smyslu spojených osob; užitá a zaužívané termíny tedy neodpovídají dikce § 19 zákona o daních z příjmů.

¹⁰⁵ Např. již výše zmíněná nehmotná aktiva, či nemovitosti.

¹⁰⁶ Zpracováno s využitím Hickman, A., Moura, M. H. B. (2023). *Financial Guarantees*. In Petruzzi, R. a Lang, M. (eds.) *Transfer Pricing and Financing*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International B. V.

¹⁰⁷ Potvrzení podpory (*Letters of comfort*), potvrzení o záměru (*Letters of Intent*), závazky dobré správy, atd. nepředstavují právně vymahatelné převody závazků a nepovažují se za ty, které mohou být podkladem pro úplatu mezi stranami na úrovni principu tržního odstupu.

¹⁰⁸ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.155].

- b) Analytický postup stanovený pro všechny transakce v pokynech se vztahuje i na finanční záruku a zahrnuje určení jejího účelu, obchodního významu a prospěchu pro stranu, které je záruka poskytnuta¹⁰⁹.
- c) Vzhledem k tomu, že explicitní záruka přenáší riziko, použije se rámec pro ověření rizika prostřednictvím funkcí, včetně finanční způsobilosti ručitele nést následky rizika a jeho schopnosti nabídnout věřiteli dodatečný regresní nárok.
- d) Při ocenění je nutné brát v potaz hodnotu implicitní podpory¹¹⁰.

7.4 Analytický rámec pro přesné vymezení finančních záruk¹¹¹

Jedním z klíčových aspektů je pochopení toho, jak skupina podniků (spojené osoby) působí ve svém okolí¹¹² a následně se zužuje analýza na identifikaci ekonomicky relevantních

United Nations (2021). Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. New York: United Nations. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://desapublications.un.org/publications/united-nations-practical-manual-transfer-pricing-developing-countries>. Viz odst. [9.13.1.2].

¹⁰⁹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz kap. X, oddíl D.1.

United Nations (2021). Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. New York: United Nations. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://desapublications.un.org/publications/united-nations-practical-manual-transfer-pricing-developing-countries>. Viz odst. [9.13.2].

¹¹⁰ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz kap. X, oddíl D.1.2.

United Nations (2021). Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. New York: United Nations. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://desapublications.un.org/publications/united-nations-practical-manual-transfer-pricing-developing-countries>. Viz odst. [9.13.2.6].

Směrnice OECD sama uvádí, že z titulu explicitní záruky nemusí plynout nárok na platbu – to platí v okamžiku, kdy příjemce záruky nezíská žádný benefit (viz Směrnice OECD o převodních cenách, odst. [10.168]).

Praktický manuál OSN pro převodní ceny (odst. [9.13.2.5]) stanoví tři situace, ve kterých je nepravděpodobné, že by finanční záruka uvnitř skupiny vyžadovala odměnu na úrovni principu tržního odstupu:

- a) nedojde ke zlepšení úvěruschopnosti;
- b) předpokládaný dlužník nemá žádnou dluhovou kapacitu a
- c) záruka byla požadována z titulu zajištění toho, že mateřská společnost neodkloní finanční prostředky dlužníka.

Ad bod b) volný překlad anglického textu: *Dlužník nemá žádnou dluhovou kapacitu nebo status pro získání úvěru, a proto by nezískal kapitál bez finanční záruky, např. z důvodu jeho nedostatečné finanční kapacity. V situacích jako je toto, může důkladné posouzení transakce vést k závěru, že záruka poskytnutá mateřskou společností je funkcí vykonávanou v jejím vlastním zájmu, a že poskytnutím záruky je mateřská společnost v podstatě dlužníkem (vypůjčitelem).*

Pozn. č. 84 v *Praktickém manuálu OSN pro převodní ceny* (odst. [9.13.2.5], str. 388) uvádí k bodu b): *např. důkladné posouzení transakce může vést k závěru, že transakce není svou podstatou vůbec zárukou, ale že předpokládaný ručitel je fakticky přímý dlužník.*

¹¹¹ Dle Hickman, A. a Moura, M. H. B. (2023). *Financial Guarantees*. In Petruzzi, R. a Lang, M. (eds.) *Transfer Pricing and Financing*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International B. V.

¹¹² OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [1.34].

charakteristik transakce (podmínky a okolnosti, za nichž k ní dochází)¹¹³. Ekonomicky relevantní charakteristiky zahrnují “klasické” kategorie: smluvní podmínky, vykonávané funkce s přihlédnutím k použitým aktivům a převzatým rizikům, charakteristiky majetku, převáděných nebo poskytovaných statků/služeb, ekonomické situace smluvních stran a trhu, na kterém působí a obchodní strategie¹¹⁴.

Praktický manuál OSN pro převodní ceny stručně popisuje analytický proces a uvádí následující ekonomicky relevantní charakteristiky (faktory srovnatelnosti) relevantní pro posuzování finančních záruk¹¹⁵:

- a) smluvní podmínky finanční záruky (včetně podmínek zaručeného nástroje (podkladu) tak, jak nadto vyplývají z jednání stran¹¹⁶);
- b) rizikový profil dlužníka po zohlednění dopadu případné implicitní podpory s ohledem na vykonávané funkce a používaná aktiva (dostupný externí rating dlužníka nebo zaručeného instrument a/nebo informace o pravděpodobnosti selhání dlužníka mohou být v tomto ohledu relevantní);
- c) rizikový profil a finanční kapacita ručitele;
- d) charakteristiky finanční záruky (včetně specifikace benefitu plynoucího z finanční záruky, pokud je nějaký);
- e) ekonomické okolnosti jak ručitele, tak i příjemce záruky, a trhů, na kterých působí, a
- f) obchodní strategie sledované ručitelem a příjemcem záruky.

Bez provedení tohoto analytického procesu nelze řádně určit potenciální přínosy dané záruky¹¹⁷.

7.5 Řízení rizik¹¹⁸

Záruka je smluvní závazek převzít riziko za jinou stranu. Směrnice OECD o převodních cenách věnuje značnou pozornost určení a ověření převzetí ekonomicky významných rizik

¹¹³ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [1.35].

¹¹⁴ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [1.36].

¹¹⁵ United Nations (2021). Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. New York: United Nations. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://desapublications.un.org/publications/united-nations-practical-manual-transfer-pricing-developing-countries>. Viz odst. [9.13.2.1.].

¹¹⁶ Faktické jednání upřednostněno před formálním.

¹¹⁷ Blíže viz např. příklad uvedený United Nations (2021). Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. New York: United Nations. [online]. [cit. 26. 12. 2023]. Dostupné z: <https://desapublications.un.org/publications/united-nations-practical-manual-transfer-pricing-developing-countries>. (viz odst. [9.12.2.10], příklad 12).

¹¹⁸ Zpracování s využitím Hickman, A. a Moura, M. H. B. (2023). *Financial Guarantees*. In Petruzzi, R. a Lang, M. (eds.) *Transfer Pricing and Financing*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International B. V. (str. 74 a násl.).

pro účely převodních cen stranami transakce na základě šestistupňového procesu¹¹⁹. Jeden z aspektů pokynů se zaměřuje na to, zda je jednání stran v souladu s písemnou dohodou: písemné podmínky nemusí odrážet podstatu transakce.¹²⁰

Rozpor mezi smluvním ujednáním a praxí bude pravděpodobně neobvyklý v případech, kdy existuje záruční listina a je uzavřena s věřitelem, který je třetí stranou, například komerční bankou. Je to proto, že třetí strana bude motivována k pečlivému vyjednávání podmínek a k tomu, aby ručitel dodržel své závazky. Mohou nastat okolnosti, kdy se chování stran bude lišit od smluvního závazku, když je záruka poskytnuta věřiteli, který je spřízněnou stranou, ve prospěch dlužníka, který je spřízněnou stranou. Příkladem je situace, kdy ručitel nezasáhne do plnění závazků dlužníka, a to bez ohledu na existenci písemné záruky. Důkazy o tom, proč nebyla záruka uplatněna a zda ručitel měl schopnost převzít riziko, mohou být v takovém případě relevantní pro určení skutkové podstaty. Je také možné, že zkoumání okolností spřízněných stran v souvislosti s dluhem uvnitř skupiny povede k závěru, že záruka bude identifikována, i když neexistuje žádné písemné ujednání.

Záruky jsou dohodami o převodu rizika a faktické jednání je rovněž relevantní pro posouzení, zda bylo riziko přeneseno z dlužníka na ručitele tak, že by věřitel vnímal snížení svého úvěrového rizika.

Z toho vyplývá, že **existují dva požadavky na to, aby záruka přenesla riziko:**

- a) právní vymahatelnost a
- b) dostatečné zajištění.

Obchodní hodnota finanční záruky vyplývá z převodu právně vymahatelných závazků ze zaručené strany na ručitele. Hodnota odvozená od právně nevymahatelných příslibů, doporučujících dopisů, dopisů o záměru, nebo jiných, svým charakterem obdobných dokumentů, se obecně vylučují. Rozlišení může být obtížné, protože nástroje, které zlepšují postavení přidružené společnosti v očích věřitelů, mají mnoho podob a představují body na škále vymahatelnosti. To, co vytváří vymahatelný závazek, se může v jednotlivých jurisdikcích lišit a to, zda například dopisy na ujištění vytvářejí vymahatelný závazek, může být v jednotlivých jurisdikcích odlišné.

Zadruhé, ručitel by měl prokázat dodatečné zajištění, které může plynout z jeho peněžních toků, aktiv a portfolia, tak aby jeho úvěruschopnost poskytovala věřiteli jistotu. **Důležitá je koncepce rozšířeného souboru aktiv, širšího regresu a rozmanitosti.** Pokud má ručitel aktiva umístěná na podobných trzích jako zaručený subjekt, pak tržní šoky, které by mohly způsobit náchylnost zaručeného subjektu k selhání, mohou postihnout i ručitele. Výsledkem je, že ručitel také nemusí být schopen dostát svým závazkům a přenos rizika by nebyl účinný.

¹¹⁹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz odst. [1.60].

¹²⁰ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz odst. [1.46] a související.

Směrnice OECD o převodních cenách na takový účinek (korelaci) mezi spřízněnými stranami pamatují.¹²¹

Další aspekt pokynů k určování a ověřování převzetí rizika se týká koncepce kontroly rizika. Pokyny uvádějí koncept kontroly nad rizikem jako způsob ověření převzetí rizik v transakci, jakmile jsou její ekonomicky významná rizika identifikována a je posouzeno, jak byla tato rizika převedena a přiřazena stranám.¹²² Kromě kontroly rizika se od strany, která má riziko převzít, vyžaduje také finanční způsobilost nést předpokládané riziko.¹²³

Převzetí rizika tedy v podstatě vyžaduje ověření, zda strana, která smluvně přebírá riziko, je nejen schopna, ale také skutečně provádí vyhodnocení rizika a má finanční kapacitu nést výsledky rizika. Pokyny vyžadují zvážit zapojení strany, která smluvně přebírá riziko, do rozhodování souvisejícího s převzetím rizika. Při aplikaci na záruky by tyto pokyny vyžadovaly způsobilost a zkušenost s vyhodnocením rizik, které jsou přebírány.¹²⁴

Příklad¹²⁵

Skupina DEF je průmyslová společnost, jejíž mateřskou společností je společnost D se sídlem v Austrálii. Zakládá novou společnost v Evropě, společnost E. Společnost E je financována prostřednictvím úvěrů z Treasury centra umístěného ve společnosti T, které funguje za účelem optimalizace výpůjčních nákladů skupiny a podléhá přímo vedení centrály ve společnosti D, pod jejímž vedením funguje.

Společnost T si půjčuje z externích zdrojů na základě záruky své mateřské společnosti D. Půjčky společnosti E jsou podpořeny zárukou poskytnutou společností F, která působí jako holdingová společnost skupiny pro duševní vlastnictví (IP) a disponuje významnými aktivy a peněžními toky. Společnost E platí společnosti F poplatek za záruku a úroková sazba, kterou společnost E platí společnosti T, zohledňuje její zvýšenou úvěruschopnost vyplývající ze záruky.

V tomto příkladu se předpokládá, že záruka je právně vymahatelná a že riziko je přeneseno, protože ručitel skutečně nabízí dodatečné zajištění, které snižuje riziko věřitele.

Hypotetický scénář a zhodnocení

Ve výše uvedeném scénáři společnost F smluvně převzala riziko, protože převzala riziko selhání své dceřiné společnosti, společnosti E. Zkoumáním funkcí stran však zjistíme, že vedení společnosti F se nepodílelo na financování společnosti E, nevyhodnotilo její riziko selhání a nezáleželo dopad převzetí rizika selhání společnosti E. Společnost F nemá žádnou obchodní interakci se společností E, neúčastní se žádných jiných finančních transakcí uvnitř skupiny, nemá

¹²¹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz bod [10.168].

¹²² OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz bod [1.67].

¹²³ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz bod [1.64].

¹²⁴ Labrum S. et al. Chapter 22. United Kingdom In Bakker, A., Kale, S. (eds.) (2021). *Transfer Pricing & Intra-Group Financing: Country Tax Guides*. IBFD.

¹²⁵ Hickman, A. a Moura, M. H. B. (2023). *Financial Guarantees*. In Petrucci, R., Lang M. (eds.) *Transfer Pricing and Financing*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International B. V. (str. 76).

žádná jiná aktiva přinášející příjmy než ty související s IP a její vedení se skládá převážně z právníků zaměřených na oblast IP. Záruční listinu vypracovalo Treasury centrum skupiny a po schválení představenstvem ji podepsal příslušný vedoucí pracovník společnosti F.

Na základě těchto důkazů lze pochybovat o tom, že společnost F prokázala, že její vedení bylo schopno rozhodnout o převzetí rizika spojeného se zárukou nebo že skutečně vykonávalo rozhodovací funkci. Společnost F nemůže prokázat, jak vyhodnotila, že převzetí rizika selhání společnosti E představuje pro společnost obezřetnou a vhodnou investici. Zdá se, že kritéria kontroly rizika uvedená ve Směrnici OECD o převodních cenách nejsou splněna. Zdá se, že společnost T prostřednictvím svého střediska (Treasury centra) navrhla finanční ujednání a doprovodnou záruku, ale nemůže ručit za své vlastní úvěry. Je třeba předložit další důkazy o pokynech, které společnosti T dala společnosti D, včetně důkazů o rozhodování týkajícím se realizace záruky. Zdá se však pravděpodobné, že společnost D vykonávala rozhodovací funkci týkající se převzetí rizika selhání společnosti E prostřednictvím záručního nástroje, protože společnost D ručí za externí dluh a je v konečném důsledku odpovědná za řízení výpůjčních nákladů skupiny. Podle toho by výnos z rizika představující celý poplatek za záruku byl přerozdělen na společnost D a neočekávalo by se, že společnost F ponese náklady spojené s uplatněním záruky v případě selhání společnosti E.

7.6 Odměna za obvyklých podmínek (aplikace principu tržního odstupu)¹²⁶

V transakcích mezi dvěma nespřízněnými stranami bude odměna obvykle odrážet vykonávané funkce, používaná aktiva a přijatá rizika – tedy jde o klasický přístup k hodnocení.

Při analýze konkrétní transakce se spřízněnou stranou je tak třeba vzít v úvahu **úvěruschopnost příslušných stran, využívaná aktiva a související rizika.**

Při analýze a hodnocení finanční záruky je pak **zapotřebí zvážit ekonomický prospěch, který vzniká dlužníkovi nad rámec toho, co je důsledkem jeho členství ve skupině** (tj. implicitní podpory). Důsledkem poskytnuté záruky uvnitř skupiny je někdy snížení nákladů na dluhové financování dlužníka (což dlužníkovi fakticky umožňuje získat úvěr za podmínek, které by platily, kdyby měl úvěrový rating ručitele, a nikoli za podmínek, které by mohl získat na základě svého vlastního, nezaručeného ratingu). Pokud k tomu dojde, jsou zásady a metody oceňování záruky za těchto okolností podobné těm, které se uplatňují při oceňování úvěrů.

7.6.1 Implicitní podpora

Implicitní podpora se **odlišuje od aktivního poskytnutí finanční záruky (garance)**. Členové skupiny v zásadě nepodnikají žádné kroky, které by měly vest k získání výhody pro některého z členů holdingu – není pak vhodné účtovat poplatek spřízněné straně, která má prospěch z pasivního členství (toho, že členem skupiny je). Mezi stranami fakticky nedochází k žádné transakci.

Směrnice OECD o převodních cenách uvádí, že situace zahrnující explicitní záruky (závazek poskytuje věřiteli zákonnou možnost vymáhání) se odlišují od implicitní podpory (tj. závazku

¹²⁶ Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang M. a Petruzzi, R. (Eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. blíže viz kap. 3.3., str. 101 a násl.

přičitatelnému statusu člena skupiny dlužníka). **Nicméně ani v případě výslovné explicitní záruky by dlužník nebyl ochoten za ni zaplatit, pokud by neočekával, že získá odpovídající výhodu nad rámec toho, co již z titulu členství ve skupině má (implicitní podpora)**¹²⁷.

7.6.2 Explicitní (výslovná) záruka – záruka s faktickou právní vymahatelností

V případě, že je poskytnuta explicitní záruka (právně vymahatelná), pak je pro určení ceny (poplatku) nutné oddělit přínos z titulu členství ve skupině (implicitní podporu) – odměňován by tedy měl být pouze ten prospěch, který dceřiná společnost získá nad rámec existující implicitní podpory. Pokud by tomu tak nebylo, pak by to znamenalo uvalení poplatku za něco, co již (alespoň v nějaké míře) existuje. K danému viz závěry z případu *General Electric Capital Canada Inc. v. The Queen*¹²⁸, či případu *Chevron Australia Holdings Pty Limited (CAHPL) v Commissioner of Taxation*¹²⁹.

7.7 Hodnocené faktory¹³⁰

V rámci finančních záruk jsou hodnoceny standardní faktory jako:

- smluvní podmínky transakce;
- funkční a riziková analýza stran zúčastněných na transakci,
- charakteristiky poskytnuté finanční záruky;
- ekonomické okolnosti, ve kterých strany působí;
- obchodní strategie sledované smluvními stranami.

V kontextu finančních záruk musí být zohledněny tyto další faktory:

- **existence právně vymahatelného závazku ručitele;**

¹²⁷ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>.

Pro srovnání viz příklady uvedené v odst. [10.164] a [10.166], pro srovnání s poskytnutou explicitní zárukou viz odst. [10.167].

¹²⁸ Rozsudek ve věci *General Electric Capital Canada Inc* dostupný zde: *General Electric Capital Canada Inc v The Queen*, 2009, TCC 563 (Tax Court of Canada). [online]. [cit. 20. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.canlii.org/en/ca/tcc/doc/2009/2009tcc563/2009tcc563.pdf>.

Pro kratší shrnutí viz Dhawan, S. (2010). *Transfer Pricing for Inter-Company Transactions Clarified in GE Capital v The Queen*. [online]. [cit. 20. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.thecourt.ca/transfer-pricing-for-inter-company-transactions-clarified-in-ge-capital-v-the-queen/>.

¹²⁹ Rozsudek ve věci *Chevron* dostupný zde: *Chevron Australia Holdings Pty Ltd v Commissioner of Taxation (No 4)* [2015] FCA 1092 [online]. [cit. 20. 11. 2023]. Dostupné z: <http://www8.austlii.edu.au/cgi-bin/viewdoc/au/cases/cth/FCA/2015/1092.html>.

¹³⁰ Zpracováno s využitím Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang, M. a Petrucci, R. (Eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. (str. 109 a násl.)

- **identifikace ekonomické/obchodní hodnoty** spojené s vnitropodnikovou finanční zárukou a jejím ekonomickým přínosem.

7.7.1 Existence právně vymahatelného závazku ručitele¹³¹

Ujednání o finančních zárukách mezi nespřízněnými stranami jsou právně formalizované ve smluvních doložkách obsažených ve stávajících smlouvách nebo v samostatných smlouvách. To nicméně neplatí vždy u finančních záruk v rámci skupiny v souvislosti se zárukami uvnitř skupiny. Směrnice OECD o převodních cenách zdůrazňuje existenci právního základu – smluvního ujednání tak, aby byla transakce identifikovatelná stejně jako v případě nespojené osoby. Je nutné vymezit příslušná smluvní ujednání, typicky:

- definice smluvních stran;
- podmínky, za kterých je dána povinnost plnit;
- splatnost, atd.

Nicméně ani existence právního dokumentu sama o sobě neznamená, že může být ustanoven (požadován) poplatek za poskytnutou záruku.

7.7.2 Ekonomické a obchodní aspekty spojené s vnitropodnikovou finanční zárukou a jejím ekonomickým přínosem¹³²

Poskytnutá záruka buď umožňuje beneficiantovi (příjemci záruky) získat vylepšení jeho kredibility vyjádřené snížením nákladů na dluh (výhodnější úroková sazba), nebo vyšším množstvím přijatých prostředků s ohledem na to, že věřitel má přístup k širšímu spektru aktiv. Pro druhé uvedené je nutné provést hodnocení, zda zaručený úvěr je skutečně úvěrem. To souvisí s charakterizací této části úvěru jakožto příspěvku od poskytovatele záruky dlužníkovi.

7.8 Ocenění (metody) finančních záruk (metody stanovení převodní ceny)¹³³

V prvním kroku musí být posouzeno, zda je finanční záruka, resp. poplatek za finanční záruku přijatelný, ekonomicky odůvodnitelný. Následně je nutné zvolit vhodnou metodu jejího ocenění.

¹³¹ Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang, M. a Petruzzi, R. (Eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. (str. 109-110)

¹³² Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang, M. a Petruzzi, R. (Eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. (str. 110 a násl.)

¹³³ Hickman, A. a Moura, M. H. B. (2023). *Financial Guarantees*. In Petruzzi, R. a Lang, M. (eds.) *Transfer Pricing and Financing*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International B. V. (str. 85 a násl.); Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang, M. a Petruzzi, R. (Eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. (str. 111 a násl.)

7.8.1 Metoda CUP

Obtíže spojené s užitím metody CUP jsou následující:

- zajištění toho, že transakce mezi spojenými a nespojenými osobami jsou srovnatelné (*nutné zohlednit klíčové faktory, které mohou ovlivnit poplatek za záruku – rizikový profil dlužníka, podmínky záruky, úvěruschopnost dlužníka a poskytovatele, tržní podmínky, podmínky úvěru*) a
- kvalita veřejně dostupných informací (*absence veřejně dostupných informací umožňujících srovnatelnost a navazující nutnost provádět korekce*).

Ujednání o finanční záruce mezi nespojenými osobami jsou zřídka strukturována tím samým způsobem jako v případě spojených osob. Z tohoto důvodu¹³⁴ (nemožnosti srovnání relevantních parametrů) není CUP nutně nejvhodnější metodou. Směrnice OECD o převodních cenách nabízí některé další (v závislosti na konkrétních okolnostech robustnější) alternativy¹³⁵:

- výnosová metoda (*Yield Approach*);
- nákladová metoda (*Cost Approach*);
- metoda založená na hodnocení předpokládaných ztrát (*Valuation of Expected Losses Approach*), a
- metoda založená na ohodnocení kapitálové podpory (*Capital Support Method*).

7.8.2 Výnosová metoda (Yield Approach)¹³⁶

Podstatou tohoto přístupu je kvantifikovat přínosy, které zaručená strana získává ze záruky z titulu nižších úrokových sazeb. Podstatou tohoto přístupu je určení spreadu mezi úrokovou sazbou hrazenou dlužníkem v důsledku poskytnuté záruky a úrokovou sazbou, která by byla hrazena bez záruky. **Je však nutné abstrahovat od implicitní podpory** (tj. ponížít o tuto částku), což kvantifikaci (ocenění) komplikuje.

Výsledkem užití tohoto přístupu je **stanovení maximálního poplatku – maximální částky**, kterou by byl ochoten dlužník platit. Dlužník totiž může mít (a mnohdy má) k dispozici nějaké další dostupné varianty financování. Je pak zřejmé, že by nespojená osoba neuzavřela dohodu o finanční záruce, pokud by výhodu dosaženou prostřednictvím záruky zcela eliminoval poplatek za tuto záruku.

Následovat by tedy měly další úvahy o tom, jak nejlépe rozdělit prospěch připadající na finanční záruku mezi ručitele a dlužníka. V praxi se pro dělení používá např. hodnocení dle

¹³⁴ Tj. z titulu nemožnosti srovnání relevantních parametrů.

¹³⁵ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>.

¹³⁶ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz oddíl D.2.2.

„vyjednávací síly“ – jde o přístup sloužící k posouzení toho, co bude lépe odpovídat obvyklým podmínkám.¹³⁷

7.8.3 Nákladový přístup (Cost Approach)¹³⁸

Podstatou tohoto přístupu je kvantifikace dopadu dodatečného rizika vzešlého na straně poskytovatele záruky prostřednictvím odhadu hodnoty předpokládané ztráty v důsledku poskytnutí a uplatnění záruky. Pointou tohoto přístupu je, že finanční záruka má podobný ekonomický profil jako další finanční instrumenty – např. *put opce*. Z tohoto důvodu může být určení ceny záruky **založeno na ceně alternativního finančního instrumentu**.

Výsledkem aplikace tohoto přístupu je typicky určení minimální výše poplatku za záruku (tj. určení minimální částky poplatku, za kterou by byl poskytovatel záruku poskytnout).

Z tohoto důvodu je nutné realizovat další úpravy, které budou reflektovat vyjednávací sílu poskytovatele záruky. Tento přístup je v praxi užíván ve spojení s *výnosovým přístupem*. **Nákladový přístup představuje minimum**, které by byl ochoten poskytovatel záruky přijmout a **výnosový přístup představuje maximum**, které je dlužník ochoten akceptovat.

7.8.4 Valuation of Expected Losses Approach¹³⁹

Tento přístup je založen na odhadu hodnoty záruky založené na kalkulaci pravděpodobnosti úpadku a na úpravách zohledňujících očekávanou výtěžnost v případě úpadku. To je pak aplikováno na nominální částku záruky s cílem kvantifikovat náklady poskytnuté záruky.

Tento přístup je velmi podobný nákladovému přístupu (*Cost Approach*) a může být považován za ten, který je založen v mnoha ohledech na těch samých principech.

7.8.5 Capital Support Method¹⁴⁰

Podmínkou užití tohoto přístupu je, že je znám úvěrový rating dlužníka bez záruky (upravený o implicitní podporu) a následně identifikována částka dodatečného kapitálu požadovaného na

¹³⁷ Dle Galumov, G. (2022). *Pricing Financial Guarantees*. In Lang, M. a Petruzzi, R. (Eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. (str. 124)

Mezi faktory determinující vyjednávací sílu (pozici) a z toho odvozené rozdělení benefitu patří např. dostupnost dalších možností; potřeba rychlé realizace transakce (strana/strany mohou vyčkat, či na realizaci z důvodu omezeného trvání tržní příležitosti spěchají; informace dostupné stranám (ani v rámci holdingu nelze očekávat plnou informační symetrii); závazek ve vztahu ke druhé straně (plný či částečný závazek k výsledku; bez závazku k výsledku).

¹³⁸ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz oddíl D.2.3.

¹³⁹ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz oddíl D 2.2.4.

¹⁴⁰ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz oddíl D 2.2.5.

dorovnání dlužníkovu úvěrového ratingu na úvěrový rating poskytovatele záruky. Záruka pak může být oceněna na základě očekávané výnosnosti této částky kapitálu.

7.9 Klíčové aspekty pro ustanovení záruky¹⁴¹

Pro stanovení poplatku za záruku je zásadní **identifikace skutečného prospěchu, který ze záruky plyne**.

Směrnice OECD o převodních cenách nestaví explicitně hierarchii přístupů (metod), které mají být použity. To zákonitě vede k nejistotě, neboť dosažené výsledky si mohou v řadě případů vzájemně odporovat.

Například existují případy, kdy nákladový přístup může vést k vyššímu poplatku, než výnosový přístup – tj. ručители mohou vznikati větší ekonomické náklady než přínosy dosažené dlužníkem. Pokud je benefit přičitatelný výsledně nižším výpůjčným nákladům, lze argumentovat tím, že upřednostněna má být výnosová metoda¹⁴² (příjemce záruky by nebyl ochoten platit za něco, co mu nepřináší benefit (nedosáhl by žádné výhody)).

Nejistota vzniká v případech, kdy existuje určitý přínos pro dlužníka, ale náklady na poskytnutou finanční záruku jsou podstatně vyšší. Kromě toho může být dosažený benefit (benefit dosažený dlužníkem) obtížně vyčíslitelný: např. v případě odstranění doložky o ručení (např. majetkem) v důsledku poskytnutí záruky. Takové situace mohou představovat skutečné výhody, které nelze snadno kvantifikovat pomocí výnosového přístupu. Představují nicméně okolnosti, za kterých by nespřízněné strany mohly být ochotny zaplatit poplatek.

Takové okolnosti je třeba komplexně analyzovat a pro úplné posouzení pozice může být nutné pečlivě zvážit i koncept přesného vymezení finanční transakce. Za určitých okolností by použití více než jednoho přístupu mohlo pomoci upravit výsledky získané jednou metodou a například v případě úpravy o vyjednávací sílu mezi nezávislými partnery by mohlo být použito na podporu posouzení posuzované transakce.

7.10 Vybrané klíčové úvahy a závěry¹⁴³

Analýza ujednání o finančních zárukách uvnitř skupiny by měla být podložena právním rámcem (ukotvením) a založena na ekonomických okolnostech ujednání, která jsou předmětem dohody.

Klíčovým aspektem (či aplikační změnou), kterým se Směrnice OECD o převodních cenách odlišuje od postojů často zastávaných správci daně v minulosti, je prioritizace úvah o faktických výhodách pro dlužníky. Dřívější praxe vedla k tomu, že přítomnost výslovného ručitelského závazku automaticky vedla k poplatku za poskytnutou záruku.

¹⁴¹ Viz Galumov, G. (2022). Pricing Financial Guarantees. In Lang M. a Petruzzi, R. (Eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. str. 113 a násl.

¹⁴² OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.160].

¹⁴³ Galumov, G. (2022). Pricing Financial Guarantees. In Lang M. a Petruzzi, R. (Eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions*. Wien: Linde. str. 114 a násl.

Diskuse na toto téma mohou být nicméně velmi subjektivní. Banka může požadovat záruku od významné dceřiné společnosti nadnárodní skupiny, aby urychlila proces přístupu k aktivům dceřiné společnosti v případě selhání. Je však třeba jasně odlišovat mezi výhodou, které dosáhne věřitel, a výhodou, které dosáhne dlužník v rámci dohody; tyto dvě výhody nemusí být nutně v souladu, pokud jde o poskytování záruk.

Na druhou stranu, pokud by věřitel nikdy nebyl ochoten uzavřít úvěrovou smlouvu bez existence záruky, pak lze tuto výhodu považovat za významnou. Za takových okolností by bylo zapotřebí podrobně zvážit koncept reálně dostupných možností, aby bylo možné určit, čeho by příslušné strany mohly dosáhnout s záručními ujednáními a bez nich za obvyklých tržních podmínek (k danému viz závěry uvedené v bodu 7.7.2 str. 44).

Část C.2

(Cash-pooling)

8 CASH-POOLING

8.1 Cash-poolingové struktury

Cash-poolingové struktury a s tím související transakce jsou významným nástrojem k efektivnějšímu krátkodobému řízení a správě peněžních prostředků a likvidity ve skupině. V závislosti na konkrétním uspořádání, může cash-pooling snížit závislost na externích úvěrech, nebo může být dosaženo zvýšeného výnosu z agregovaného kreditního zůstatku.

Finanční náklady mohou být také sníženy odstraněním bankovního rozpětí spojeného s úroky, které by byly splatné na základě řady samostatných kreditních a debetních zůstatků na účtech a snížením nákladů na bankovní transakce.¹⁴⁴

V kontextu převodních cen se na cash-pooling nahlíží zejména jako na nástroj ke sdružování peněžních zůstatků v rámci krátkodobé dohody o řízení likvidity. Ujednání o cash-poolingu jsou komplexní smlouvy, které mohou zahrnovat závislé a nezávislé transakce¹⁴⁵.

Cash-pooling je definován ve standardní formě, v podobě fyzického nebo fiktivního cash-poolingu, ačkoliv v praxi se můžeme setkat s celou řadou modifikací¹⁴⁶, což je důsledkem jeho komplexnosti.

Přesné vymezení cash-poolingových transakcí bude tedy záviset na konkrétních skutečnostech a okolnostech každého jednotlivého případu¹⁴⁷.

K řádné implementaci a ocenění cash-poolu, je nutné, aby se cash-poolingové transakce a funkce cash-pool leadera a členů cash-poolu řádně a přesně identifikovaly.

Samotná finanční politika subjektu včetně cash-poolingu by měla zahrnovat také dlouhodobé monitorování cash-poolingových transakcí a v případě nutnosti i jejich přehodnocení¹⁴⁸.

¹⁴⁴ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.109].

¹⁴⁵ Například jedna běžně používaná struktura spočívá v tom, že zúčastnění členové skupiny nadnárodních podniků uzavírají smlouvu s nezávislou bankou, která poskytuje služby cash-poolingu, a každý účastník cash-poolingu si u této banky otevírá bankovní účet. OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.110].

¹⁴⁶ Například může být využíván určitý počet fyzických poolů, jeden pro každou měnu, ve kterých jsou aktivity uskutečňovány, spolu s fiktivním poolem, který pak kombinuje tyto jednotlivé měnové pooly. OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.111].

¹⁴⁷ Tedy i v případě cash-poolingu je nutné přistupovat k hodnocení kazuisticky. OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.115].

¹⁴⁸ Nebude neobvyklé, že nepůjde ryze o cash-pooling, ale o mix různých transakcí (včetně potenciálního dluhového financování).

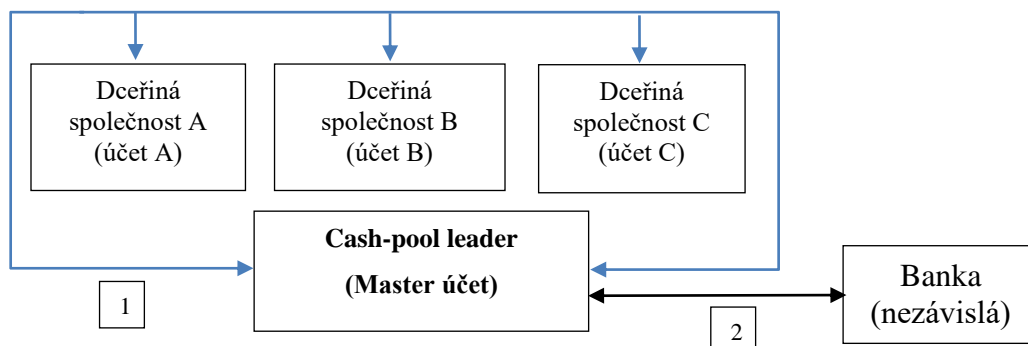
K argumentaci a sledovaným parametrům viz např. TP Guidelines (2023). Switzerland vs. A GmbH, 12 Sep. 2018, Administrative Court, Case No. SB.2017.00100. [online]. [cit. 01. 11. 2023]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/switzerland-vs-gmbh-12-sep-2018-administrative-court-case-no-sb-2017-00100/>.

Nicméně nastavení převodní ceny v souladu s principem tržního odstupu je obtížné, neboť naráží na bariéru: cash-pooling není transakcí realizovanou mezi nezávislými subjekty.¹⁴⁹ Aplikace pravidel pro stanovení převodní ceny tak vyžaduje pečlivé uvážení¹⁵⁰.

8.2 Fyzický/reálný cash-pooling

Dle Směrnice OECD o převodních cenách lze fyzický cash-pooling popsat následovně. V rámci typických dohod o fyzickém cash-poolingu jsou zůstatky bankovních účtů všech členů cash-poolingu denně převáděny na jeden hlavní master účet, jehož majitelem je cash-pool leader. Hlavní master účet tedy kumuluje veškeré debetní a kreditní zůstatky za jednotlivé zúčastněné účty v poolu. Na tomto účtu se vytváří tzv. fond likvidity skupiny a reálně vnitřní peněžní trh skupiny. Každý zúčastněný účet v deficitu je vyrovnáván do cílového stavu (obvykle nulového – častým typem je tedy zero balance cash-pooling) převodem z master účtu na příslušný účet. V závislosti na tom, zda existuje přebytek nebo nedostatek na master účtu poté, co byly účty členů cash-poolingu vyrovnány do cílového zůstatku, si cash-pool leader může půjčit finanční prostředky od banky, aby vyhověl celkovému požadavku na financování skupiny nebo případně u banky uložit jakýkoliv přebytek likvidity.¹⁵¹ Hlavní master účet je však jediný, u něhož dochází k úročení. Základní struktura viz Schéma 8-1 níže.

Schéma 8-1: Fyzický/reálný cash-pooling¹⁵²

Verze předmětného rozsudku v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. [cit. 01. 11. 2023]. Dostupné z: <https://tpcases.com/switzerland-vs-gmbh-12-sep-2018-administrative-court-case-no-sb-2017-00100/>.

¹⁴⁹ H. M. Andersen, N. Pearson-Woodd & H. M. Jørgensen, (2010). ConocoPhillips Case: Implication in Norway and Beyond, 17 Intl. Transfer Pricing J. 6, s. 464. Dále také Ucede, A., Mosk, L. a Snel, F. (2022). Pricing Cash Pooling. In: Lang, M., Petruzzi, R. (eds). Transfer Pricing and Financial Transactions. Current Developments, Relevant Issues and Possible Solutions. Vienna: Linde.

¹⁵⁰ Cash-pooling tak spadá do oblastí, pro které OECD konstatuje: „...může být obtížné uplatnit princip tržního odstupu, protože existuje jen málo přímých důkazů, ne-li žádný o tom, jaké podmínky by nezávislé podniky stanovily”.

OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz odst. [1.11].

¹⁵¹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.112].

¹⁵² Vlastní zpracování.

Pozn.:

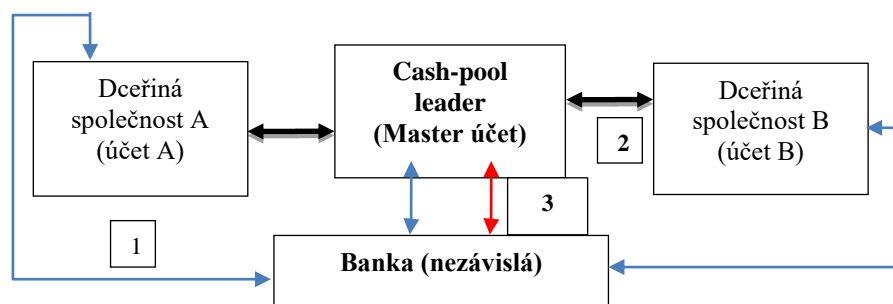
- 1) Vnitropodnikové transakce v rámci cash-poolingové struktury v závislosti na typu zůstatku. Účty A, B a C dorovnány do cílového stavu.
- 2) Čistý zůstatek z cash-poolingové struktury (net balance) plus úročení

8.3 Fiktivní cash-pooling

Rozdíl oproti reálnému cash-poolingu je v místě, kde zůstávají reálně zůstatky jednotlivých účtů zúčastněných členů poolu. Směrnice OECD o převodních cenách popisuje fiktivní cash-pooling následovně. K převodu debetních či kreditních zůstatků zúčastněných účtů poolu dochází jen fiktivně, kdy banka je fiktivně agreguje na master účet. Přínosy kombinování kreditních a debetních zůstatků zúčastněných účtů jsou dosaženy bez jejich fyzického převodu. Účastníci poolu jsou také oproti fyzickému cash-poolingu v přímém vztahu s bankou, ta taktéž v rámci tohoto systému obvykle vyžaduje křížové záruky od účastníků cash-poolingu, aby bylo zajištěno vyrovnání všech závazků v rámci cash-poolingu. Účastníci poolu stále nesou zodpovědnost za své běžné účty, resp. kontokorenty. Dle povahy fiktivního agregovaného zůstatku, banka platí nebo účtuje úroky buď na určený hlavní účet (master účet), nebo na všechny účastnické účty podle vzorce stanoveného v dohodě o cash-poolingu.¹⁵³

Dále Směrnice OECD o převodních cenách zdůrazňuje, že bez fyzického převodu finančních prostředků budou transakční náklady na provozování fiktivního cash-poolingu pravděpodobně nižší než transakční náklady na provoz fyzického cash-poolingu. Funkce, které banka provádí, jsou zohledněny v poplatcích nebo úrokové sazbě banky. S minimálními funkcemi, které provádí cash-pool leader (protože funkce jsou primárně prováděny bankou), bude přidaná hodnota cash-pool leadera zohledňovaná ve vnitroskupinovém oceňování buď malá, nebo vůbec žádná. Vhodné rozdělení výhody vyplývající z eliminace bankovního rozpětí a/nebo z optimalizace kreditní nebo debetní pozice by mělo vzít v úvahu příspěvek nebo zátěž každého účastníka cash-poolingu.¹⁵⁴ Základní struktura viz Schéma 8-2 dále.

Schéma 8-2: Fiktivní cash-pooling¹⁵⁵

¹⁵³ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.113].

¹⁵⁴ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.114].

¹⁵⁵ Vlastní zpracování.

Pozn.:

- 1) Fiktivní agregace zůstatků jednotlivých účtů členů poolu (vnitropodnikové transakce v rámci cash-poolingové struktury) na master účet.
- 2) V rámci fiktivního cash-poolingu jsou často vyžadovány křížové záruky mezi členy poolu.
- 3) V závislosti na typu čistého zůstatku a dohody o cash-poolingu (buď úročení na každý účet či jen na master účet) dochází k úročení.

8.4 Základní modifikace cash-poolingových struktur

Jak bylo zmíněno, v praxi se vyskytuje celá řada modifikací cash-poolingových struktur. Častou modifikací reálného cash-poolingu je Zero balance ZBA (kdy každý účet vykazuje nulový zůstatek na konci dne) nebo Target balance TBA (kdy každý účet vykazuje cílový zůstatek na konci dne). Dále můžeme rozlišovat mezi reverzním poolingem tj. dvousměrným, kdy dochází ke zpětnému převodu zůstatků nebo tzv. jednosměrným, kdy ke zpětnému převodu již nedochází. V případě fiktivního cash-poolingu se můžeme setkat s variantou bez refundu (tj. jen s kompenzací úroků) nebo s refundem, viz níže (

Schéma 8-3).¹⁵⁶

Cash-poolingové struktury mohou být pouze tuzemské či přeshraniční, dále víceúrovňové, jednoměnové či víceměnové.¹⁵⁷

Schéma 8-3: Přehled základních modifikací¹⁵⁸

8.5 Transfer pricing analýza u cash-poolingových transakcí

Obecně lze analýzu převodních cen u cash-poolingových transakcí shrnout do čtyř základních kroků:

1. Přesné vymezení cash-poolingových transakcí a rolí cash-pool leadera a ostatních členů cash-poolu.
2. Určení odměny, která náleží cash-pool leaderovi a ostatním členům cash-poolu.

¹⁵⁶ Režňáková, M (2010). *Řízení platební schopnosti podniku*. Praha: Grada.

¹⁵⁷ Režňáková, M (2010). *Řízení platební schopnosti podniku*. Praha: Grada.

¹⁵⁸ Dle Režňáková, M (2010). *Řízení platební schopnosti podniku*. Praha: Grada.

3. Stanovení kreditních a debetních tržních úrokových sazeb, a
4. Zajištění sdílení relevantních synergií (výhod) vyplývající z cash-poolingu mezi členy cash-poolingu.¹⁵⁹

8.5.1 První krok - Přesné vymezení cash-poolingových transakcí a rolí účastníků

A) Přesné vymezení cash-poolingových transakcí

Přesné vymezení cash-poolingových transakcí bude záviset na konkrétních skutečnostech a okolnostech každého jednotlivého případu.¹⁶⁰ Mělo by zohlednit nejen fakta a okolnosti převedených zůstatků, ale i širší kontext podmínek cash-poolingu jako celku (neboť účastník poolu neukládá peněžní prostředky jako izolovanou transakci za účelem prostého výnosu z depozita, nýbrž chce zajistit/řídit likviditu v rámci skupinové strategie, tj. uloží či odebere hotovost do/z poolu, a to buď v roli vkladatele či dlužníka).

Srovnání cash-poolingových transakcí s izolovanými transakcemi na trhu, např. v podobě aplikace sazeb na jednodenní vklady v bankovních institucích, nemusí poskytovat dostatečné srovnání.¹⁶¹ Na cash-pooling je potřeba nahlížet komplexně, od zohlednění:

- měny,
- objemu transakcí,
- solvence,
- kredibility a jiných, včetně kolektivní strategie členů cash-poolingu.¹⁶²

Kolektivní strategie uskutečňovaná ve prospěch všech členů cash-poolingu může generovat celou škálu přínosů. Stanovení však výsledků, které vyplývají ze záměrného jednání skupiny ve vzájemné shodě, musí být provedeno důkladnou funkční a rizikovou analýzou.¹⁶³

¹⁵⁹ Blíže viz také Moerer, O., Mavrodiev, G. A Kale, S. (2021): Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A., Kale, S. (eds.). *Transfer Pricing and Intra-Group Financing (Second revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing*, IBFD, 2021. Dále Ucede, A., Mosk, L. a Snel, F. (2022). Pricing Cash Pooling. In: Lang. M., Petruzzi. R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions. Current Developments, Relevant Issues and Possible Solutions*. Vienna: Linde.

Mimo jiné, zejména OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz oddíl C 2.2. a C 2.3. Specifikující zejména kroky 1. a 2.

¹⁶⁰ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.115].

¹⁶¹ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz [10.116].

Dále Ucede, A., Mosk, L. a Snel, F. (2022). Pricing Cash Pooling. In: Lang. M., Petruzzi. R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions. Current Developments, Relevant Issues and Possible Solutions*. Vienna: Linde.

¹⁶² Blíže viz Ucede, A., Mosk, L. a Snel, F. (2022). Pricing Cash Pooling. In: Lang. M., Petruzzi. R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions. Current Developments, Relevant Issues and Possible Solutions*. Vienna: Linde.

Cílem přesného vymezení je zejména pochopit:

- podstatu dané transakce,
- cash-poolingové struktury (tj. o jaký typ jde, případně jakou kombinaci) a ekonomických souvislostí;
- zahrnutí konkrétních jurisdikcí a členů cash-poolingu;
- zjištění, zdali je zapojena nezávislá banka či spřízněná banka;
- uplatnění křížových záruk, pokud byly uzavřeny;
- určení měny či měn uplatněných v rámci cash-poolingu;
- a stanovení funkčně-rizikové profilu cash-pool leadera a členů cash-poolingu.

V souvislosti s ujednáním o cash-poolingu Směrnice OECD o převodních cenách poukazuje na nutnost určit¹⁶⁴:

- a) povahu výhody nebo nevýhody,
- b) výši poskytnuté výhody nebo újmy a
- c) jak má být tato výhoda nebo újma¹⁶⁵ rozdělena mezi členy skupiny nadnárodních podniků.

Obvyklý úrok by měl být obecně nastaven tak, aby účastník s kreditním zůstatkem dosáhl stejného nebo vyššího úroku, než by u jiné reálně dostupné alternativy, a na druhou stranu účastník s debetním zůstatkem by měl mít stejné či nižší úrokové náklady, nežli by dosáhl u jiné reálně dostupné alternativy.

V této spojitosti Směrnice OECD o převodních cenách zdůrazňuje, že: „... žádný člen cash-poolingu by se transakcí nezúčastnil, pokud by je činil za horších podmínek.“¹⁶⁶

Proto je vždy nutné **zohlednit reálně dostupné možnosti**, které jsou u účastníků poolu k dispozici a identifikovat i případné jiné výhody než jen lepší úročení, které mohou účastníkům plynout¹⁶⁷. Naplnění této podmínky je splnění benefit testu. Navíc výše výhody vyčíslená komparací výsledku, kterého by členové cash-poolingu dosáhli odděleně s

¹⁶³ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz [10.120] s odkazem na [1.159].

¹⁶⁴ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz [10.120] s odkazem na [1.159].

¹⁶⁵ Nutné je, aby členové měli lepší pozici nežli u jiné (srovnatelné co do nesených rizik a obsahu) alternativy.

¹⁶⁶ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz odst. [10.118].

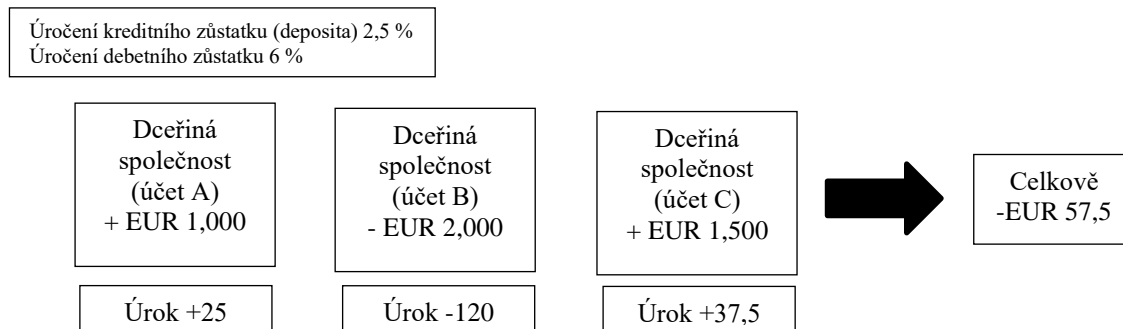
¹⁶⁷ Např. přístup ke stálému zdroji financování, snížení expozice vůči externím bankám nebo přístup k likviditě, která by jinak nemusela být k dispozici.

OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz odst. [10.146].

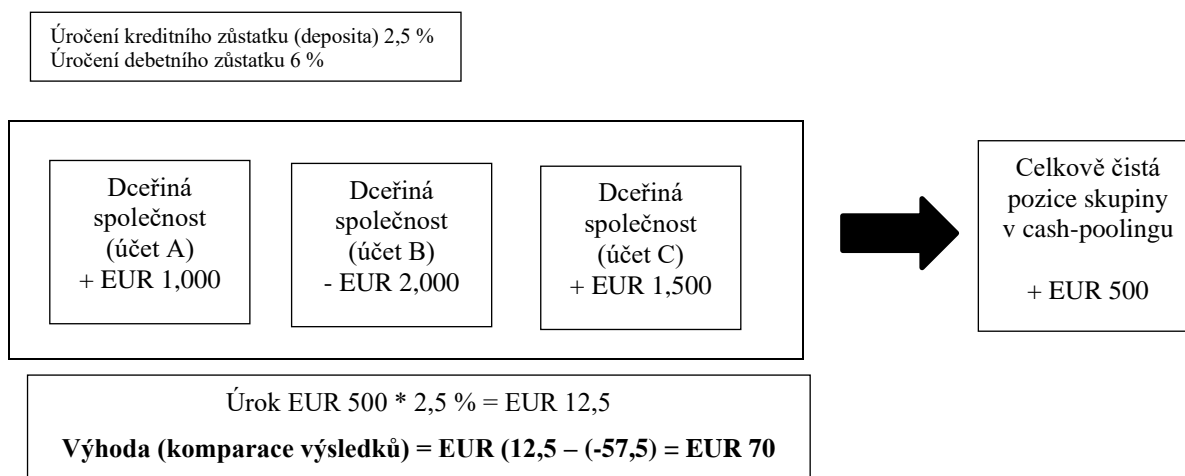
nezávislými subjekty bez existence ujednání o cash-poolingu, by měla být mezi jednotlivými členy cash-poolingu sdílena (viz Schéma 8-4).¹⁶⁸

Schéma 8-4: Výhody z cash-poolingu¹⁶⁹

Situace před vstupem do fiktivního cash-poolingu

Situace po vstupu do fiktivního cash-poolingu

Stanovení obvyklé úrokové sazby vztahující se na debetní či resp. na kreditní pozici v rámci cash-poolingu rozděluje synergické výhody z něj plynoucí mezi účastníky poolu. Toto stanovení se obvykle provádí až po odečtu odměny pro cash-pool leadera. Ta stejně jako výše odměny jednotlivých členů cash-poolingu vyplývá z provedené důkladné funkční a rizikové analýzy a ze skutečnosti, že všichni účastníci poolu budou mít z ujednání (tj. vstupu do poolu) lepší prospěch (ať přímo ve srovnání úrokových sazeb, tak v případě jiných plynoucích výhod) nežli v případě neexistence dohody. Navíc informace z funkční a rizikové analýzy, bankovní jednání a reálně dostupné možnosti pro účastníky poolu mohou být jedinými zdroji

¹⁶⁸ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz odst. [10.121].

¹⁶⁹ Vlastní zpracování.

o srovnatelných úrokových sazbách pro analýzu převodních cen, neboť produkt cash-poolingu není využíván nezávislými subjekty.¹⁷⁰

Dalším významným aspektem, který je nutný zvážit, je případná překlasifikace ujednání o cash-poolingu, který je považován za ujednání týkající se krátkodobého řízení likvidity, a to v případě, kdy kreditní a debetní pozice se stávají pozicemi dlouhodobějšími.

Překlasifikace povahy kreditních a debetních pozic z krátkodobé pozice na dlouhodobou vyžaduje dlouhodobé monitorování zůstatků v rámci cash-poolingových transakcí. Klíčovou otázkou je, jak dlouho by měla být taková pozice považována za součást cash-poolingu a kdy ji považovat za něco jiného, např. termínovaný úvěr nebo dlouhodobější vklad/depositum, a na základě této překlasifikace s nimi tak i zacházet¹⁷¹.

B) Přesné vymezení rolí účastníků – funkční a riziková analýza

Přesné vymezení rolí cash-pool leadera a ostatních členů cash-poolingu se odvíjí od funkčně-rizikového profilu, resp. provedené funkční a rizikové analýzy.

Provedení funkční a rizikové analýzy a stanovení funkčně-rizikového profilu vyplývá zejména z posouzení výhod (případně nevýhod) a jejich výše, a zhodnocením ekonomicky významných rizik spojených s cash-poolingem podle pokynů Směrnice OECD o převodních cenách¹⁷². Funkční a riziková analýza by měla z pohledu cash-poolingu zejména:

- zhodnotit riziko insolvence z pohledu skupiny;
- zhodnotit, kdo nese riziko likvidity a financování skupiny (nedostatek či přebytek likvidity);
- kdo nese úvěrové riziko a má zároveň finanční kapacitu toto riziko nést;
- kdo nese riziko pohybu úrokových sazeb;
- kdo nese měnové riziko;
- posoudit, zdali cash-pool leader má odborný personál k výkonu dané funkce;
- zdali existují explicitní garance či křížové garance mezi členy; a

¹⁷⁰ Ucede, A., Mosk, L. a Snel, F. (2022). Pricing Cash Pooling. In: Lang, M., Petrucci, R. (eds). Transfer Pricing and Financial Transactions. Current Developments, Relevant Issues and Possible Solutions. Vienna: Linde.

Moerer, O., Mavrodiev, G. A Kale, S. (2021): Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A., Kale, S. (eds.). Transfer Pricing and Intra-Group Financing (Second revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing, IBFD, 2021.

¹⁷¹ Dle Směrnice OECD o převodních cenách je: „... vhodné zvážit, zda je stejný vzorec uplatňován rok co rok” a prověřit politiku finančního řízení ve skupině, resp. v poolu, kdy výnos z peněžních zůstatků je klíčovou otázkou finančního řízení. Dlouhodobý monitoring a vyhodnocování historických zůstatků je tedy klíčové pro přesné vymezení cash-poolingu, včetně zhodnocení finančního řízení ve skupině.

OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz odst. [10.123].

¹⁷² OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz kap. I.

- posoudit krátkodobé, resp., dlouhodobé pozice^{173,174}.

Ekonomicky významná rizika spojená s cash-poolingem mohou zahrnovat riziko likvidity a úvěrové riziko ve vztahu ke krátkodobé povaze kreditních a debetních pozic v rámci cash-poolingu, ale taktéž i měnové riziko či riziko pohybu úrokových sazeb. Velká pozornost by měla být učiněna v době ekonomické krize, neboť cash-pool leader může významně posílit likviditu svých členů v rámci cash-poolingu, ale může i nést významné úvěrové riziko.

Směrnice OECD o převodních cenách uvádí, že riziko likvidity v ujednání o cash-poolingu vyplývá z nesouladu mezi splatností kreditních a debetních zůstatků účastníků cash-poolingu. To platí za předpokladu, že riziko likvidity spojené s cash-poolingem vyžaduje výkon kontrolních funkcí nad rámec pouhého započtení kreditních a debetních pozic účastníků cash-poolingu. Proto bude pro posouzení rizika likvidity vyžadována analýza rozhodovacího procesu týkající se částek debetních a kreditních pozic v rámci dohody o cash-poolingu. Dále je nutné zohlednit debetní a kreditní pozice uvnitř poolu a alokovat likvidní riziko mezi nimi.¹⁷⁵

V případě úvěrového rizika Směrnice OECD o převodních cenách zdůrazňuje, že se vztahuje na riziko ztráty vyplývající z neschopnosti účastníků cash-poolingu s debetními pozicemi splatit své závazky. Z pohledu cash-pool leadera musí existovat určitá míra pravděpodobnosti vzniku úvěrového rizika spočívajícího v tom, že mu vzniknou ztráty související s neschopností účastníků cash-poolingu vyrovnat jejich debetní pozice. Proto bude podle Směrnice OECD o převodních cenách vyžadováno zhodnocení za tím účelem, **aby se v rámci konkrétních podmínek a okolností zjistilo, který subjekt ve skupině nadnárodních podniků vykonává kontrolní funkce a má finanční kapacitu převzít úvěrové riziko spojené s dohodou o cash-poolingu.**¹⁷⁶

Vykonávané funkce, využívaný majetek a nesená rizika z pozice cash-pool leadera se mohou významně lišit. Výše odměny plynoucí cash-pool leaderovi se odvíjí od funkčně-rizikového profilu, stejně jako u ostatních členů cash-poolu. V praxi je možné kategorizovat funkční profil cash-pool leadera na dva extrémy (viz Schéma 8-5 níže), a to:

- výkon pouze administrativních, resp. koordinačních nebo agenturních funkcí anebo

¹⁷³ K danému viz např. TP Guidelines (2023). Switzerland vs. A GmbH, 12 Sep. 2018, Administrative Court, Case No. SB.2017.00100. [cit. 01. 11. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/switzerland-vs-gmbh-12-sep-2018-administrative-court-case-no-sb-2017-00100/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. [cit. 01. 11. 2023]. Dostupné z: <https://tpcases.com/switzerland-vs-gmbh-12-sep-2018-administrative-court-case-no-sb-2017-00100/>.

¹⁷⁴ Blíže viz Moerer, O., Mavrodiev, G. A Kale, S. (2021): Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A., Kale, S. (eds.). Transfer Pricing and Intra-Group Financing (Second revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing, IBFD, 2021.

¹⁷⁵ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.127].

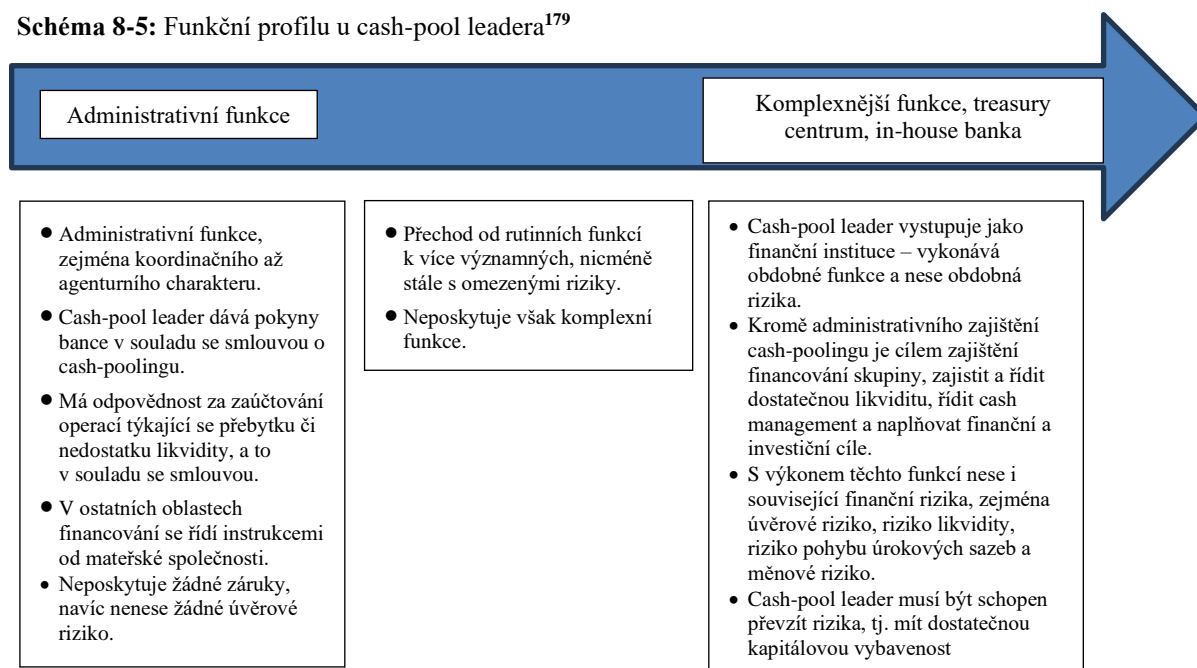
¹⁷⁶ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.127].

- výkon komplexních funkcí v podobě treasury centra či in-house banky.¹⁷⁷

Obvykle jsou však v praxi vykonávané funkce spíše rutinního administrativního charakteru zahrnující obsluhu funkcí (např. jednání s nezávislou bankou, jenž uzavřela s cash-pool leaderem ujednání o cash-poolingu, administrace pozic, provádění denních vyúčtování). Nejsou však vyloučeny komplexnější funkce jako např. zajištění hedgingu u více-měnového cash-poolingu, vystupování jako in-house banka či treasury centrum. Role cash-pool leadera a jeho vykonávané funkce a nesená rizika se dále liší i v závislosti na typu cash-poolingové struktury.

V případě fiktivního cash-poolingu zpravidla neprovádí cash-pool leader více než koordinační nebo zprostředkovatelské funkce administrativního charakteru ve vztahu k *master účtu* (tj. jednání s bankou, jenž s cash-pool leaderem uzavřela ujednání o cash-poolingu)¹⁷⁸. Oproti tomu v případě reálného cash-poolingu, cash-pool leader se navíc zabývá jeho každodenním řízením včetně administrace pozic členů cash-poolingu a s tím souvisejících úrokových sazeb. Dále je relevantní posoudit, zdali aktivně monitoruje úvěrové riziko včetně vývoje pozic členů cash-poolingu, zdali řídí likvidní riziko prostřednictvím např. externího financování, či případně zajišťuje měnové riziko prostřednictvím hedgingu. Analýza funkcí a rizik, zejména zdali cash-pool leader nese a řídí ekonomicky významná rizika cash-poolingu, je důležité pro stanovení výše odměny.

Schéma 8-5: Funkční profilu u cash-pool leadera¹⁷⁹

¹⁷⁷ Russo, A., Moerer, O. (2012): Introduction, In: Transfer Pricing and Intra-Group Financing: The Entangled Worlds of Financial Markets and Transfer Pricing, část 1.6., Bakker, A.,J., Levey, M., M., (eds.), IBFD, 2012.

Dále OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz oddíl C.2.3.1.

¹⁷⁸ Viz odst. [1.130] v OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>.

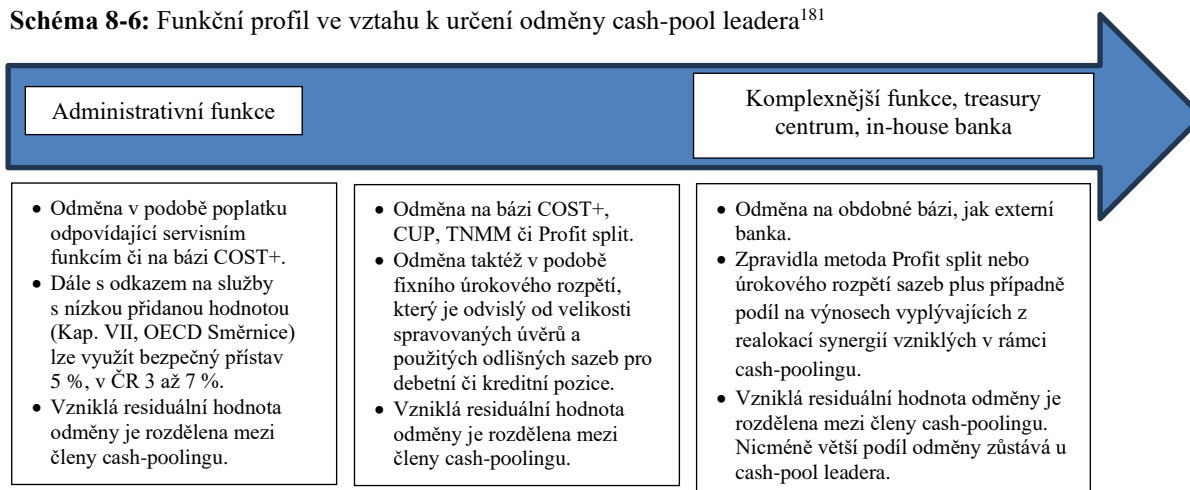
¹⁷⁹ Vlastní zpracování.

8.5.2 Druhý krok - Určení odměny cash-pool leadera a odměny ostatních členů cash-poolu

Benefity plynoucí skupině spojených osob z cash poolingových transakcí by se měly rozdělit na základě funkční a rizikové analýzy všech zúčastněných subjektů v cash-poolingu. Druhý krok se tedy zaměřuje na stanovení odměn těchto účastníků cash-poolu, která vyplývá z jejich funkčně-rizikových profilů.

Z pohledu cash-pool leadera, Směrnice OECD o převodních cenách uvádí: „... přiměřená odměna cash-pool leadera bude záviset na konkrétních skutečnostech a okolnostech, na vykonávaných funkcích, na použitých aktivech a na rizicích podstupovaných při uskutečňování cash-poolingu“¹⁸⁰. Obecně platí, stejně jako v případě jiných funkčně-rizikových profilů, že při výkonu významných funkcí a nesení významných rizik, náleží cash-pool leaderovi vyšší odměna. Na úrovni treasury centra nebo in-house banky se vykonávají významné funkce a nesou významná rizika nežli jen na pozici “běžného poskytovatele služeb”, což má pozitivní dopad na výši odměny cash-pool leadera (viz Schéma 8-6 dále).

Schéma 8-6: Funkční profil ve vztahu k určení odměny cash-pool leadera¹⁸¹

¹⁸⁰ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.129].

¹⁸¹ Vlastní zpracování na základě OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Oddíl C.2.3.1.

Dále Vistisen, E. (2014): Bombardier Case: First Published Cash Pool Decision, 21. Intl. Transfer Pricing J., 3, s 189-191, IBFD.

Russo, A., Moerer, O. (2012): Introduction, In: Transfer Pricing and Intra-Group Financing: The Entangled Worlds of Financial Markets and Transfer Pricing, část 1.6. a 1.7., Bakker, A., J., Levey, M., M., (eds.), IBFD, 2012.

Moerer, O., Mavrodiev, G. A Kale, S. (2021): Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A., Kale, S. (eds.). Transfer Pricing and Intra-Group Financing (Second revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing, IBFD, 2021.

BNA, International Tax Centre (2012): Tax Management Transfer Pricing Report: Transfer Pricing Implications of Cash Pooling Structures, by Deloitte Economists' Debt Pricing Group. ISSN 2043-0760.

Cash-pool leader by měl dále mít i přiměřenou kapitalizaci. Z toho důvodu je vhodné provést i analýzu poměru dluhu vůči vlastnímu kapitálu a zhodnotit finanční sílu cash-pool leadera nést potřebná rizika související s výkonem funkcí.

A) Odměna cash-pool leadera – rutinní funkce/rizika

Odměna cash-pool leadera u fiktivního cash-poolingu resp. kdy jeho funkčně-rizikový profil je rutinního charakteru, je v podobě **poplatku** odpovídající servisním funkcím, které poskytuje.

Výkon funkcí a nesených rizik ze strany cash-pool leadera u fiktivního cash-poolingu je odvislý od způsobu, jak je fiktivní cash-pooling nastaven. Zpravidla cash-pool leader dává pokyny bance, s níž uzavřel ujednání o cash-poolingu, o kreditních a debetních úrokových sazeb, které mají být uplatněny mezi účastníky cash-poolingu.

Cash-pool leader neposkytuje žádné záruky, navíc nenese žádné úvěrové riziko, neboť dané riziko zůstává u jednotlivých účastníků cash-poolingu. Vystupuje tedy na pozici poskytovatele služeb a náleží mu odměna v podobě poplatku.¹⁸²

Další možností stanovení odměny je v podobě kompenzace nesených provozních nákladů generovaných ve vztahu k řízení cash-poolingu s kombinací tržní nákladové přírážky (**cost-plus nebo mark-up**). Za situace, kdy cash-pool leader jménem skupiny vykonává pouze rutinní administrativní funkce v rámci cash-poolingu, jakékoliv výhody plynoucí z cash-poolingového ujednání jsou zcela výsledkem finanční síly/pozice skupiny a nejedná se o výsledek výkonu funkcí, nesených rizik a použitých aktiv dané entity, tj. cash-pool leadera. Ocenění odměny je ekvivalentní k metodě nákladů a přírážky vztahující se k poskytnutí administrativních služeb. Obecně však u rutinního funkčního profilu, cash-pool leader vystupuje jako poskytovatel služby a jeho odměna je vlivem nízké úrovně vykonávaných funkcí a nesených rizik obdobně omezená.¹⁸³ V praxi je poté vzniklá residuální odměna, rozdělena mezi členy cash-poolingu.

Směrnice OECD o převodních cenách prezentuje následující příklad ke stanovení odměny cash-pool leadera s rutinním profilem (viz Tabulka 8-6).

¹⁸² Obdobně jako v případě: Vistisen, E. (2014): Bombardier Case: First Published Cash Pool Decision, 21. Intl. Transfer Pricing J., 3, s 189-191, IBFD.

¹⁸³ Blíže viz Moerer, O., Mavrodiev, G. A Kale, S. (2021). Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A., Kale, S. (eds.). Transfer Pricing and Intra-Group Financing (2nd revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing, IBFD, 2021.

Tabulka 8-6: Stanovení odměny cash-pool leadera (příklad 1)¹⁸⁴

Příklad 1
<p>Výchozí situace: Společnost X je mateřskou společností skupiny nadnárodních podniků, která má dceřiné společnosti H, J, K a L, které se účastní fyzického cash-poolingu se sesterskou společností M, která vystupuje jako cash-pool leader. Všichni účastníci mají stejnou funkční měnu a jen tato měna je předmětem cash-poolingu.</p> <p>Cash-pool leader - společnost M uzavírá dohodu o provádění vnitro-skupinového cash-poolingu s nezávislou bankou. Jsou zavedena právní ujednání pro to, aby každý z účastníků cash-poolingu mohl prostřednictvím master účtu společnosti M dosahovat svých specifických cílových zůstatků.</p> <p>Na základě smlouvy o poskytování služeb správy hotovosti provádí banka veškeré převody nezbytné k dosažení cílového zůstatku pro každého účastníka cash pooling, přičemž případný čistý přebytek je uložený společností M u banky nebo případný čistý přečerpaný zůstatek je uhrazen tím, že banka poskytne společnosti M úvěr. Tranše, kterou může společnost M čerpat od banky, je zaručena mateřskou společností X. Banka platí úroky nebo dostává úroky od společnosti M na základě celkového salda sdružených prostředků.</p>
<p>Posouzení: Cash-pool leader, společnost M, získává přebytek finančních prostředků od členů skupiny H a J a poskytuje prostředky členům skupiny K a L, kteří potřebují financování.</p> <p>Úroky ze zůstatků jednotlivých účastníků cash-poolingu jsou rozúčtovávány nebo vyplaceny v souladu se smlouvou o poskytování cash-poolingu. V důsledku využívání tohoto ujednání platí cash-pool leader bance méně úroků nebo dostává větší úroky, než by tomu bylo v případě neexistence dohody o cash-poolingu.</p> <p>Funkční a riziková analýza ukazuje, že cash-pool leader - společnost M nepodléhá úvěrovému riziku, které zůstává u jednotlivých účastníků cash-poolingu, ale vykonává pouze koordinační funkci. Navíc leader nevykonává funkce ani nese rizika, která by nesla banka. Proto by cash-pool leader neměl získat takovou odměnu, jakou by získala banka, jako např. v podobě úrokového rozpětí mezi výnosovými a nákladovými úroky. Společnost M by tedy získala odměnu odpovídající servisním funkcím, které poskytuje.</p>

B) Odměna cash-pool leadera – významné funkce/rizika

Odměna cash-pool leadera u reálného cash-poolingu, kdy vykonává a nese významné funkce a rizika a není výkon jeho funkcí omezen jen na rutinní funkce, by měla vyplývat z **úrokového rozpětí sazeb platných pro debetní a kreditní pozice** v rámci cash-poolingu a případně z **podílu na výnosech vyplývajících z realokací synergii vzniklých v rámci cash-poolingu**¹⁸⁵. Ve srovnání s odměnou při rutinním funkčním profilu, je odměna vyšší. Např. pokud by cash-pool leader podléhal měnovému riziku, tak předchodí odměna stanovená na cost+ by nedostatečně reflektovala nesené riziko. Dále, pokud by cash-pool leader vykonával funkce na pozici in-house banky nebo treasury centra, kdy kromě řízení likvidity zajišťuje potřebné finanční zdroje ve skupině, je zodpovědný za investiční rozhodování a nese s tím

¹⁸⁴ Vlastní zpracování s využitím OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz Oddíl C.2.3.1., příklad 1.

¹⁸⁵ Blíže viz Moerer, O., Mavrodiev, G. A Kale, S. (2021). Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A., Kale, S. (eds.). Transfer Pricing and Intra-Group Financing (2nd revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing, IBFD, 2021.

Dále také: OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Oddíl C.2.3.1.

související rizika, tak se jeví také přiměřená i **transakční metoda rozdělení zisku** (profit split metoda).¹⁸⁶ Metoda profit split je vhodná taktéž za situace, kdy cash-pool leader vykonává více než rutinní funkce a nese významná rizika, a současně jak on, tak i členové cash-poolingu přispívají k vytvoření synergií. Větší podíl na residuální výši odměny poté náleží entitě (zpravidla cash-pool leaderovi), která vykonává významný podíl funkcí a rizik.

Směrnice OECD o převodních cenách prezentuje následující příklad ke stanovení odměny cash-pool leadera vykonávající významné funkce a nesoucí významná rizika (Tabulka 8-7).

Tabulka 8-7: Stanovení odměny cash-pool leadera vykonávajícího významné funkce a nesoucí významná rizika (příklad 2)¹⁸⁷

Příklad 2
<p>Výchozí situace: Společnost T, člen skupiny nadnárodních podniků Y, vystupuje jako treasury oddělení pro celou skupinu nadnárodních podniků a uzavírá různé finanční transakce jak v rámci skupiny, tak mimo skupinu. Hlavní funkcí společnosti T je poskytování treasury služeb ostatním subjektům v rámci skupiny, včetně tvorby strategie a řízení likvidity v rámci skupiny. Společnost T je zodpovědná za získávání finančních zdrojů napříč skupinou ať už formou vydávání dluhopisů nebo získáváním externích bankovních úvěrů a podle potřeby zprostředkovává poskytování vnitro-skupinových úvěrů k uspokojení potřeb financování ostatních členů skupiny.</p> <p>Jako součást dohod o řízení likvidity v rámci skupiny společnost T provozuje cash-pooling skupiny nadnárodních podniků a je zodpovědná za rozhodování, jak investovat volné finanční prostředky nebo financovat jakýkoliv nedostatek finančních prostředků. Společnost T stanovuje vnitro-skupinové úrokové sazby a nese riziko úrokových sazeb v podobě rozdílu mezi úrokovými sazbami, které stanovuje pro ostatní členy skupiny a úrokovými sazbami, za nichž uskutečňuje transakce s nezávislymi věřiteli. Společnost T také nese úvěrové riziko, riziko likvidity a měnové riziko související s financováním v rámci skupiny a zároveň rozhoduje o tom, jak nebo zda se proti těmto rizikům zajistit.</p>
<p>Posouzení: Analýza podle pokynů v Oddílu D.1 Kapitoly I naznačuje, že konkrétní transakce by měly být přesně vymezeny jako vnitro-skupinové úvěry v souvislosti s treasury aktivitami uskutečňovanými společností T, protože společnost T vykonává funkce a nese rizika, která přesahují koordinační funkci cash-pool leadera. Funkční a riziková analýza zejména ukazuje, že společnost T kontroluje finanční rizika, která jí byla smluvně přidělena a má finanční způsobilost tato rizika nést.</p> <p>Proto by společnost T měla být odměněna za funkce, které vykonává, a rizika, která podstupuje v souladu s pokyny v Oddílu C.1. To může zahrnovat část nebo celé úrokové rozpětí související s kreditními a debetními pozicemi, které přijme.</p> <p>Je třeba mít vždy na paměti, že ostatní členové skupiny, kteří uzavírají transakce se společností T, budou tyto transakce uskutečňovat pouze za předpokladu, že jim to nepřinese horší pozici než jejich další nejlepší alternativa.</p>

¹⁸⁶ Blíže viz Moerer, O., Mavrodiev, G. A Kale, S. (2021): Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A., Kale, S. (eds.). Transfer Pricing and Intra-Group Financing (Second revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing, IBFD, 2021.

Deloitte Economists' Debt Pricing Group (2012). Transfer Pricing Implications of Cash Pooling Structures, 20 BNA Tax Management Transfer Pricing Report 17, s. 792,

¹⁸⁷ Vlastní zpracování s využitím OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz Oddíl C.2.3.1., příklad 2.

C) Odměna pro ostatní členy cash-poolingu

Směrnice OECD o převodních cenách stanoví, že: „...Odměna pro účastníky cash-poolingu se určí na základě stanovení tržních úrokových sazeb, které se vztahují na debetní a kreditní pozice v rámci cash-poolingu. Toto stanovení úrokových sazeb rozdělí synergické výhody plynoucí z cash-poolingu mezi účastníky a obvykle se provede až po výpočtu odměny pro cash-pool leadera.“¹⁸⁸

Vzhledem k synergickým, se Směrnice OECD o převodních cenách odkazuje v Kapitole I, v části D na dva typy:

1. Synergie, které vznikají jako náhodný důsledek členství ve skupině tzv. “náhodné synergie”, a které nejsou doposud účtovány podle zásad převodních cen, a
2. Synergie, které vznikají v důsledku úmyslného jednání ve skupině v rámci kolektivní strategie a jenž vznikají zejména z úspor z rozsahu. Tyto benefity by měly být mezi členy cash-poolingu sdíleny.¹⁸⁹

V kontextu cash-poolingu, výhody vyplývající z implicitní podpory¹⁹⁰ ze strany skupiny, zlepšení úrokových sazeb pro debetní a kreditní pozice v rámci cash-poolingu ve srovnání se sazbami, které by byly očekávány z úvěrů nebo vkladů mimo cash-pooling či jiné výhody (přístup ke stálému zdroji financování, snížení expozice vůči externím bankám, zvýšená vyjednávací pozice s bankami, snížení transakčních nákladů, centralizace finančního rozhodování, úspory z rozsahu, přístup k likviditě atd.)¹⁹¹, by měly být alokovány mezi členy cash-poolingu skrze úrokové sazby. V důsledku úmyslného jednání ve skupině se předpokládá, že úrokové sazby stanovené v rámci cash-poolingu na pozici vkladatelů či výpůjčovatелů (tj. dlužníků) by měly reflektovat podíl na daných synergích¹⁹². V praxi se bude jednat o zisk z cash poolů v důsledku čistého úrokového rozpětí a případně poplatků

¹⁸⁸ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz [10.143].

¹⁸⁹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz kap. I, část D.

¹⁹⁰ Pohled na implicitní podporu a jejího efektu na úvěrový rating a následně na ocenění zůstatků členů cash-poolingu může být odlišný mezi jednotlivými státy.

¹⁹¹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz [10.146].

Dále blíže viz:

- Perella, S. a Sheil, B. (2020). The OECD Dives Into Cash Pools, Tax Notes International, April 20, 2020, p. 303-307.
- Petruzzi, R. (2016). Transfer Pricing Aspects of Intra-Group Financing, EUCOTAX Series on European Taxation, Volume 47, Kluwer Law International.
- Chand, V. a Haller, A. (2019). Applicatoin of the Arm’s Length Principle to Physical Cash Pooling Arrangements in Light of the OECD Dissussion Draft on Financial Transactions, Intertax Volume 47 Issue 4, pp. 349-364.

¹⁹² OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz odst. [1.157] a [1.173].

účtovaných účastníkům snižený o částku přidělenou cash-pool leaderovi. Pokud však budou velmi nízké nebo dokonce negativní úrokové sazby z vkladů, tak "netto" hodnota benefitů může být minimální. Z toho důvodu je velmi důležité posuzovat cash-pooling komplexně a stanovit celkovou "netto" hodnotu benefitů, které plynou členu cash-poolingu.

V rámci cash-pooling může dojít také ke skupinovému riziku likvidity, dále cash-pool leader ve finančních nesnázích může mít pravděpodobně negativní dopad i na ostatní členy cash-poolingu.¹⁹³ Posouzení veškerých rizik (včetně vlivu implicitní podpory) související s cash-poolingem by měly být učiněny na „stand-alone“ bázi u všech členů cash-poolingu.¹⁹⁴ S tím souvisí i následné úročení kreditních a debetních zůstatků u každého člena cash-poolingu. Nicméně tento „stand-alone“ přístup při stanovení úročení zůstatků, i když je v principu správný, je v praxi náročný a nákladný, neboť vyžaduje stanovení a analyzování úvěrových ratingů všech členů cash-poolingu.¹⁹⁵

Další faktor, který ovlivňuje benefity a jejich výši, je rozdíl v úvěrovém ratingu mezi cash-pool leaderem a bankou, neboť banka má vždy silnější pozici nežli samotný leader. Tudíž každý člen cash-poolu s kladným zůstatkem, který se následně převádí na master účet, může nést další riziko související s převedením zůstatku na cash-pool leadera a ne na banku, která má silnější pozici. Z toho důvodu přímá aplikace úročení vkladů nabídnutou bankou mezi členy cash-poolingu může vést až k distorzní alokaci benefitů, podobně i v případě přímé aplikace úročení debetních zůstatků nabízenými bankami.¹⁹⁶

Metoda CUP¹⁹⁷ může být použita při stanovení ekonomického přínosu z využívání cash-poolingu oproti použití externího financování. Je však nezbytné, aby existovaly nezávislé transakce, které jsou alespoň v jádru srovnatelné s cash-poolingovou transakcí a případně upravit podmínky této transakce.¹⁹⁸ Nicméně jen pouhé srovnání cash-poolingových transakcí

¹⁹³ Blíže viz Daba, B.T., Schrievers, P. T. F. a Mochan, N. (2021). Cash Pooling during and in the Aftermath of the COVID-19 Pandemic Insight from Selected Court Cases. *European Taxation*, 61(2/3).

¹⁹⁴ Blíže viz Petruzzi R. (2016). *Transfer Pricing Aspects of Intra-Group Financing*, EUCOTAX Series on European Taxation Volume 47, Kluwer Law International. Dále viz Ucede, A., Mosk, L. a Snel, F. (2022). *Pricing Cash Pooling*. In: Lang. M., Petruzzi. R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions. Current Developments, Relevant Issues and Possible Solutions*. Vienna: Linde.

¹⁹⁵ Ucede, A., Mosk, L. a Snel, F. (2022). *Pricing Cash Pooling*. In: Lang. M., Petruzzi. R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions. Current Developments, Relevant Issues and Possible Solutions*. Vienna: Linde.

¹⁹⁶ Ucede, A., Mosk, L. a Snel, F. (2022). *Pricing Cash Pooling*. In: Lang. M., Petruzzi. R. (eds). *Transfer Pricing and Financial Transactions. Current Developments, Relevant Issues and Possible Solutions*. Vienna: Linde.

¹⁹⁷ Směrnice OECD o převodních cenách nespécifikuje metody pro stanovení převodní ceny v rámci cash-poolingu (event. žádná z metod není explicitně zavrhována).

¹⁹⁸ K aspektu ne/srovnatelnosti viz např. bod [22] a související rozsudku Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. ledna 2020, sp. zn. 9 Afs 232/2018, kde se uvádí: „*Pokud budou existovat reálné nezávislé transakce (transakce mezi nezávislými osobami v běžných obchodních vztazích), které jsou s řízenou transakcí plně srovnatelné, tedy uzavřené o stejné (obdobné) komoditě za stejných (obdobných) podmínek, postačí ke zjištění referenční ceny údaje o cenách těchto transakcí. Pokud řízená transakce nebude s nezávislými transakcemi plně srovnatelná (zpravidla proto, že se komodita nebo podmínky těchto transakcí budou lišit), je zapotřebí vyjít z nezávislých transakcí, které jsou řízené transakci svými parametry co nejbližší, a údaje o nich s ohledem na vzájemné odlišnosti přiléhavě korigovat. Vždy je však nezbytnou podmínkou určení referenční ceny existence nezávislých transakcí, které jsou alespoň v jádru srovnatelné s transakcí řízenou.*“

s izolovanou individuální transakcí na trhu např. aplikací overnight deposit sazbou nezávislých bank, nemusí dát potřebné finální srovnání, neboť na cash-pooling je nutné nahlížet komplexně – zohlednit objem, měnu, solvenci, úvěruschopnost atd.¹⁹⁹

V konečném důsledku odměna členů cash-poolingu závisí na konkrétních skutečnostech a okolnostech a na funkcích, aktivech a rizicích každého z členů²⁰⁰, kdy výsledkem alokace budou zpravidla synergické výhody (případně újmy) vytvořené v rámci cash-poolingu alokované mezi jeho členy (viz Schéma 8-7).

Cash-pooling nelze považovat za produkt plně srovnatelný s bankovními účty, nicméně, minimálně v jádru jsou účty nabízené bankami srovnatelné a je třeba před jejich použitím jako referenční ceny provést potřebnou korekci. Tj. je nutné sazby poskytované na běžných účtech přiléhavě korigovat se zohledněním výhod, které cash-poolingový účet nabízí.

Mezi aspekty hodné zvláštního zřetele patří mj. naprosto odlišný rizikový a funkční profil cash-pool leadera (oproti bance).

Ke kritickému porovnání funkce cash-pool leadera a banky viz např. Transfer pricing guidelines (2023). *Spain vs “X Iberica SA”, October 2019, TEAC, Case No Rec. 6537/2017*. [online]. [cit. 01. 11. 2023]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/spain-vs-x-iberica-sa-october-2019-teac-case-no-rec-6537-2017/>; pro originální verzi ve španělském jazyce viz tamtéž.

Rozsudek je rovněž dostupný z webové stránky Transfer Pricing Case-law: TPcases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/>.

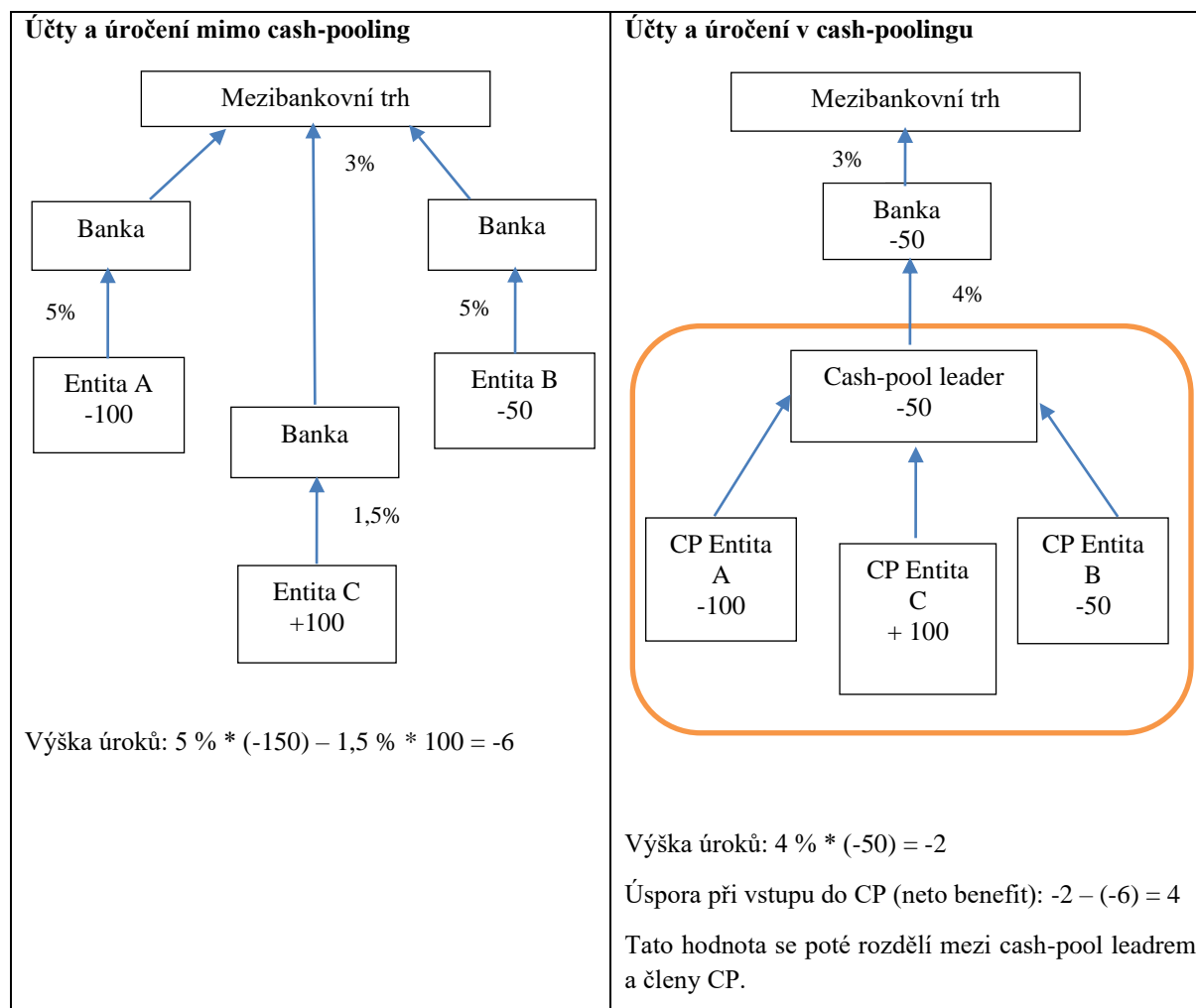
V daném rozsudku předmětný soud konstatoval mj. následující:

- Cash-pool leader nerozhoduje o tom, kterým subjektům budou přiděleny finanční prostředky vložené jinými subjekty, ani nemůže odmítnout vklady finančních prostředků od subjektů, které je vkládají, což potvrzuje myšlenku, že funkce, které by měly být tomuto subjektu přisouzeny, by byly, jak uvádí správce daně (kontrola), řídicí a administrativní funkce.
- Tato skutečnost spolu s nemožností individuálně identifikovat dlužníka a věřitele při každém příspěvku nebo výběru finančních prostředků vede k tomu, že funkci věřitele a dlužníka přisuzujeme skupině jako celku, a proto je vhodné přijmout úvěrové riziko skupiny jako referenční ve výpočtu externích srovnatelných údajů.

¹⁹⁹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.116 a 10.117].

²⁰⁰ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.144].

Schéma 8-7: Srovnání a stanovení benefitů/výhod²⁰¹

8.5.3 Třetí krok - Stanovení kreditních a debetních tržních úrokových sazeb

Směrnice OECD o převodních cenách tento krok již blíže nespecifikuje a neupřesňuje. Stanovení úrokových sazeb používaných v rámci cash-poolingu musí být v souladu s principem tržního odstupu. Jejich stanovení je obecně odvislé od funkčně-rizikových profilů členů cash-poolingu, existence případných křížových záruk či klasické záruky, od typu cash-poolingové struktury (např. víceměnový cash-poolingová struktura více podléhá měnovému riziku nežli jednoměnový) a dalších faktorů zmíněných v textu výše. Stanovené úrokové sazby by měly zejména:

- odpovídat krátkodobé podstatě cash-poolingu (upřednostňuje se jednodenní, ale v praxi je možné se setkat až s 3měsíční bází²⁰²),
- vyplyvat z konkrétní denominované měny cash-poolu (často se využívají referenční

²⁰¹ Vlastní zpracování.

²⁰² Blíže viz Moerer, O., Mavrodiev, G. a Kale, S. Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A. a Kale, S. (eds.). Transfer Pricing and Intra-Group Financing (2nd revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing, IBFD, 2021.

sazby jako např. IBOR atd.) a

- c) vycházet z neseného úvěrového rizika (zpravidla se využívá úvěrový rating skupiny či případně pro skupinu tvořící cash-poolingovou strukturu).²⁰³

Úrokové sazby by měly plnit i dva nezávislé cíle:

- a) být základem pro generování finančních prostředků pro odměnu cash-pool leadera, a
- b) být základním nástrojem, jak residuální hodnotu benefitů alokovat mezi členy cash-poolingu.

Na základě výše uvedených klíčových indikátorů se často jako zdroj dat využívají databáze Bloomberg Professional nebo Refinitiv Eikon, nicméně je možné použít i jiné zdroje dat. Zpravidla na základě stand-alone určeného úvěrového ratingu²⁰⁴ a podmínek cash-poolingu se provede analýza relevantních dat na trhu. Výsledkem těchto analýz mohou být rozpětí úvěrových spreadů (případně mezikvartilových), která lze spolu s podkladovou základní úrokovou sazbou (tj. sazbou pro bezrizikové financování, např. Eonia, Euribor) použít jako kreditní a debetní tržní úrokové sazby v rámci cash poolu.

Před stanovením kreditních a debetních tržních úrokových sazeb by cash-pool leader měl zhodnotit monitoring zůstatků u jednotlivých členů cash-poolingu a zhodnotit nutnost překlasifikace krátkodobé pozice na dlouhodobou.²⁰⁵

Velká pozornost by měla být věnována i při přístupu *ex ante*, pokud navíc jsou nestabilní ekonomické okolnosti s možným výsledkem velkých debetních pozic v rámci cash-poolingu.

Stanovení tržních úrokových sazeb v rámci cash-poolingu může být ovlivněno nedostatkem srovnatelných ujednání mezi nezávislými stranami. Z důvodu neexistence srovnatelné transakce, je možné vzít v úvahu smluvní ujednání mezi nespojenou bankou a cash-pool leaderem, ale je nutné zohlednit rozdílné funkčně-rizikové profily členů cash-poolingu a leadera²⁰⁶ i další reálné dostupné alternativy. **Vždy by však mělo platit, že členové cash-poolingu očekávají při vstupu do něj lepší pozici nežli tu, kterou by jim nabízela reálná dostupná alternativa²⁰⁷**, případně by akceptovali zhoršenou pozici, resp. méně výhodný

²⁰³ Blíže viz Moerer, O., Mavrodiev, G. a Kale, S. Common types of intra-group financing arrangements. In: Bakker, A. a Kale, S. (eds.). *Transfer Pricing and Intra-Group Financing (2nd revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing*, IBFD, 2021.

²⁰⁴ Jak již bylo zmíněno, stanovení úvěrových ratingů u všech členů cash-poolingu je velmi v praxi náročné a nákladné. Navíc, pokud existují křížové záruky mezi členy poolu, tak výsledkem je, že všichni členové mají stejnou úroveň kreditního ratingu.

²⁰⁵ Jednotlivé státy mohou mít na překlasifikaci krátkodobé pozice na dlouhodobou rozdílné pohledy.

²⁰⁶ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.145].

²⁰⁷ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.118 a 10.146].

Více také Deloitte Economists' Debt Pricing Group (2012). *Transfer Pricing Implications of Cash Pooling Structures*, 20 BNA Tax Management Transfer Pricing Report 17, s. 792.

úrok, pokud tato situace bude kompenzována jinými benefity, např. současný vkladatel by v budoucnu čerpal půjčku za výhodnější úrok²⁰⁸.

Aplikace jednotné úrokové sazby na kreditní i debetní zůstatky, která je odvozena z nákladů na refinancování skupiny je v rámci cash-poolingu umožněna, nicméně nese s sebou určitá rizika. V případě, kdy celkový zůstatek na master účtu v rámci cash-poolingu (tj. po započtení debetních a kreditních zůstatků u jednotlivých cash-poolingových účtech členů) je negativní, musí následně cash-pool leader zajistit externí financování. Realokace těchto dodatečných finančních nákladů na ostatní členy cash-poolu by však vedla k dodatečnému zvýšení úrokových sazeb, což by mohlo vyvolat spor u daňových správců ze států dlužníků. Oproti tomu, pokud by celkový zůstatek na master účtu v rámci cash-poolingu zůstal kladný, tak cash-pool leader by generoval ztrátu, pokud by nenašel možnost, jak reinvestovat peněžní přebytek za vyšší úrokovou sazbu nežli té, která je použita u vkladů mezi členy cash-poolingu.

8.5.4 Krok čtvrtý - Zajištění sdílení relevantních synergií (výhod) vyplývajících z cash-poolingu mezi členy cash-poolingu

Sdílení generovaných relevantních synergií mezi členy cash-poolingu je poslední významnou částí zhodnocení, a tedy analýzy převodních cen u cash-poolingových struktur. Člen cash-poolingu by defacto nevstoupil do této struktury, pokud by nezískal z toho lepší prospěch/výhodu²⁰⁹ ať v podobě nižších poplatků/nesených administrativních výdajů při řízení jeho peněžních prostředků, a tedy i jeho likvidity či přímo výhodnější úrokovou sazbu nežli v případě neexistence dohody.

Ačkoliv Směrnice OECD o převodních cenách²¹⁰ zdůrazňuje nutnost sdílení synergií mezi členy cash-poolingu, jakým způsobem toto realizovat neuvádí (blíže viz text shora).

8.6 Dokumentace převodních cen u cash-poolingu

Během analýzy převodních cen u cash-poolingových struktur (transakcí) je vhodné zvážit a následně mít zdokumentované následující oblasti (mimo běžné informace zahrnuté v Master file nebo Local filu (tj. specifické dokumentaci))²¹¹:

- Informace o cash-poolingové struktuře a její popis.

²⁰⁸ Více viz HMRC (2023). HMRC internal manual, International Manual. INTM503130 – Cash pooling: setting interest rates for participants on an arm's length basis. [online]. [cit. 25. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/international-manual/intm503130>.

²⁰⁹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz odst. [10.118].

²¹⁰ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz kap. X a I.

²¹¹ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Viz Příloha kap. V předmětného dokumentu.

Dále viz Pokyn D – 334. Sdělení Ministerstva financí k rozsahu dokumentace způsobu tvorby cen mezi spojenými osobami. [online]. [cit. 25. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/D-334.pdf>.

- Obecná pravidla realizace cash-poolingu a účel jeho využívání vyplývající ze smluvního ujednání. Skutečný úmysl a chování účastníků cash-poolingu.
- Úrokové sazby u cash-poolu v rámci kreditního zůstatku/debetního zůstatku včetně případných úprav ve vztahu k úvěrovému ratingu cash-pool leadera nebo k různorodým úrovním úvěruschopnosti členů cash-poolingu a rizikům dané jurisdikce.
- Komerční racionalitu jednotlivých členů cash-poolingu včetně zhodnocení reálně dostupných možností.
- Přístup ke strukturálním úvěrovým a kreditním pozicím v rámci cash-poolingu (tj. stanovit maximální úvěrový, případně kreditní limit v rámci cash-poolingu).
- Úvěrový ratingový rámec a způsob jeho stanovení.
- Funkčně-rizikový profil cash-pool leadera a účastníků cash-poolingu.
- Odměnu a úroveň ziskovosti cash-pool leadera.
- Specifikace výhod a újmy plynoucí z cash-poolingu; definice způsobu rozdělení mezi členy cash-poolingu.
- Identifikaci a zacházení s jinými benefity (výhody) cash-poolingu a dalšími skupinovými synergii.
- V případě vzniku rizika, specifikace subjektů, které je nesou a kdo je za řízení rizika odpovědný.
- Specifikace křížových záruk, pokud jsou součástí cash-poolingu.
- Vnitro-skupinové smlouvy, včetně těch cash-poolingových s bankami, zahrnující vnitro-skupinové vazby.
- Specifikace případných úprav s cílem dosáhnout srovnatelnosti, např. ve vztahu ke měně cash-poolingové transakce, v případě, kdy benchmark je uskutečněn pro jinou měnu.²¹²

Z důvodu absence plně či vysoce srovnatelných transakcí mezi nespojenými osobami a s přihlédnutím k obecnému rámci poskytovanému ze strany Směrnice OECD o převodních cenách je vhodné uvést oblasti, které jsou z hlediska praxe problematické, a ve vztahu ke kterým je nutné zaujmout určitý postoj a řádné je odůvodnit. Dále uvedené náměty vychází ze Směrnice OECD o převodních cenách²¹³.

- **Doba nesplaceného zůstatku (úvěru)**

Jedním z klíčových aspektů je vymezení pozice jako krátké (krátkodobé), resp. dlouhé (dlouhodobé) pozice.

Cash-pooling je obecně chápán jako krátkodobý finanční nástroj, a proto se úrokové sazby vztahují ke krátkodobým instrumentům. Stále chybí detailní pohled/instrukce,

²¹² Blíže, viz Chwała, U. a Krysztof, Ł. (2021). How to Take Intra-Group Financing Forward in Your Organization. In Bakker, A. a Kale, S. (eds.). *Transfer Pricing and Intra-Group Financing* (2nd revised edition): The entangled worlds of financial markets and transfer pricing, IBFD, 2021. Dále také Deloitte Economists' Debt Pricing Group (2012). *Transfer Pricing Implications of Cash Pooling Structures*, 20 BNA Tax Management Transfer Pricing Report 17, s. 792.

²¹³ OECD (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022*. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>.

jakým způsobem a kdy “překlasifikovat” danou pozici na dlouhodobou.

V případě existence mezinárodního prvku je zapotřebí zdůraznit, že jednotlivé státy mohou mít k dané oblasti odlišná stanoviska a pokyny.

- **Role cash-pool leadera**

Pro cash-pool leadera platí obecný předpoklad, že poskytuje jen obecné koordinační aktivity a měl by si tedy nárokovat za své služby pouze rutinní odměnu. V tomto ohledu je důležité pečlivě vymežit cash-poolingovou transakci/strukturu včetně provedení funkční a rizikové analýzy.

Na základě toho vyplynou vykonávané funkce a nesená rizika, která se mohou lišit od těch rutinních.

- **Alokace benefitů mezi členy cash-poolingu**

Benefity by měly být alokovány mezi členy. Nicméně, pokud jsou velmi nízké nebo dokonce negativní úrokové sazby z vkladů, tak “netto” hodnota benefitu může být minimální.

Je tedy nutné provést analýzu benefitů komplexně a stanovit celkovou “netto” hodnotu benefitů, které plynou členům cash-poolingu.

- **Implicitní podpora a kreditní rating**

Při ocenění zůstatků v rámci cash-poolingu má úvěrový rating nezastupitelnou roli. Nicméně pohled na implicitní podporu a jejího efektu na úvěrový rating může být odlišný v jednotlivých státech a vést i k odlišnému ocenění²¹⁴.

- **Křížové záruky**

V rámci cash-poolingu mohou existovat subjekty jak s kreditními, tak debetními pozicemi, každý účastník cash-poolingu může mít i jiný samostatný úvěrový rating a dohoda o cash-poolingu s bankou bude pravděpodobně vyžadovat komplexní křížové záruky a práva zápočtu mezi všemi účastníky.

Tyto křížové záruky a práva na zápočet jsou součástí ujednání o cash-poolingu. Praktický výsledek ujednání o křížových zárukách je tedy takový, že křížové záruky vedou pouze ke zlepšení úvěrového ratingu všech členů²¹⁵. Tento přístup je srovnatelný k implicitní podpoře, a proto lze uzavřít, že není potřeba účtovat poplatek za záruku²¹⁶.

²¹⁴ A následnému případnému sporu.

²¹⁵ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz Příloha kap. V předmětného dokumentu. Viz část C.1.1.2 ve vztahu k ratingu.

²¹⁶ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Viz Příloha kap. V předmětného dokumentu. Viz odst. [10.148].

Část D
(Bezpečný přístav (safe harbour)
pro úvěry)

9 Bezpečné přístavy pro finanční transakce²¹⁷

Ačkoliv jsou převodní ceny obecně považovány za nástroj zneužívaný v rámci daňového plánování, jejich chápání a význam v řízení podniku a skupiny podniků se v průběhu let postupně mění. Dochází k posunu od striktně chápaného nástroje daňového plánování k nástroji, jenž umožňuje snižovat náklady a zvyšovat efektivitu procesů napříč podnikem včetně racionalizace vnitropodnikových transakcí ve skupině.²¹⁸ Tato změna je podporována dynamikou vývoje v oblasti převodních cen nejen v rámci tuzemských právních úprav, ale stále četným zaváděním dalších pravidel vedoucích k zamezení přesouvání zisků, erozi základů daně a zneužívání práva. Tento trend je patrný i na celosvětové úrovni.

Nicméně tato dynamičnost je do značné míry spojena s **komplexností a složitostí navržených a ustavených pravidel, které je nutné dodržovat v kontextu principu tržního odstupu**. Tato komplexnost a složitost²¹⁹ je však často kritizována ze strany odborníků²²⁰ zejména z pohledu malých a středních podniků (SMEs), které musí vynakládat nemalé finanční prostředky, aby jejich převodní ceny byly stanoveny v souladu s principem tržního odstupu, a nesou tak významné vyvolané náklady zdanění²²¹. Tato skutečnost vyvolává rozumné snahy o nalezení zjednodušených řešení - jedním z nich je právě zavedení tzv. **bezpečných přístavů (safe harbours)**.

Bezpečný přístav jako takový může být uplatněn: „... pro nízko-rizikové transakce, pro které jsou daňoví poplatníci osvobozeni od některých povinností, které by jinak byly vyžadovány podle pravidel dané země v oblasti převodních

²¹⁷ Základem je publikace autorského týmu vzniklá v rámci řešení projektu: Ištok, M., Solilová, V. a Brychta, K. (2022). Challenges in transfer pricing: A concept of safe harbours for financial transactions. *Financial Internet Quarterly*, 2022, 18(4), s. 23-34. ISSN 2719-3454.

²¹⁸ Více viz Kumar, S., Pandey, N., Lim, W.M., Chatterjee, A.N. & Pandey, N. (2021). What Do We Know About Transfer Pricing? Insights from Bibliometric analysis. *Journal of Business Research* 134 (3), 275–287. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.05.041>. Dále Rogers, H. & Oats, L. (2022). Transfer Pricing: Changing Views in Changing Times. *Accounting Forum*, 46(1), 83–107. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/01559982.2021.1926778>.

²¹⁹ Složitost vyplývá i ze skutečnosti, že existující mezinárodní standardy (byť nápomocné a přínosné) jsou stále zatíženy vysokou mírou obecnosti. Problematický je v současnosti i charakter jejich závaznosti pro ryze tuzemské transakce (k některým aspektům viz např. Brychta, K. a Svirák, P. (2020). Pozice směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy v právním řádu ČR – východiska. *Bulletin Komory daňových poradců ČR*, 2020, roč. 1, č. 2020, s. 33-36. ISSN 1211-9946.

Tento problém by měl být v budoucnu eliminován přijetím jednotné právní úpravy na úrovni EU. Blíže viz European Commission (2023). *Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on transfer pricing*. [online]. [cit. 02. 12. 2023]. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2023-09/COM_2023_529_1_EN_ACT_part1_v7.pdf. Nicméně prozatím nelze předjímat finální pravidla s ohledem na legislativní stav (existence návrhu).

²²⁰ Viz Solilová, V. a Nerudová, D. (2018). *Transfer Pricing in SMEs: Critical Analysis and Practical Solutions*. Cham: Springer Switzerland, 2018. 193 s. ISBN 978-3-319-69064-3. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. DOI: 10.1007/978-3-319-69065. Dále také Solilová, V., Nerudová, D. & Litzman, M. (2019). Application of the CCCTB and Safe Harbours to European SMEs: Can the Decrease in Compliance Costs Support better SME Performance? *Ekonomický Časopis (Journal of Economics)*, 67(6), 587–606.

²²¹ Více viz Solilová, V. a Nerudová, D. *Transfer Pricing in SMEs: Critical Analysis and Practical Solutions*. Cham: Springer Switzerland, 2018. 193 s. ISBN 978-3-319-69064-3. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. DOI: 10.1007/978-3-319-69065.

cen“²²², zatímco uplatnění plného rozsahu pravidel převodních cen je spojeno mj. s nedostatkem spolehlivých údajů a nutnými úpravami těch dostupných.²²³

Složitost/komplexnost norem (vyplývající částečně i z jejich obecné povahy) přináší nejistotu a zvýšené náklady jak pro daňové poplatníky, tak pro správce daně. Je tedy jen logické, že některé vhodnější standardy (ve smyslu koncepčně jednodušší) jsou zvažovány, vyhodnocovány, a pokud jsou shledány jako vhodné/přijatelné a přiměřeně přesné, jsou aplikovány.

Koncept bezpečného přístavu není zcela novým přístupem, i když původní vnímání ze strany OECD bylo ve vztahu k převodním cenám spíše negativní a jejich užití nebylo doporučováno, resp. bylo považováno za nesouladné s principem tržního odstupu²²⁴. Nicméně na základě výzkumu zjednodušujících přístupů (v rámci projektu o administrativních aspektech) v oblasti převodních cen ze strany OECD v letech 2011²²⁵ a 2012²²⁶ vyplynula jejich častá využitelnost v řadě států. Tato skutečnost přiměla OECD významně revidovat Kap. IV, sekci E o Bezpečných přístavech ve Směrnici OECD o převodních cenách v roce 2013²²⁷.

Bezpečný přístav je zde definován jako zjednodušený přístup či nástroj pro předem stanovenou kategorii daňových poplatníků nebo transakcí, tzv. oprávněných subjektů/transakcí, který oprávněné subjekty/transakce osvobozuje od aplikace plnohodnotných pravidel převodních cen²²⁸.

²²² Viz Mills, T. (2019). Fully Armed: Is the Application of the Arm's Length Principle the Best Method to Address Transfer Mispricing in the Mining Industry in Developing Countries? *The Extractive Industries and Society*, 6(4), 1075–1078, str. 1077. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.exis.2019.07.011>.

²²³ Blíže viz Steens, B., Roques, T., Gonnet, S., Beuselinck, C. & Petutschnig, M. (2022). Transfer Pricing Comparables: Preferring a Close Neighbor over a Far-away Peer? *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation* 47(2), 1–18. [online].

[cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2022.100471>.

²²⁴ K daným aspektům viz např. Ištók, M., Solilová V. & Brychta, K. Challenges in transfer pricing: A concept of safe harbours for financial transactions. *Financial Internet Quarterly*, 2022, roč. 18, č. 4, s. 23-34. ISSN 2719-3454. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://finquarterly.com/current-issue/?number=75&id=582>. K materiálům OECD viz OECD (2013). Revised Section E on Safe Harbours in Chapter IV of the Transfer Pricing Guidelines. [online] [cit. 02. 12. 2023]. [online]. [cit. 08.12.2023]. Dostupné z: <https://web-archive.oecd.org/2013-05-21/234403-Revised-Section-E-Safe-Harbours-TP-Guidelines.pdf>.

²²⁵ Viz více OECD (2011). Multi-Country Analysis of Existing Transfer Pricing Simplification Measures. Centre for Tax Policy and Administration. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://web-archive.oecd.org/2012-06-14/95399-48131481.pdf>.

Tento report je součástí projektu o administrativních aspektech převodních cen.

²²⁶ Viz více OECD (2012). Multi-Country Analysis of Existing Transfer Pricing Simplification Measures – 2012 update. Centre for Tax Policy and Administration. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://web-archive.oecd.org/2012-06-14/85200-50517144.pdf>.

Tento report je součástí projektu o administrativních aspektech převodních cen.

²²⁷ Viz více OECD (2013). Revised Section E on Safe Harbours in Chapter IV of the Transfer Pricing Guidelines. [online] [cit. 02. 12. 2023]. Dostupné z: <https://web-archive.oecd.org/2013-05-21/234403-Revised-Section-E-Safe-Harbours-TP-Guidelines.pdf>.

²²⁸ Ibid.

Současně s revizí Směrnice OECD o převodních cenách došlo k „posvěcení“ bezpečných přístavů taktéž v Praktickém manuálu OSN pro převodní ceny,²²⁹ který doporučuje bezpečný přístav jako jednu z alternativ k současným velmi komplexním (komplikovaným) pravidlům převodních cen, které vyvolávají jednak vysoké vyvolané náklady zdanění, tak i související administrativní náklady na správu.

Na základě Platformy pro spolupráci v oblasti daní, která vydala soubor nástrojů²³⁰ pro eliminaci problémů s nedostatkem srovnatelných dat, lze rozlišit dva typy bezpečných přístavů:

1. **Bezpečný přístav pro převodní ceny** – u tohoto typu daňová správa stanoví vhodnou metodu či vhodný přístup ke stanovení převodních cen pro definovanou kategorii transakcí, tj. identifikuje cenu, resp. marži nebo rozpětí cen (marží) v souladu s principem tržního odstupu;
2. **Bezpečný přístav pro postup** – u tohoto typu daňová správa specifikuje postup, který se aplikuje pro definovanou kategorii transakcí či daňových poplatníků s cílem naplnit podmínky pravidel převodních cen, tj. v tomto případě nejde o určení metody či stanovení ceny/marže.²³¹

Směrnice OECD o převodních cenách²³² uvádí několik benefitů, které mohou plynout z využívání bezpečných přístavů. Mezi nejvýznamnější se řadí zjednodušení při dodržování práva, snížení vyvolaných nákladů, poskytování určité jistoty daňovým poplatníkům, snížení administrativních nákladů ze strany daňové správy a efektivnějšího využívání jejich pracovních kapacit.

V roce 2018 na základě předchozích analýz OECD navíc uvedla²³³, že:

1. režimy hospodářské soutěže čelí výzvám, jak současně zajistit, aby rozhodnutí byla správná a aby mechanismy, které k těmto správným rozhodnutím vedou, nebyly

²²⁹ Viz UN (2017). Practical Manual on Transfer Pricing. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2017/04/Manual-TP-2017.pdf>. První verze je z roku 2013.

OSN (z angl. UN – United Nations Organisation).

Dokument je nazván *Praktický manuál k převodním cenám pro rozvojové státy*.

²³⁰ Platforma pro spolupráci v oblasti daní v součinnosti s MMF, OECD, OSN a Světovou bankou; detailněji viz IMF, OECD, UN and WBG (2017). A Toolkit for Addressing Difficulties in Accessing Comparables Data for Transfer Pricing Analyses. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/toolkit-on-comparability-and-mineral-pricing.pdf>.

²³¹ Nejčastější případy tohoto typu bezpečného přístavu jsou: popis základních charakteristických rysů transakce, která spadá do rozsahu bezpečného přístavu; postup vyhledávací strategie prostřednictvím komerční databáze, kdy jsou zejména klasifikována vyhledávací kritéria, která musejí být vždy zahrnuta, např. k naplnění nezávislosti vyhledávaných srovnatelných dat; postup stanovení rozpětí srovnatelných dat, které budou posléze akceptovatelné ze strany správce daně jako rozpětí v souladu s principem tržního odstupu, např. zaměření jen na mezikvartilové rozpětí, pooling dat atd.; a postup pro případ, kdy skutečná cena, respektive marže v řízené transakci je mimo stanovené rozpětí.

²³² OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>. Blíže viz Kap. IV., část E.

²³³ Viz OECD (2017). Safe Harbours and Legal Presumptions in Competition Law. Background Note by the Secretariat. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP\(2017\)9/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP(2017)9/en/pdf).

příliš nákladné: předpoklady a bezpečné přístavy hrají cennou roli při vyvažování těchto dvou cílů;

2. režimy hospodářské soutěže používají řadu předpokladů a bezpečných přístavů, které se snaží zajistit, aby bylo právo hospodářské soutěže snadněji vykonatelné: bezpečné přístavy usnadňují dodržování práva a činí prosazování předvídatelnějším a účinnějším; a
3. jurisdikce po celém světě mají rozsáhlé zkušenosti s uplatňováním předpokladů a bezpečných přístavů.²³⁴

Je zřejmé, že koncept bezpečných přístavů je aktuálně považován za vhodný nejen ze strany OECD, přestože existují některé atributy/aspekty, které lze považovat za kolizní s „obecnými“ pravidly převodních cen²³⁵.

Nicméně role a významnost bezpečného přístavu narůstá po vydání pokynů k převodním cenám týkající se finančních transakcí, jakožto výsledku inkluzivního rámce BEPS projektu akcí 4, 8-10, v roce 2020²³⁶ (tato část byla v roce 2022 začleněna do Směrnice OECD o převodních cenách jako Kap. X²³⁷). Stanovení ceny u finančních transakcí v souladu s principem tržního odstupu je proces velmi náročný na zdroje jak finanční, tak lidské ve smyslu osob s dostatečnými znalostmi a dovednostmi. Samotný proces navíc vyžaduje hloubkovou analýzu, jež je závislá na zdrojích dat, jejichž získání může být nákladné, data mohou být obtížně zjistitelná či dokonce nedostupná (či dostupná ve špatné kvalitě a/nebo struktuře). Problematickou částí může být i vyhodnocení dopadu jednotlivých faktorů, které ovlivňují obvyklou cenu²³⁸.

To vše posléze vede k vysokým vyvolaným nákladům na zdanění u poplatníků, vysokým nákladům na správu na straně správce daně a vysoké právní nejistotě. V podmínkách ČR nelze opomíjet relativně obtížnou pozici správce daně, na kterého jsou kladeny vysoké nároky

²³⁴ Více viz OECD (2018). Executive Summary of the Roundtable on Safe Harbours and Legal Presumptions in Competition Law. Annex to the Summary Record of the 128th Meeting of the Competition Committee held on 5-6 December 2017. [online]. [cit. 08. 12. 2023].. Dostupné z: [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/M\(2017\)2/ANN1/FINAL/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/M(2017)2/ANN1/FINAL/en/pdf).

²³⁵ OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>, blíže viz část E.4.

²³⁶ Více viz OECD (2020). Transfer Pricing Guidance on Financial Transactions: Inclusive Framework on BEPS Actions 4, 8-10. OECD. Paris. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.pdf>.

Pro systematizaci pravidel týkajících se kap. X viz např. Kalová, D. (2023). Aspekty stanovení převodní ceny u finančních transakcí. *ACTA STING*, roč. 2023, č. 1, s. 6-22. ISSN 1805-6873. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: https://1083d3b08f.civaw-cdnwnd.com/2fca4ad522b38b04c8a13c19d47b40dc/200000827-db47ddb47f/acta1_2023_web.pdf?ph=1083d3b08f.

²³⁷ Viz OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>.

²³⁸ To je případ kvantifikace všech relevantních faktorů při stanovení úvěruschopnosti, resp. ratingu, který je esenciálním prvkem pro ocenění finančních transakcí. K vybraným aspektům a odkazům na odbornou literaturu viz např. Kalová, D. (2023). Conceptual framework for determining the transfer price of loans. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, roč. 13, č. 1, s. 140-145. ISSN 2464-6733. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/1301/papers/A_kalova.pdf.

ve vztahu k prokazování jím tvrzené převodní ceny a možnosti doměření daně²³⁹ a nutnosti přistupovat k jednotlivým případům kazuisticky. Bezpečné přístavy se jeví tedy jako velmi atraktivní volbou, neboť poskytují zjednodušenou správu převodních cen, snížení administrativních a vyvolaných nákladů, a zvýšení právní jistoty na straně daňových poplatníků a správců daně. Zároveň platí, že volbou vhodných kritérií lze eliminovat situace (transakce), které by byly potenciálně zneužitelné.

Smyslem části D této souhrnné výzkumné zprávy je propojit koncept bezpečného přístavu s finančními transakcemi, zejména pak úvěry, a poukázat na podmínky, které by měly být splněny při vytváření bezpečného přístavu pro finanční transakce. V dalším kroku je navržena konkrétní podoba bezpečného přístavu pro podmínky České republiky beroucí v potaz existenci a dostupnost potřebných dat (část podkladů, kde byla užita data, která podléhají ochraně a omezené možnosti užití, není veřejně dostupná). V tomto ohledu autoři zkoumali nejen v praxi využívané přístupy stanovení úrokové sazby v případě úvěrů, ale také stávající právní úpravu řady států, v nichž existují normy pro bezpečné přístavy. Základem tedy byly koncepce užívané v komparativních právních studiích²⁴⁰, kde základním východiskem byly standardy/doporučení OECD týkající se finančních transakcí, zejména Směrnice OECD o převodních cenách.

Struktura textu je následující. Nejprve jsou uvedeny výsledky existujících standardů bezpečných přístavů ve vybraných jurisdikcích. V další části jsou diskutovány možné koncepty bezpečného přístavu, jejich limitů, vhodných podmínek zavedení a možných potřebných atributů pro účely českého daňového poplatníka reflektující podmínky českého prostředí a dostupnost potřebných dat. V následující části jsou zkoumány datové základny, hodnocena dostupnost dat, současné přístupy a srovnatelnost výsledků za užití různých datových základů. Následuje souhrn klíčových závěrů vztahujících se k návrhu bezpečného přístavu.

9.1 Metodika a data – část D souhrnné výzkumné zprávy

Část D souhrnné výzkumné zprávy je založena na provedené analýze a syntéze pravidel bezpečného přístavu pro úvěry. V této souvislosti byl proveden souhrn stávajících koncepcí a prezentována taxonomie kritérií vhodných pro stanovení bezpečného přístavu pro úvěry. Tato část výzkumné zprávy v tomto ohledu představuje, kromě toho, že je východiskem ke tvorbě bezpečného přístavu, rozšíření poznatků v oblasti komparativních studií v oblasti převodních cen.

V této souvislosti byly analyzovány současné přístupy stanovení úrokových sazeb u úvěrů, datové základny a dostupnost dat, stejně jako vzájemná srovnatelnost výsledků za užití různých postupů a datových základů. Tyto části jsou pak východiskem pro návrh vhodných forem bezpečného přístavu pro úvěry reflektující české prostředí a dostupnost potřebných dat.

²³⁹ Brychta, K. a Svirák, P. (2017). Bearing of the Burden of Proof by Tax Authorities within the Setting of Transfer Prices under Czech Legislation. In *Účtovnictvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie*. Bratislava: Ekonóm, 2017. s. 31-35. ISBN 978-80-225-4415- 3.

²⁴⁰ V širším kontextu, viz blíže Reimann, M & Zimmermann, R. (Eds.) (2008). *The Oxford Handbook of Comparative Law*. Oxford: Oxford University Press.

Hlavní cíle pro tuto část souhrnné výzkumné zprávy jsou následující:

1. Představit stávající praxi konceptů bezpečných přístavů pro převodní ceny u úvěrů;
2. Představit taxonomii kritérií odvozených pro stanovení bezpečného přístavu pro úvěry při využití jak standardů stanovených ve vnitrostátním právu, tak standardů OECD pro bezpečné přístavy a finanční transakce;²⁴¹
3. Představit stávající přístupy stanovení úrokových sazeb u úvěrů včetně využívaných datových základech, jejich dostupnost a srovnatelnost poskytovaných výsledků,
4. Představit návrh bezpečného přístavu pro českého poplatníka reflektující prostředí a dostupnost potřebných dat.

Výzkumná zpráva má v části D explorativní charakter, je založena na kvalitativním výzkumu zaměřeném na stávající právní úpravu bezpečných přístavů pro úvěry (jak je uvedena v databázi IBFD²⁴² ke stavu 2021) spolu s analýzou a syntézou norem OECD ke stavu 2022. Na základě syntézy získaných výsledků autoři identifikovali klíčová kritéria pro stanovení bezpečných přístavů pro úvěry spolu s existujícími problémy a výzvami, včetně uvedení výhod a nevýhod vyplývajících z využívání této koncepce. V rámci analýzy stávajících přístupů v praxi při stanovení úrokových sazeb u úvěrů zahrnuli do hodnocení přístup prof. Damadarana, data dostupná z databáze Bloomberg, metodiky ratingových agentur, která jsou nejčastěji v praxi využívány, a dále data České Národní banky (ČNB) ve veřejně dostupné databázi ARAD.

9.2 Bezpečné přístavy pro finanční transakce ve světě

Během kvalitativní analýzy autoři identifikovali 12 jurisdikcí, které zavedly bezpečný přístav pro finanční transakce, konkrétně pro stanovení úrokové sazby u poskytnutých úvěrů. Tento typ bezpečného přístavu **představuje bezpečný přístav pro převodní ceny**, neboť se týká stanovení ceny. Země, které zavedly tento typ bezpečného přístavu, jsou následující: Austrálie, Indie, Kypr, Korea, Polsko, Rusko, Srbsko, Singapur, Slovinsko, Švýcarsko, Nový Zéland a Spojené státy. Pouze 3 státy jsou členy EU a jeden EHP.

Nicméně, existuje také 14 jurisdikcí, které výslovně nepoužívají obecný koncept bezpečného přístavu pro převodní ceny, ale nabízejí zjednodušení pravidel/postupy, které může být přijato (aplikováno) daňovými poplatníky. Tento typ „bezpečného přístavu“ považujeme za **bezpečný přístav pro postup**. Mezi státy s tímto přístupem se řadí Rakousko, Belgie, Dánsko, Německo, Lucembursko, Řecko, Velká Británie, Kolumbie, Costa Rica, Peru, Filipíny, Uruguay, Vietnam a Japonsko. Uplatněné postupy se od státu ke státu liší, jelikož se nezaměřují na stanovení úrokové sazby, případně rozpětí, autoři se dále těmto postupům nevěnují.

²⁴¹ Viz OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>.

²⁴² IBFD (2021). Tax Research Platform. The International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD). [online]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/> (přístup: během roku 2021).

V souvislosti s pravidly "bezpečného přístavu" pro finanční transakce je v odborné literatuře někdy uváděn případ Brazílie, která měla pravidla převodních cen v zákoně zakomponována již od roku 1996, a to na zjednodušeném přístupu. V rámci finančních transakcí bylo uváděno max. rozpětí pro úvěry poskytnuté zahraničními spřízněnými stranami ve výši 3,5 % pro dlužníky a 2,5 % pro účely uznání výnosu.²⁴³ Nicméně je nutné zdůraznit, že ze strany daňových poplatníků nešlo o volbu tohoto zjednodušeného přístupu, nýbrž o normativní pravidla, která platila pro všechny a nebylo je tedy možné považovat za bezpečné přístavy dle definice ve Směrnici OECD o převodních cenách²⁴⁴.

9.2.1 Kypr²⁴⁵

Kypr využívá pro finanční transakce unilaterální bezpečný přístav, který opravňuje daňové poplatníky použít minimální 2 % rentabilitu aktiv po zdanění, resp. generovat minimální 2 % rentabilitu aktiv po zdanění. Tento režim bezpečného přístavu je posléze dle pravidel DAC6 reportován prostřednictvím automatické výměny informací. Obdobný přístup využívá také Lucembursko²⁴⁶, ačkoliv tento přístup není uváděn v jejich legislativním rámci jako bezpečný přístav, ale jako zjednodušený přístup/režim. Minimální 2 % rentabilitu aktiv po zdanění mohou aplikovat lucemburští daňoví poplatníci, kteří jako zprostředkovatelko-finanční entita nesou pouze omezená rizika.

9.2.2 Slovinsko²⁴⁷

Slovinská pravidla "bezpečného přístavu" jsou založena na stavebnicovém modelu. Úroková sazba se skládá ze dvou částí - variabilní části a přírůstku k variabilní části. Úroková sazba se stanoví následovně:

1. variabilní část prezentována bezrizikovou sazbou²⁴⁸ v závislosti na měnu úvěru, a
2. navýšení o:
 - a) přírážku podle splatnosti úvěru (se splatností delší než 1 rok)

²⁴³ Blíže viz: Dias Musa, S, Machado, C. & Camargo, L. F. (2021). Brazil - Transfer Pricing Country Tax Guides. The International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD). Tax Research Platform. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. [Dostupné z: https://research.ibfd.org/](https://research.ibfd.org/).

²⁴⁴ OECD (2022). Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz body E.4.102 a 4.115.

²⁴⁵ Blíže viz Kyriacos, S. & M. Costas. (2021). Cyprus – Transfer Pricing. Country Tax Guides IBFD. Tax Research Platform. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. [Dostupné z: https://research.ibfd.org/](https://research.ibfd.org/).

²⁴⁶ Blíže viz Clément, C. & A. Weffer. (2021). Luxembourg – Transfer Pricing & Intra-Group Financing, Country Tax Guides IBFD. Tax Research Platform. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. [Dostupné z: https://research.ibfd.org/](https://research.ibfd.org/).

Konkrétně také Oběžník L.I.R. 56/1-56bis/1.

²⁴⁷ Blíže viz Pate, B. (2021). Slovenia – Transfer Pricing, Country Tax Guides IBFD. Tax Research Platform. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. [Dostupné z: https://research.ibfd.org/](https://research.ibfd.org/).

²⁴⁸ Bezriziková úroková sazba může být vyjádřena mezibankovní referenční sazbou. Tyto sazby nicméně prošly reformou, kdy postupně jednotlivé IBORY přechází na jednodenní zajištěnou úrokovou sazbu, která je stanovená trhem, oproti IBORům. Konkrétně v případě amerického dolaru USD LIBOR se přechází na SOFR USD, u japonského jenu JPY LIBOR na TONAR JPY, u britské libry GBP LIBOR na SONIA GBP, a u švýcarského franku CHF LIBOR na SARON CHF. Další možností, jak vyjádřit bezrizikovou sazbou, je aplikace výnosu vládních dluhopisů, která však není v rámci Slovinska zmiňována.

b) přírážku podle úvěrového ratingu dlužníka.

Slovinská daňová správa pravidelně na měsíční bázi zveřejňuje oficiálně stanovené úrokové sazby. Dle pravidel o převodních cenách, daňově uznatelnými úrokovými náklady mezi spřízněnými entitami jsou jen ty, které jsou do výše takto stanové úrokové sazby. Daňový poplatník může použít i jinou úrokovou sazbu, pokud by prokázal, že by tuto úrokovou sazbu v rámci úvěru získal u nezávislých entit na trhu. Dále slovinský zákon o daních z příjmů obsahuje ustanovení o používání úvěrových ratingů pro účely převodních cen u finančních transakcí. Dříve se zde odkazovalo především na metodiku Standard & Poor's. Nicméně od roku 2021 zveřejněním pravidel o změnách pravidel pro uznávané úrokové sazby, přinesla novela i převodní tabulku (jako přílohu) pro různé ratingy, jak je používají a přidělují různé ratingové agentury.²⁴⁹

9.2.3 Ruská federace²⁵⁰

V případě Ruska jde o bezpečný přístav stanovený na základě čl. 269/1 Daňového kodexu, kdy úroková sazba u řízených transakcí je akceptovaná v minimálním a maximálním rozpětí pro úvěry denominovaných ve zvolených měnách. Pro rok 2021 byly pro řízené finanční transakce stanoveny následující akceptovatelná rozpětí sazeb (viz Tabulka 9-8 dále).

Tabulka 9-8: Bezpečný přístav – akceptovatelné rozpětí min. a max. sazeb²⁵¹

Měna	Minimum	Maximum
RUB – domácí řízené transakce	75 % základní sazby Ruské národní banky ^(*) (0 % pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)	125 % základní sazby Ruské národní banky (180 % pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)
RUB – zahraniční transakce	75 % základní sazby	125 % základní sazby (180 % základní sazby pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)
EUR	EURIBOR + 4 % (0 % pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)	EURIBOR + 7 %
YUAN	SHIBOR + 4 % (0 % pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)	SHIBOR + 7 %
GBP	LIBOR + 4 % (0 % pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)	LIBOR + 7 %
CHF	CHF LIBOR + 2 % (0 % pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)	CHF LIBOR + 5 %
JPY	JPY LIBOR + 2 % (0 % pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)	JPY LIBOR + 5 %
USD a další	USD LIBOR + 4 %	USD LIBOR + 7 %

²⁴⁹ Více viz: Kovačič, M. (2021). Tax Alert August (Slovenia). [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: https://www.ey.com/en_si/ey-slovenia-tax-alerts/tax-alert-august-2021.

²⁵⁰ Blíže viz Kivenko, E. & A. Artamonov, (2021). Russia – Transfer Pricing, Country Tax Guides IBFD. Tax Research Platform. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://research.ibfd.org/>.

²⁵¹ Ibid.

Měna	Minimum	Maximum
měny	(0 % pro období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021)	

Pozn: (*) K 19. 5. 2021 se jednalo o základní sazba ve výši 4,5 %.

9.2.4 Srbsko²⁵²

Srbské Ministerstvo Financí zveřejňuje pravidelně na roční bázi úrokové sazby použitelné pro dané období, a to zvlášť pro banky, poskytovatele finančních leasingových služeb a pro ostatní právnické osoby. Úrokové sazby jsou odvislé od měny denominovaného úvěru a jeho splatnosti. Následující tabulka (Tabulka 9-9) prezentuje přehled takto stanovených úrokových sazeb pro právnické osoby platné pro rok 2021 a 2023.

Tabulka 9-9: Srbský bezpečný přístav pro rok 2021²⁵³ a rok 2023²⁵⁴

Měna	Rok 2021		Rok 2023	
	Krátkodobý úvěr	Dlouhodobý úvěr	Krátkodobý úvěr	Dlouhodobý úvěr
RSD	3,69 %	3,90 %	3,88 %	4,74 %
EUR	2,32 %	2,83 %	2,98 %	3,22 %
CHF	6,86 %	-	-	7,84 %
USD	1,57 %	4,01 %	3,18 %	4,28 %

9.2.5 Austrálie²⁵⁵

Australská daňová správa umožňuje daňovým poplatníkům, kteří splní stanovené podmínky (viz níže), aby pro účely převodních cen využili zjednodušené zdokumentování svých převodních cen, jehož podmínky jsou zahrnuty v pokynu “*Practical Compliance Guidance (PCG) 2017/2 – Simplified Transfer Pricing Record Keeping*”²⁵⁶. Mimo zjednodušené

²⁵² Blíže viz Deloitte (2021). Rulebook on “arm’s length” interest rates on intercompany loans for 2021, Tax Alert, March 2021. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/rs/en/pages/tax/articles/tax-alert-march-2021.html>.

²⁵³ Ibid.

²⁵⁴ Viz Regfollower. (2023). Serbia: Minister of Finance Publishes Safe Harbour Interest Rates for 2023. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://regfollower.com/serbia-mof-adopts-arms-length-interest-rates-for-2023/>.

²⁵⁵ Blíže viz Butler, M., Vu, C. & Wang, L. (2021). Australia - Transfer Pricing Country Tax Guides. IBFD. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/>. Mimo jiné také ATO (2017). Practical Compliance Guidance (PCG) 2017/4 ATO Compliance approach to taxation issues associated with cross-border related party financing arrangements and related transactions. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ato.gov.au/law/view/document?docid=COG/PCG20174/NAT/ATO/00001>. Rovněž viz Taxation Ruling Income Tax: Application of the Division 13 transfer pricing provisions to loan arrangements and credit balance, TR 92/11. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ato.gov.au/law/view/document?locid=%27FOI/1013393P%27&PiT=19940616000001#>.

²⁵⁶ Australská daňová správa. ATO (2017). Practical Compliance Guidance (PCG) 2017/2 – Simplified Transfer Pricing Record Keeping Options. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ato.gov.au/law/view/pdf/cog/pcg2017-002.pdf>. Účinnost pokynu nastala od 1. 1. 2013 pro první část a pro druhou část od 1. 1. 2015, konkrétně pro manažerské a administrativní služby, odchází nízkou-úrovňové půjčky/úvěry, technické služby a „nevýznamné“ transakce. Pokyn je pravidelně aktualizován. Tabulka vychází z aktualizace v roce 2020.

zdokumentování převodních cen daný pokyn obsahuje pro některé transakce i bezpečné přístavy ke stanovení převodní ceny.

Všeobecné podmínky, které musí poplatníci splňovat, jsou následující:

1. Daňový poplatník (australská entita) nesmí mít řízenou transakci s podnikem, který sídlí ve státech s preferenčním daňovým režimem dle pokynu PCG 2017/2²⁵⁷.
2. Daňový poplatník nesmí mít řízenou transakci zahrnující licenční poplatky nebo poplatky vyplývající z dohod o výkonu vědy a výzkumu.
3. Daňový poplatník nesmí generovat dlouhodobé ztráty.²⁵⁸
4. Daňový poplatník neprošel restrukturalizací v daném roce.
5. Daňový poplatník dodržuje pravidla v oblasti převodních cen.

Mimo jiné PCG poskytuje daňovým poplatníkům postupy, jak posuzovat rizika převodních cen v rámci finančních transakcí. Tyto rizika australská daňová správa klasifikuje od zelené zóny, resp. nízká rizika, po červenou zónu, resp. velmi vysoká rizika, kdy daňoví poplatníci nesoucí velmi vysoká rizika nejsou oprávněni žádat o předběžné cenové dohody (APA).

Nicméně, pro každý typ transakce, pro nějž je zjednodušení navrhováno, jsou ještě stanoveny specifické podmínky. Daňový poplatník musí tedy splňovat jak všeobecné, tak i specifické podmínky, následně poté daňový poplatník zdokumentuje jen jejich naplnění. Následující tabulka uvádí pouze bezpečné přístavy týkající se finančních transakcí. Je výslovně zdůrazněno, že tyto bezpečné přístavy se netýkají a nesmí být aplikovány na jiné finanční transakce, zejména na finanční záruky. Pro souhrn viz Tabulka 9-10 níže.

Tabulka 9-10: Bezpečný přístav pro finanční transakce²⁵⁹

Typ transakce	Bezpečný přístav	Specifické podmínky
Příchozí nízko-úrovňové úvěry	Úroková sazba nesmí být větší nežli sazba zveřejňovaná <i>Reserve Bank of Australia</i> pro účely malých podniků, variabilní a zajišťovaná. V roce 2018 či poté, je úroková sazba shodná s odchozí nízko-úrovňovým úvěrem/půjčkou (viz	Souhrnná absolutní hodnota úvěru nesmí být vyšší než 50 mil. AUD, úvěr či půjčka jsou denominované v AUD, náklady související s úvěrem jsou taktéž placeny v AUD.

²⁵⁷ Pokyn uvádí konkrétně tyto státy: Andora, Bahamy, Britské panenské ostrovy, Kypr, Lichtenštejnsko, Samoa, Americké Panenské ostrovy, San Marion, Vanuatu, Svatá Lucie, Nauru, Marshallovy ostrovy, Dominikánská republika, Kajmanské ostrovy, Bahrajn, Anguilla, Belize, Cookovy ostrovy, Gibraltar, Jersey, Mauritius, Niue, Svatý Martin, Seychely, Aruba, Guernsey, Montserrat, Svatý Kitts a Nevis, Bermudy, Curacao, Grenada, Libérie, Monako, Panama, Svatý Vincent a Grenadiny, ostrovy Turks a Caicos.

²⁵⁸ Myšleno déle než 3 roky.

²⁵⁹ Blíže viz Butler, M., Vu, C. & Wang, L. (2021). Australia - Transfer Pricing Country Tax Guides. IBFD. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/>. Mimo jiné také ATO (2017). Practical Compliance Guidance (PCG) 2017/4 ATO Compliance approach to taxation issues associated with cross-border related party financing arrangements and related transactions. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ato.gov.au/law/view/document?docid=COG/PCG20174/NAT/ATO/00001>. Rovněž viz Taxation Ruling Income Tax: Application of the Division 13 transfer pricing provisions to loan arrangements and credit balance, TR 92/11. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ato.gov.au/law/view/document?locid=%27FOI/1013393P%27&PiT=1994061600001#>.

Typ transakce	Bezpečný přístav	Specifické podmínky
	níže).	
Odchozí nízko-úrovňové úvěry	<p>Úroková sazba nesmí být menší než:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4,91 % pro rok 2015 • 4,37 % pro rok 2016 • 4,34 % pro rok 2017 • 3,79 % pro rok 2018 • 3,76 % pro rok 2019 • 2,33 % pro rok 2020 • 1,79 % pro rok 2021 	Souhrnná absolutní hodnota úvěru do 50 mil. AUD; úvěr je denominován v AUD, náklady související s úvěrem jsou taktéž placeny v AUD.

9.2.6 Singapur²⁶⁰

Na základě pravidelně aktualizované Transfer Pricing směrnice, mohou daňoví poplatníci využít bezpečný přístav na vnitropodnikové úvěry do 15 mil. SGD v podobě orientačních marží, které daňová správa (IRAS) zveřejňuje na webových stránkách vždy na začátku kalendářního roku. Současně u těchto úvěrů jsou daňoví poplatníci osvobozeni od povinnosti zdokumentovat tuto finanční transakci.²⁶¹

Orientační marže jsou aplikovány na základní referenční sazbu, která pro případ pohyblivých úrokových sazeb byla do roku 2022²⁶² mezibankovní sazba typu SIBOR, USD LIBOR či další (tzv. IBORY) a v případě fixních úrokových sazeb např. SGD/USD swapová úroková sazba nebo výnos z vládních dluhopisů Singapuru.

Od roku 2022 lze uplatnit jen zajištěné jednodenní bezrizikové úrokové sazby v podobě SORA, SONIA, SOFR či další. Tabulka níže (Tabulka 9-11) prezentuje orientační marže, jak je zveřejňuje příslušná směrnice.

Tabulka 9-11: Orientační marže pro úvěru do 15 mil. SGD²⁶³

Půjčky/úvěry získané či poskytnuté	Orientační marže k základní referenční sazbě
Od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017	250 p.b. (2,50 %)
Od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018	175 p.b. (1,75 %)
Od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019	175 p.b. (1,75 %)
Od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020	200 p.b. (2,00 %)
Od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021	275 p.b. (2,75 %)

²⁶⁰ Blíže viz S. Sim, F. Akhtar & A. Teo. (2021). Singapore - Transfer Pricing & Intra-Group Financing. Country Tax Guides. IBFD. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/>

Dále viz IRAS (2021). IRAS e-Tax Guide, Transfer Pricing Guidelines, sekce 15 [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: [etaxguide_cit_transfer-pricing-guidelines_6th.pdf](#).

²⁶¹ IRAS (2021). IRAS e-Tax Guide, Transfer Pricing Guidelines. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: [etaxguide_cit_transfer-pricing-guidelines_6th.pdf](#); odst. 13.36.

²⁶² Z důvodu reformy referenční sazeb a přechod z IBORů na jednodenní zajištěnou bezrizikovou úrokovou sazbu, která je stanovená trhem.

²⁶³ IRAS (2021). IRAS e-Tax Guide, Transfer Pricing Guidelines. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: [etaxguide_cit_transfer-pricing-guidelines_6th.pdf](#), a dále doplnění <https://www.iras.gov.sg/taxes/corporate-income-tax/specific-topics/transfer-pricing>, sekce Applying the Arm's Length Principle to Related Party Financial Transactions.

Půjčky/úvěry získané či poskytnuté	Orientační marže k jednodenní bezrizikové úrokové sazbě
Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022	180 p.b. (1,80 %)
Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	230 p.b. (2,30 %)

9.2.7 Korea²⁶⁴

Korea využívá dva bezpečné přístavy, jeden pro záruky a druhý pro přeshraniční půjčky/úvěry získané či obdržené. V případě úvěrů se aplikace bezpečného přístavu odvíjí od podmínek uvedených v *“International Tax Coordination Law – Presidential Decree” (ITCL-PD)* a k tomu vydávanému pokynu *“Enforcement Rules of the Law for Coordination of International Tax Affairs” (LCITA)*, které byly poprvé zveřejněny v únoru a v březnu 2017, a od sazeb stanovených v rámci *“Enforcement Decree of Corporate Tax Act” (EDCTA)*. Aktualizací ITCL-PD v roce 2021 je bezpečný přístav považován taktéž za jednu z možných přiměřených metod pro stanovení převodních cen.

Bezpečný přístav je stanoven pro dvě odlišné situace. Zaprvé, kdy korejský rezident půjčí finanční prostředky zahraniční spřízněné entitě, je stanoven v podobě tržní úrokové sazby odrážející přečerpání finančních prostředků na bankovním účtu (tj. kontokorent). Pro rok 2021 se jednalo o výši 4,6 %. Za druhé se jedná o situaci, kdy korejský rezident si půjčí od zahraniční spřízněné entity. V tomto případě je bezpečný přístav prezentován mezibankovní referenční sazbou v podobě GBP LIBOR k poslednímu dni předchozího fiskálního roku, plus 1,5 %.

Jak již bylo zmíněno i v předchozích příkladech, z důvodu reformy IBORů, Korea aktualizovala EDCTA²⁶⁵ a nově od 18. 3. 2022 uvádí využívání jednodenních úrokových sazeb pro stěžejní měny²⁶⁶ plus 1,5 %.

9.2.8 Indie²⁶⁷

Bezpečný přístav se v Indii využívá již od roku 2009, tj. ještě před posvěcením tohoto přístupu ze strany OECD. Nicméně, Indie není členem OECD a není povinná se tedy doporučením OECD řídit. V současnosti jsou bezpečné přístavy upravovány oběžníkem vydávaným Centrální radou pro přímé daně (CBDT).

²⁶⁴ Blíže viz Nam, T., Lee, S. & Cho, B. (2021). Korea (Rep.) – Transfer Pricing, Country Tax Guides. IBFD. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/>. Dále také Enforcement Decree of Corporate Tax Act (EDCTA), dostupné z: [Statutes of the Republic of Korea \(klri.re.kr\)](http://www.klri.re.kr) nebo [<B9FDC0CEBCBCB9FDBDC3C7E0B7C92E687770> \(icnl.org\)](https://www.icnl.org/), Enforcement Rules of the Law for Coordination of International Tax Affairs (LCITA) a International Tax Coordination Law – Presidential Decree (ITCL-PD). Předpisy v anglické mutaci jsou dostupné z webových stránek: Korea Legislation Research Institute (2023). Korean law. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: www.klri.re.kr.

²⁶⁵ Aktualizace EDCTA, k účinnosti ke dni 18. 3. 2022.

²⁶⁶ Konkrétně pro Korejský Won – KOFR (zajištěná jednodenní Repo sazba), pro EURO – ESTR (krátkodobá nezajištěná sazba), US dolar – SOFR (zajištěná jednodenní sazba), pro britskou libru – SONIA (průměrná indexovaná jednodenní sazba, nezajištěná), pro švýcarský frank – SARON (průměrná zajištěná jednodenní sazba), pro japonský jen – TONA (jednodenní průměrná sazba, nezajištěná).

²⁶⁷ Blíže viz Butani, M. (2021). India – Transfer Pricing & Intra-Group Financing, Country Tax Guides. IBFD. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/>.

Bezpečné přístavy jsou cílené jen pro malé podniky, s cílem snížit jejich vyvolané náklady zdanění. Stanovené bezpečné přístavy jsou zpravidla platné po dobu 5 let či 3 let a daňový poplatník je dále povinen je zdokumentovat dle pravidel 10TA až 10TG uvedených v pravidlech pro účely zdanění daně z příjmů (Income tax rules). Bezpečné přístavy se nesmí aplikovat na řízené transakce se státy s nízkým zdaněním, resp. kde sazba daně z příjmů právnických osob je nižší než 15 %. Bezpečné přístavy prezentují minimální výši rentability nákladů (provozní), kterou by měl indický rezident generovat v rámci uskutečněných mezinárodních transakcí, z pozice úvěrů jde o minimální úrokovou sazbu.

Od roku 2017 došlo k významné revizi bezpečných přístavů z pohledu úvěrů. Jednak se v rámci stanovené úrokové sazby pro úvěry začala rozlišovat měna a taktéž úvěrový rating dlužníka²⁶⁸. Dále se bezpečný přístav skládá ze dvou složek. První část je prezentována základní sazbou a posléze je k ní připočten spread. V případě úvěru denominované v INR (v domácí měně), nesmí základní sazba být menší nežli roční úroková sazba Centrální banky Indie pro refinancování. V případě úvěru denominovaného v zahraniční měně, nesmí být základní sazba menší nežli 6M LIBOR k 30. září předchozího příslušného roku. Následně se k základní sazbě připočte spread v závislosti na úvěrovém ratingu dlužníka. Následující tabulka (Tabulka 9-12) prezentuje bezpečný přístav zahrnující obě složky.

Tabulka 9-12: Bezpečný přístav pro půjčky/úvěry²⁶⁹

Úvěrový rating dlužníka (CRISIL)	Spread pro odchozí úvěry v domácí měně (INR)	Spread pro odchozí úvěry v zahraniční měně
Základní sazba	Základní sazba nesmí být menší nežli roční úroková sazba Centrální banky pro refinancování plus spread níže	Základní sazba nesmí být menší nežli 6M LIBOR, plus spread níže
AAA až A	175 b.p.	150 b.p.
BBB-, BBB nebo BBB+	325 b.p.	300 b.p.
BB až B	475 b.p.	450 b.p.
C až D	625 b.p.	600 b.p.
Rating není k dispozici, dále agregovaná hodnota úvěru vůči všem spřízněným entitám je menší nežli 1,000 mil. INR k 31. 3. příslušného předchozího roku.	425 b.p.	400 b.p.

9.2.9 USA²⁷⁰

Za stát původu pravidel pro převodní ceny jsou považovány Spojené státy americké, které mají velmi rozsáhlý legislativní rámec převodních cen. Bezpečné přístavy mají své uplatnění i zde. Dále uvedený text se zabývá pravidly u půjček či záloh v rámci skupiny spojených

²⁶⁸ Označován jako CRISIL.

²⁶⁹ Přestože bezpečné přístavy byly vždy stanoveny pro 5leté či 3leté období. Tabulka prezentuje pouze bezpečné přístavy platné pro období 2019 až 2020.

²⁷⁰ Zpracováno dle Ritter, B. (2021). United States – Transfer Pricing & Intra-Group Financing, Country Tax Guides. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/>.

osob. Pro tyto účely americká daňová správa (US Internal Revenue Service) vydává pokyny a zveřejňuje aplikovatelné úrokové sazby pro úvěry a zálohy denominované v USD. Bezpečný přístav však nelze uplatnit u finančních institucích²⁷¹.

Ustanovení 1.482-29(a) zákona o příjmech definuje úrokové sazby dle principu tržního odstupu jako skutečně stanovené úrokové sazby, pokud je jejich sazba alespoň ve výši 100 % nižšího limitu aplikované federální sazby (AFR) a zároveň není vyšší nežli 130 % vyššího limitu této sazby. Jinými slovy, úrokové sazby budou považovány za tržní a v souladu s principem tržního odstupu, pokud se budou pohybovat mezi 100 % až 130 % AFR dle typu úvěru a úročení. Americká daňová správa zveřejňuje AFR měsíčně, a to pro účely daně z příjmů v podobě tzv. Revenue rulings, a to pro krátkodobou, střednědobou a dlouhodobou splatnost úvěrů. Současná verze pro prosinec 2023 je prezentován v tabulce níže (Tabulka 9-13).²⁷²

Tabulka 9-13: Aplikované federální sazby – bezpečný přístav pro úvěry denominované v USD²⁷³

AFR	Období				Splatnost
	roční	půlroční	čtvrtletní	měsíční	
AFR	5,26 %	5,19 %	5,16 %	5,13 %	Krátkodobý (do 3 let)
110 % AFR	5,79 %	5,71 %	5,67 %	5,64 %	
120 % AFR	6,33 %	6,23 %	6,18 %	6,15 %	
130 % AFR	6,86 %	6,75 %	6,69 %	6,66 %	
AFR	4,82 %	4,76 %	4,73 %	4,71 %	Střednědobý (3 až 9 let)
110 % AFR	5,31 %	5,24 %	5,21 %	5,18 %	
120 % AFR	5,79 %	5,71 %	5,67 %	5,64 %	
130 % AFR	6,29 %	6,19 %	6,14 %	6,11 %	
150 % AFR	7,27 %	7,14 %	7,08 %	7,04 %	
175 % AFR	8,50 %	8,33 %	8,25 %	8,19 %	Dlouhodobý (přes 9 let)
AFR	5,03 %	4,97 %	4,94 %	4,92 %	
110 % AFR	5,54 %	5,47 %	5,43 %	5,41 %	
120 % AFR	6,05 %	5,96 %	5,92 %	5,89 %	
130 % AFR	6,56 %	6,46 %	6,41 %	6,37 %	

9.2.10 Nový Zéland²⁷⁴

Nový Zéland od poloviny roku 2018 nabízí zjednodušení pro dlužníka s úvěrem malého rozsahu, tj. do 10 mil. NZD²⁷⁵.

²⁷¹ Pro které finanční transakce představují hlavní předmět (jádro) podnikání. Liší se tedy zásadním způsobem ve svém funkčním a rizikovém profilu.

²⁷² Viz Revenue Ruling, Applicable Federal Rate, 2023-21. Section 1274. Determination of Issue Price in the Case of Certain Debt Instruments Issued for Property. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.irs.gov/pub/irs-drop/rr-23-21.pdf>.

²⁷³ Viz Revenue Ruling, Applicable Federal Rate, 2023-21. Section 1274. Determination of Issue Price in the Case of Certain Debt Instruments Issued for Property. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.irs.gov/pub/irs-drop/rr-23-21.pdf>.

²⁷⁴ Zpracováno s využitím:

Prescott-Haar, L., Day, S. & J. Blackburn. (2021). New Zealand – Transfer Pricing, Country Tax Guides. IBFD. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/>.

Loveday, M. (2023). New Zealand – Transfer Pricing, Country Tax Guides. IBFD. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.ibfd.org/>.

Úroková sazba je stanovena součtem základní úrokové sazby pro malé úvěry či podobné finanční instrumenty (pokud neexistuje snadno dostupná tržní úroková sazba pro dluhový nástroj s podobnými podmínkami a rizikovými charakteristikami) a marže ve výši 3,75 %. Nicméně tato marže byla uplatnitelná jen do 30. 6. 2021, kdy došlo k aktualizaci. V současnosti (od 31. 8. 2023²⁷⁶) platí marže ve výši 1,75 %.

9.2.11 Polsko²⁷⁷

Polsko od roku 2019 umožňuje daňovým rezidentům uplatnit bezpečný přístav na úrokové sazby u úvěrů. Aplikovatelné úrokové sazby pro dané období jsou pravidelně zveřejňovány Pokynem MoF²⁷⁸ v prosinci, s účinností od 1. 1. následujícího roku. Bezpečný přístav je tvořen relevantní základní úrokovou sazbou zvýšenou o marži (rizikovou přírážku).

Základní rámec pro rok 2023 (jak fyzické, tak právnické osoby) je uveden v tabulce níže. Obdobně jako v jiných státech, je zřejmý přechod od mezibankovních referenčních sazeb (IBORů) na jednodenní úrokové sazby určené trhem.

Dle stanovených podmínek, se bezpečný přístav vztahuje na půjčky, úvěry a emise dluhopisů²⁷⁹. Podmínky pro uplatnění možnosti bezpečných přístavů jsou v zásadě jednotné jak pro fyzické, tak i právnické osoby, a jsou vymezeny v Zákoně o daních z příjmů či v souvisejících dokumentech²⁸⁰, a to následovně:

²⁷⁵ Parliamentary Counsel Office (2023). Income Tax Act 2007. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.legislation.govt.nz/act/public/2007/0097/latest/versions.aspx>. Blíže viz oddíl GC 15 až GC 19 Income Tax Act.

Tato ustanovení také obsahují stupňovitý přístup pro stanovení úvěrového ratingu; tento postup je správcem daně akceptován v případě, kdy daňový poplatník nepoužije ustanovení pro zjednodušený postup v rámci úvěrů s malým rozsahem.

²⁷⁶ Další revize uplatnitelné marže je plánována ke dni 30. 6. 2024.

²⁷⁷ Základní rámec zveřejněn v dokumentu: MONITOR POLSKI DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Warszawa, dnia 23 grudnia 2022 r. Poz. 1260. OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia rodzaju bazowej stopy procentowej i marży dla potrzeb cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych (2022). [on-line]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://monitorpolski.gov.pl/MP/2022/1260>.

Širší komentář obsažen v dokumentu: UZASADNIENIE. Podstawa prawna obwieszczenia (2022). [on-line]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/media/8927/uzasadnienie-obwieszczenia-safe-harbour.pdf>. Dále také viz M. Aleksandrowicz, M. Bieniasz, P. Chodziński & M. Ignasiak. (2023). Poland – Transfer Pricing. Country Tax Guides, IBFD. [on-line]. [cit. 20. 11. 2023]. Dostupné z: <https://research.ibfd.org/>.

²⁷⁸ MONITOR POLSKI DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Warszawa, dnia 23 grudnia 2022 r. Poz. 1260. OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia rodzaju bazowej stopy procentowej i marży dla potrzeb cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych (2022). [on-line]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://monitorpolski.gov.pl/MP/2022/1260>.

²⁷⁹ Viz UZASADNIENIE. Podstawa prawna obwieszczenia (2022). [on-line]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/media/8927/uzasadnienie-obwieszczenia-safe-harbour.pdf>, bod 2.

²⁸⁰ Pro fyzické osoby viz: Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych. Stan prawny aktualny na dzień: 02. 08. 2023. Dz.U.2022.0.2647 t.j. - Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych. Rozdział 4b. Ceny transferowe. Oddział 2. Zasada ceny rynkowej. Art. 23s. Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych. [on-line]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://lexlege.pl/ustawa-o-podatku-dochodowym-od-osob-fizycznych/>.

- Úroková sazba úvěru na roční bázi ke dni uzavření smlouvy se stanoví na základě typu základní úrokové sazby a marže, jak je uvedeno ve sdělení ministra příslušného pro veřejné finance platném **ke dni uzavření smlouvy**;
- nejsou stanoveny **žádné jiné poplatky než úroky v souvislosti s poskytnutím nebo obsluhou úvěru**, včetně provizí nebo premií;
- půjčka byla poskytnuta **na dobu max. 5 let**;
- v průběhu zdaňovacího období celková výše závazků nebo pohledávek spojeného subjektu z titulu půjček se spojenými subjekty, vypočtená zvlášť pro poskytnuté a sjednané půjčky, **nepřesahuje 20 000 000 PLN nebo jejich ekvivalent**;
- věřitel není subjektem, který má sídlo, je usazen nebo je řízen na území nebo v zemi, kde dochází ke škodlivé daňové konkurenci.

Souhrnně viz Tabulka 9-14 dále.

Tabulka 9-14: Bezpečný přístav pro úvěry/zápůjčky pro rok 2023 v Polsku²⁸¹

Typ sazby / (přirážka)	Měna úvěru	Způsob stanovení
Základní	PLN	WIBOR 3M, nebo WIRON 3M
	USD	90denní průměrná hodnota SOFR lze 3M LIBOR v USD – úvěry poskytnuté před 01.01.2022
	EUR	EURIBOR 3M
	CHF	3měsíční složený kurz SARON
	GBP	složená sazba SONIA 3M lze LIBOR 3M pro GPB – úvěry poskytnuté před 01.01.2022
Riziková přirážka (navýšení)	pro dlužníka	max. 2,9 procentního bodu ¹
	pro věřitele	min. 2,4 procentního bodu ²
	jinak	Součet absolutní hodnoty základní úrokové sazby a hodnoty marže pro dlužníka nebo věřitele, pokud je základní úroková sazba nižší než nula.

Pozn.:

- 1) Do 31. 12. 2022 max. 2,8 %, do 31. 12. 2021 max. 2,3 % a do 31. 12. 2020 max. 2 %.

Pro právnické osoby viz: Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych. Stan prawny aktualny na dzień: 02. 08. 2023. Dz.U.2022.0.2587 t.j. - Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Art. 11g. Odstąpienie od określenia dochodu (straty) w przypadku transakcji kontrolowanych dotyczących pożyczki. [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://lexlege.pl/ustawa-o-podatku-dochodowym-od-osob-prawnych>.

²⁸¹ Vlastní zpracování s využitím:

- MONITOR POLSKI DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Warszawa, dnia 23 grudnia 2022 r. Poz. 1260. OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia rodzaju bazowej stopy procentowej i marży dla potrzeb cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych (2022). [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://monitorpolski.gov.pl/MP/2022/1260>.
- UZASADNIENIE. Podstawa prawna obwieszczenia (2022). [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/media/8927/uzasadnienie-obwieszczenia-safe-harbour.pdf>.
- Aleksandrowicz, M., Bieniasz, P., Chodziński & M. Ignasiak. (2023). Poland – Transfer Pricing. Country Tax Guides, IBFD. [on-line]. [cit 20. 11. 2023]. Dostupné z: <https://research.ibfd.org/>.

- 2) Od 1. 1. 2020 až do 31. 12. 2022 max. 2 %. Až do 31. 12. 2021 byly marže stejné a nerozlišovala se pozice entity (tj. věřitel či dlužník).

Dalšími pravidly jsou:

- Částky půjčky vyjádřené v cizí měně se přepočítávají na PLN podle průměrného směnného kurzu vyhlášeného Polskou národní bankou v poslední pracovní den předcházející dni vyplacení částky půjčky.
- Předchozí pravidla se přiměřeně použijí i na úvěr a emisi dluhopisů.
- Ministr odpovědný za veřejné finance oznámí nejméně jednou ročně v Úředním věstníku Polské republiky "Monitor Polski" (MoF) typ základní úrokové sazby a marže, přičemž **zohlední typy základních úrokových sazeb uplatňovaných na mezibankovním finančním trhu.**

Mimo jiné polský správce daně vydává tzv. odůvodnění²⁸² týkající se zavedení bezpečného přístavu, který poskytuje širší komentář a výklad daného pravidla. Zde je explicitně vymezeno, že základní úrokové sazby jsou prezentovány sazbami mezibankovního trhu, které běžně tvoří základ úrokových sazeb pro bankovní úvěry poskytované v dané měně. Odůvodnění se dále věnuje otázce užití již neexistujících sazeb mezibankovního trhu, které slouží zejména k „dožití“ existujících starších smluv. Dále jsou blíže specifikovány typy kurzů včetně konkrétního určení sazby – např. pro SONIA (SONIA 3M Compound Rate).

Co se týče stanovené marže (rizikové přírážky), tak ta **vychází z veřejně dostupných statistik Polské národní banky** (pro úvěry poskytnuté v polských zlotých) a z kotací na finančním trhu ze **služby Bloomberg Terminal o maržích u úvěrových transakcí.**

Současná aplikace marže ve výši 2,8 % či 2 % v závislosti za pozici daňového poplatníka, byla ovlivněna zejména:

- dalším zpřísněním úvěrové politiky vůči podnikům (odkaz na studii Polské národní banky);
- zpružněním mechanismu „bezpečného přístavu“ s ohledem na zvýšenou nejistotu související mj. s negativním dopadem geopolitické krize způsobené válkou na Ukrajině, energetickou krizí v Evropě, rostoucí inflací a zvyšujícími se úrokovými sazbami na polské hospodářství; a
- rozšířením používání bezpečného přístavu s **cílem snížit administrativní a byrokratickou zátěž.**

Nicméně z odůvodnění jasně vyplývá, že základní úrokové sazby a výše marže zde uvedené **nemají být chápány²⁸³ jako referenční hodnoty pro účely analýzy a stanovení převodních cen.** Režim bezpečného přístavu je dobrovolný a nepředstavuje obligatorní/normativní pravidlo.

²⁸² UZASADNIENIE. Podstawa prawna obwieszczenia (2022). [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/media/8927/uzasadnienie-obwieszczenia-safe-harbour.pdf>, bod 3. dokumentu.

²⁸³ Ve smyslu, že nesmí být na ně v tomto ohledu odkazováno.

9.2.12 Švýcarsko²⁸⁴

Švýcarsko nabízí velmi sofistikovaný, propracovaný a komplexní režim bezpečných přístavů. Pravidelně zveřejňované oběžníky ze strany Federální daňové správy (FTA) prezentují minimální a maximální aplikovatelné úrokové sazby, jak pro poskytované, tak pro přijaté úvěry. Výše úrokových sazeb se liší v závislosti na specifikaci účelu, typu úvěru a měny. Oběžník mimo jiné uvádí aplikovatelnou úrokovou sazbu pro úvěry/půjčky financované jen z vlastního kapitálu bez účasti externího financování (pro rok 2021 a 2022 ve výši 0,25 % a 1,25 % pro rok 2023).

Z pohledu bezpečného přístavu jsou významné dva klíčové oběžníky. Jeden z nich obsahuje vymezení akceptovatelné úrokové sazby, a tedy daňově uznatelné úrokové náklady pro zálohy nebo úvěry v CHF²⁸⁵, a následně druhý oběžník se věnuje této problematice z pohledu cizích měn.

Pravidla pro zálohy a úvěry v domácí měně (CHF) prezentuje oběžník „*Steuerlich anerkannte Zinssätze für Vorschüsse oder Darlehen in Schweizer Franken*“²⁸⁶ tak, jak je uvedeno v následující tabulce (viz Tabulka 9-15).

Tabulka 9-15: Sumarizace bezpečného přístavu u záloh a půjček v CHR²⁸⁷

Základní kategorie	Bližší specifikace (podkategorie)	Úroková sazba (event. způsob stanovení sazby)	Komentář/doplnění
Poskytnutý spojené osobě	financován z vlastního kapitálu, pokud není zapotřebí financování cizím	min. 1 ½ %	
	financování z výpůjčního kapitálu	pořizovací cena + ¼ - ½ %	do 10 mil. (včetně) CHF ½ % nad 10 mil. CHF ¼

²⁸⁴ Dle Eidgenössisches Finanzdepartement (2023). EFD Direkte Bundessteuer Verrechnungssteuer. Rundschreiben. Steuerlich anerkannte Zinssätze 2023 für Vorschüsse oder Darlehen in Schweizer Franken. [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.estv.admin.ch/estv/de/home/verrechnungssteuer/fachinformationen/rundschreiben.html>.

Datováno 07. 02. 2023.

Eidgenössisches Finanzdepartement (2023). EFD Direkte Bundessteuer Verrechnungssteuer. Rundschreiben Steuerlich anerkannte Zinssätze 2023 für Vorschüsse oder Darlehen in Fremdwährungen. [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.admin.ch/gov/de/start/dokumentation/medienmitteilungen/rss-feeds/nach-themen/alle-mitteilungen.msg-id-92871.html>.

Datováno 08. 02. 2023.

Dále R. Stocker (2021). Switzerland - Transfer Pricing & Intra-Group Financing, Country Tax Guides. IBFD. [on-line]. [cit 30. 08. 2021]. Dostupné z: <https://research.ibfd.org/>.

²⁸⁵ Viz Eidgenössisches Finanzdepartement EFD Direkte Bundessteuer Verrechnungssteuer (2023). Rundschreiben. Steuerlich anerkannte Zinssätze 2023 für Vorschüsse oder Darlehen in Schweizer Franken. [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.admin.ch/gov/de/start/dokumentation/medienmitteilungen/rss-feeds/nach-themen/alle-mitteilungen.msg-id-92870.html>.

²⁸⁶ Ibid.

²⁸⁷ Dle Eidgenössisches Finanzdepartement (2023). EFD Direkte Bundessteuer Verrechnungssteuer Rundschreiben. Steuerlich anerkannte Zinssätze 2023 für Vorschüsse oder Darlehen in Schweizer Franken. [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.admin.ch/gov/de/start/dokumentation/medienmitteilungen/rss-feeds/nach-themen/alle-mitteilungen.msg-id-92870.html>.

Základní kategorie	Bližší specifikace (podkategorie)		Úroková sazba (event. způsob stanovení sazby)	Komentář/doplnění
			min. však 1 ½ %	%
Přijatý od spojené osoby	úvěry na nemovitosti (u první hypotéky až do výše 2/3 tržní hodnoty)	bydlení a zemědělství	max. 2 ¼ %	
		průmysl a obchod	max. 2 ¾ %	
	- zbytek ²⁸⁸	bydlení a zemědělství	max. 3 %	speciální pravidlo váznoucí ke skrytému vlastnímu kapitálu
		průmysl a obchod	max. 3 ½ %	dtto
	provozní úvěry	obchodní a výrobní společnosti do 1 mil. CHF	do 1 mil. CHF max. 3 ¾ % nad 1 mil. CHF max. 2 ¼ %	dtto
pro holdingové společnosti a společnosti spravující aktiva		do 1 mil. CHF max. 3 ¾ % nad 1 mil. CHF max. 2 %	dtto	

Nicméně pravidla pro zálohy a úvěry v cizí měně upravuje druhý oběžník *“Steuerlich anerkannte Zinssätze für Vorschüsse oder Darlehen in Fremdwährungen”*²⁸⁹. Pro posouzení přiměřené úrokové sazby u záloh nebo úvěrů v cizích měnách účastníkům nebo spřízněným třetím osobám nebo od účastníků nebo spřízněných třetích osob vychází Federální daňová správa (FTA) při svých výpočtech z úrokových sazeb (referenčních hodnot) zveřejněných na poslední straně zveřejňovaného oběžníku. Ty vycházejí jednak z **pětiletých sazeb SWAP** a jednak z **výnosů dlouhodobých investic, např. podnikových dluhopisů**. Současná výše úrokových sazeb pro období 2018 až 2023 je prezentována v tabulce níže (Tabulka 9-16).

Tabulka 9-16: Souhrn úrokových sazeb pro období 2018 – 2023 (cizí měny)²⁹⁰

Země	Měna	2018	2019	2020	2021	2022	2023
------	------	------	------	------	------	------	------

²⁸⁸ Z čehož:

- a) Stavební pozemky, vily, kondominia, rekreační domy a tovární nemovitosti až do výše 70 % tržní hodnoty;
- b) Ostatní nemovitosti až do výše 80 % tržní hodnoty.

²⁸⁹ Eidgenössisches Finanzdepartement (2023). EFD Direkte Bundessteuer Verrechnungssteuer. Rundschreiben Steuerlich anerkannte Zinssätze 2023 für Vorschüsse oder Darlehen in Fremdwährungen. [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.admin.ch/gov/de/start/dokumentation/medienmitteilungen/rss-feeds/nach-themen/alle-mitteilungen.msg-id-92871.html>. Příloha uvedená závěrem dokumentu.

²⁹⁰ Dle Eidgenössisches Finanzdepartement (2023). EFD Direkte Bundessteuer Verrechnungssteuer. Rundschreiben Steuerlich anerkannte Zinssätze 2023 für Vorschüsse oder Darlehen in Fremdwährungen. [on-line]. [cit 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.admin.ch/gov/de/start/dokumentation/medienmitteilungen/rss-feeds/nach-themen/alle-mitteilungen.msg-id-92871.html>.

Země	Měna	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Evropská unie	EUR	0,75	0,75	0,50	0,25	0,50	3,00
USA	USD	3,00	3,00	2,25	1,25	2,00	3,75
Austrálie	AUD	3,00	3,00	1,50	1,00	1,50	4,25
Brazílie	BRL	n.a.	9,50	6,00	5,75	11,25	12,75
Bulharsko	BGN	1,00	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Čína	CNY	3,50	4,25	3,75	3,75	3,75	3,00
Dánsko	DKK	0,75	1,00	0,75	0,50	0,50	3,25
Spojené království	GBP	1,75	1,75	1,50	1,00	1,25	5,25
Hongkong	HKD	2,25	3,25	2,50	1,50	1,50	4,25
Indie	INR	n.a.	7,75	7,50	6,25	6,25	7,00
Izrael	ILS	n.a.	1,25	n.a.	n.a.	1,25	3,25
Japonsko	JPY	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Kanada	CAD	2,75	3,25	2,50	1,50	2,50	3,75
Malajsie	MYR	4,25	4,25	4,00	3,00	3,50	3,75
Nový Zéland	NZD	3,00	3,00	1,50	1,00	2,25	4,75
Norsko	NOK	1,75	2,50	2,50	1,50	1,50	3,50
Polsko	PLN	2,75	3,00	2,50	1,50	1,50	7,00
Rumunsko	RON	4,50	4,50	n.a.	n.a.	4,50	n.a.
Rusko	RUB	8,25	9,75	8,00	6,50	8,00	n.a.
Švédsko	SEK	0,75	1,00	0,75	0,75	1,00	3,25
Singapur	SGD	2,25	2,75	2,25	1,25	1,50	4,00
Jihoafrická republika	ZAR	7,50	8,50	7,75	5,75	6,50	8,75
Jižní Korea	KRW	2,50	2,50	2,00	2,00	2,00	3,25
Thajsko	THB	2,50	2,50	2,00	1,50	1,50	3,00
Česká republika	KČ	1,75	3,00	2,50	1,50	3,00	5,50
Maďarsko	HUF	1,50	1,50	1,50	2,00	3,50	11,00
Spojené arabské emiráty	AED	3,25	3,25	2,75	2,00	2,50	4,00

Pozn.: n.a. (neuvedeno, není k dispozici).

Pokud je úroková sazba cizí měny nižší než úroková sazba podle oběžníku FTA o daňově uznaných úrokových sazbách 2023 pro zálohy nebo úvěry ve švýcarských francích ze dne 7. února 2023, musí být aplikovaná na zálohu či půjčku v cizí měně alespoň odpovídající úroková sazba pro švýcarské franky.

Dále je důležité zmínit, že tyto úrokové sazby (v cizích měnách) platí **pro zálohy nebo úvěry účastníků nebo spřízněných třetích stran, pokud jsou financovány z vlastního kapitálu**. V opačném případě, pokud dochází k refinancování prostřednictvím dluhu, resp. z výpůjčního kapitálu, tak aplikovatelná úroková sazba je minimálně ve výši „pořizovací“ úrokové sazby plus 0,5 %. Obdobně však platí výše uvedená klauzule, v případě, kdy takto stanovená úroková sazba je nižší nežli pro zálohu či úvěr v domácí měně, aplikuje se úroková sazba pro švýcarské franky.

Švýcarská finanční správa v oběžníku pamatovala i na zcela běžnou situaci, a to úročení přijatých záloh. Pokud entita **přijala zálohy nebo půjčky v podobě úročených závazků**, pak se úročí výpůjčními sazbami včetně případných poplatků (nákladová cena) zvýšenými o přírážku ve výši 0,5 %, nejméně však úrokovými sazbami uvedenými v oběžníku. Dále, při

výpočtu maximálního přípustného úroku pro daňové účely je třeba zohlednit i **případný skrytý vlastní kapitál**²⁹¹.

Ve smyslu řešení „bezpečného přístavu“ platí následující úrokové sazby i pro úročené závazky v cizích měnách. V souladu s oběžníkem FTA o daňově uznatelných úrokových sazbách 2023 pro zálohy nebo úvěry ve švýcarských francích ze 7. února 2023 lze u provozních úvěrů v cizí měně uplatnit stejné rozpětí (do ekvivalentu 1 milionu CHF 2,25 % nebo 1,75 %; od ekvivalentu 1 milionu CHF 0,75 % nebo 0,50 %).

Nicméně pravidla zmíněná v oběžnících nezabraňují **uplatnit vyšší úroky na základě vypořádání s třetí stranou**. V každém případě musí být však řádně odůvodněno, **proč nebyl přijat závazek v nižších úrokových sazbách ve švýcarských francích**.

9.3 Zhodnocení stávajících bezpečných přístavů

Na základě analýzy režimů bezpečného přístavu ve světě je zřejmé, že běžnou formou bezpečného přístavu je využití tzv. stavebnicového modelu: určitá bezriziková míra je navýšena o rizikovou prémii. Druhé uvedené je pak typicky odvislé od měny úvěru a délky trvání transakce (obvykle se rozlišuje mezi krátkodobou a dlouhodobou).

Rozdílné postavení poplatníka v transakci, tj. dlužník versus věřitel, a s tím související rozdílná riziková prémii se v praxi příliš často nepoužívá, stejně jako kritérium rozlišování velikosti poplatníka.

Dále je „bezpečný přístav“ obvykle omezen na maximální částku finanční transakce (transakcí) a je vždy nastaven jako volitelný režim. Ačkoli Směrnice OECD o převodních cenách zdůrazňuje úvěruschopnost a rating jako klíčový aspekt převodních cen, pouze jedna země má bezpečný přístav zohledňující tento klíčový aspekt, kdy je stanoveno použitelné rozpětí rizikové přírážky na základě ratingu²⁹² v rozmezí AAA až D. Kromě toho pouze několik zemí stanovilo zvláštní podmínky pro použití tohoto režimu, například finanční transakce se nesmí týkat „zemí s nízkým zdaněním“²⁹³, daňový poplatník nesmí vytvářet dlouhodobé ztráty nebo být v období restrukturalizace v roce použití bezpečného přístavu²⁹⁴.

Obecně lze zavedené bezpečné přístavy rozdělit do tří základních skupin:

²⁹¹ V této souvislosti se odkazuje na oběžník č. 6 přímých spolkových daní ze dne 6. června 1997 týkající se skrytého vlastního kapitálu v případě obchodních společností a družstev, který je směrodatný i pro otázky srážkové daně a kolkovného.

Kreisschrei-ben Nr. 6 der direkten Bundessteuer vom 6. Juni 1997 betreffend verdecktes Eigen-kapital (Art. 65 und 75 DBG) bei Kapitalgesellschaften und Genossenschaften.

²⁹² Indie.

²⁹³ Zejména daňové ráje, jurisdikce s preferenčním/škodlivým režimem zdanění.

²⁹⁴ Austrálie.

1. Nejjednodušší formy bezpečných přístavů jsou založené **na hodnotě vybraného finančního ukazatele**, jako je např. ROA či podílu dluhu na vlastním jmění (D/E ukazatel, zejména ve vztahu k nízké kapitalizaci)²⁹⁵.
2. Další forma je založena **na stanovené hodnotě (případně intervalu) úrokové sazby**, a to v závislosti na určených kritériích jako např. doba splatnosti úvěru, denominované měny, typu transakce, resp. účelu, a je zpravidla ročně daňovou správou aktualizován²⁹⁶.
3. Nejčastější forma využívá tzv. **stavebnicový přístup/model**, kdy výsledná úroková sazba bezpečného přístavu je tvořena ze dvou složek, a to základní bezrizikovou úrokovou sazbou navýšenou o příslušnou rizikovou přírážku²⁹⁷.

Bezpečné přístavy u finančních transakcí a jejich stanovení zpravidla staví na veřejně dostupných datech, zejména pak datech poskytovaných centrálními bankami. Z uvedených praxí jsou to pouze Polsko a Indie, které využívá i jiné zdroje (např. databáze Bloomberg), neboť jejich bezpečné přístavy zohledňují buď úvěrový rating dlužníka, nebo kotace na finančním trhu u úvěrových transakcí.

Z pozice zavedení bezpečného přístavu u finančních transakcí do legislativního rámce lze bezpečné přístavy rozdělit do dvou základních skupin:

1. **Pravidlo je zakomponované přímo v legislativě** – státy přímo uvádí bezpečný přístav pro finanční transakce v zákoně o dani z příjmů či v jeho ekvivalentu, a následně v samostatně vydaném pokynu/směrnici/vyhlášece uvádí jeho bližší specifikaci, podmínky, aplikovatelnost atd.
2. **Pravidlo je vydané jen prostřednictvím pokynu/oběžníku/směrnice** – tato forma je nejčastější, neboť je flexibilnější a umožňuje rychlejší změnu pravidel oproti té předchozí.

9.4 Základní rámec bezpečných přístavů a taxonomie atributů bezpečného přístavu pro finanční transakce

Poslední aktualizace Směrnice OECD o převodních cenách doporučuje postupy, jak uplatňovat princip tržního odstupu na finanční transakce. Tato konkrétní aktualizace byla netrpělivě očekávána a přináší zásadní úvahy, které je třeba vzít v úvahu při určování tržní resp., obvyklé, ceny.

9.4.1 Základní východiska dle Směrnice OECD o převodních cenách²⁹⁸

Směrnice OECD o převodních cenách se problematice bezpečných přístavů věnuje v kapitole IV nazvané „*Přístupy v daňové správě, jak zabránit sporům v oblasti převodních cen a jak je*

²⁹⁵ Např. Kypr.

²⁹⁶ Např. Rusko (jen pro domácí měnu), Srbsko, USA a Švýcarsko.

²⁹⁷ Např. Austrálie, Indie, Korea, Polsko, Slovinsko, Singapur, Nový Zélandu, Rusko (pro zahraniční měnu).

²⁹⁸ Viz OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz kap. E.

řešit“, v části E – Bezpečné přístavy. I když se v bodu 4.96 odkazuje na původní negativní vnímání tohoto režimu, s tím, že toto opatření může být potenciálně neslučitelné s principem tržního odstupu a může otevřít daňovým poplatníkům možnosti daňového plánování (bod 4.122). Zřetelně uvádí v bodu 4.97 „... že přínosy režimu *safe harbour* převažují nad souvisejícími problémy, za podmínky, že jsou **tato pravidla pečlivě plánována a definována**, a že je vyvinuto *patřičné úsilí o vyhnutí se potenciálním problémům souvisejícím s chybně posouzenými režimy safe harbour*.“²⁹⁹ Přínosy, které bezpečný přístav může nabídnout, jsou následující:

1. Zjednodušení dodržování předpisů a snížení souvisejících nákladů pro daňové poplatníky (body 4.106 - 4.107) – tj. **snížení vyvolaných nákladů zdanění**.
2. Poskytnutí jistoty daňovým poplatníkům (bod 4.108) - tj. **zvýšení právní jistoty**.
3. **Zjednodušení administrativy** pro správu daní (bod 4.109) – tj. umožnění přesměrování kapacitních zdrojů daňové správy z prověřování poplatníků s nízko-rizikovými transakcí na kontroly poplatníků s komplexnějšími či rizikovějšími transakcemi → **dosažení vyšší efektivity správy převodních cen a jejich kontroly**.³⁰⁰

Z pohledu daňového poplatníka a daňového správce je možné výhody, ale také i nevýhody či rizika z režimu plynoucí shrnout následovně, viz tabulky níže (Tabulka 9-17 a Tabulka 9-18). Jak je zřejmé, klíčové je řádné nastavení režimu bezpečného přístavu, jeho pravidelná aktualizace, ale také analyzování a případná modifikace dle vývoje, aby se předešlo k jeho zneužití.

²⁹⁹ Viz OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz kap. E.

³⁰⁰ Viz OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz kap. E.

Tabulka 9-17: Výhody a nevýhody režimu bezpečného přístavu – perspektiva poplatníka³⁰¹

Výhody	Nevýhody
Zjednodušený přístup stanovení převodních cen.	Využití režimu bezpečného přístavu jen pro oprávněné daňové poplatníky nebo jen v rámci oprávněných transakcí. Potenciální diskriminace, konkurenční, investiční a obchodní distorze na trhu.
Vyjmutí z povinností se řídit komplexními pravidly převodních cen – zcela odpadá provádění srovnávací analýzy, určení funkčně-rizikového profilu, stanovení úvěruschopnosti pro účely ocenění finančních transakcí, výběr nejvhodnější metody ke stanovení převodních cen.	Týká se striktně vymezených oblastí, nezahrnuje předběžné cenové dohody (APA), nízkou kapitalizaci a další oblasti.
Zajištění jistoty, že ceny stanovené v souladu s režimem bezpečného přístavu nebudou správcem daně rozporovány, pokud jsou založeny na stanovených podmínkách.	Riziko dvojího mezinárodního zdanění v případě závazného režimu bezpečného přístavu nebo v případě, kdy cena, resp. marže v režimu bezpečného přístavu nebude v souladu s principem tržního odstupu či nebude odpovídat přibližně cenám obvyklým.
Nižší vyvolané náklady zdanění	
Bilaterální a multilaterální dohoda o akceptaci bezpečného přístavu poskytuje vyšší ochranu před dvojitým mezinárodním zdaněním	
Dobrovolnost.	
Příležitost k daňovému plánování (pokud to je možné), ale v souladu s podmínkami, na nichž je bezpečný přístav stanoven	
Přístup do režimu dosažení vzájemné dohody (MAP) není z pozice bezpečného přístavu nikterak omezen.	

Tabulka 9-18: Výhody a nevýhody režimu bezpečného přístavu – perspektiva správce daně³⁰²

Výhody	Nevýhody
Přesun kapacit správce daně na komplexnější a rizikovější transakce.	Nutnost detailně režim bezpečných přístavů nastavit, včetně podmínek vstupu a aplikace daného režimu, oprávněných daňových poplatníků a či/transakcí.
Zjednodušená administrativa/správa řízených transakcí pod režimem bezpečného přístavu a jejich následná daňová kontrola.	Riziko odklonu od principu tržního odstupu, zejména v případě, kdy režim bezpečného přístavu je závazný a je současně i nevhodně nastaven.
Zjednodušená daňová kontrola řízených transakcí pod režimem bezpečného přístavu, zejména bez součinnosti specialisty na převodní ceny.	Riziko využívání režimu bezpečného přístavu k nepřijatelnému daňovému plánování a jeho zneužívání.

³⁰¹ Zpracování s využitím:

OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>. Blíže viz kap. E.

OECD (2012). Multi-Country Analysis of Existing Transfer Pricing Simplification Measures – 2012 update. Centre for Tax Policy and Administration. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://web.archive.org/2012-06-14/85200-50517144.pdf>.

OECD (2012). The comments received with respect to the discussion draft on the revision of the safe harbours section of the transfer pricing guidelines. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: https://web.archive.org/2012-10-29/211505-Safe_Harbors_Comments.pdf.

UN (2017). Practical Manual on Transfer Pricing. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2017/04/Manual-TP-2017.pdf>.

³⁰² Tamtéž.

Výhody	Nevýhody
V případě splnění veškerých podmínek pro aplikaci režimu bezpečného přístavu možnost zcela upustit od příslušných kontrol převodních cen.	Riziko zneužití režimu bezpečného přístavu v podobě úprav transakcí, funkčního profilu či jiných úprav s cílem umožnit aplikaci bezpečného přístavu, jenž poskytuje výhodnější režim nežli komplexní pravidla převodních cen.
Nižší administrativní náklady.	Riziko dvojího mezinárodního zdanění v případě jednostranných (unilaterálních) režimů bezpečných přístavů a s tím souvisejících sporů (zvýšená pravděpodobnost MAP).
Bilaterální a multilaterální dohody o akceptaci bezpečných přístavů poskytují vyšší ochranu a rozšiřují výhody plynoucí z tohoto režimu i na další jurisdikce.	Možná diskriminace a distorze.
Větší míra přínosů je zpravidla u aplikace pro služby s nízkou přidanou hodnotou, SMEs, finanční transakce – zejména úvěry/půjčky, nízko-rizikové transakce.	Nutnost pravidelných aktualizací bezpečných přístavů a jejich případných modifikací dle vývoje.
Vyšší efektivnost v administrativní správě a kontrole převodních cen.	
Možnost snížení sporů v oblasti převodních cen, počtu daňových kontrol, procesů o MAP, zejména v případě bilaterální a multilaterálních dohod o akceptaci bezpečných přístavů.	

Z pohledu finančních transakcí, na základě požadavků stanovených ve Směrnici OECD o převodních cenách, v Kap. X a ve spojení s Kap. I, oddílem D.1 a dalšími souvisejícími aspekty, lze konstatovat, že **samotné úvěry ve skupině se zdají být nejvhodnější ze zmiňovaných finančních transakcí pro vytvoření bezpečného přístavu**, pokud jsou splněny určité podmínky.

Ostatní typy finančních transakcí (cash-pooling; zajištění a poskytování finančních záruk a kaptivního pojištění) jsou pro daný účel příliš složité (i když ve skutečnosti to může platit i pro některé případy poskytnutých vnitro-skupinových půjček) a vážou se k nim komplikace. Vytvoření bezpečného přístavu v těchto oblastech vyžaduje pečlivé zvážení a vyhodnocení všech aspektů.

9.4.2 Kategorie bezpečných přístavů a taxonomie atributů spojených s jejich etablováním

Na základě analýzy současné praxe lze identifikovat několik základních aspektů/atributů, které existují, a které by měly být zváženy a vyhodnoceny při návrhu bezpečného přístavu pro finanční transakce resp., úvěru:

- režim bezpečného přístavu (povinný vs. volitelný);
- typ bezpečného přístavu ve smyslu počtu zavázaných států (jednostranný, dvoustranný a mnohostranný);
- typ/kategorie/účel poskytnuté půjčky/úvěru;
- postavení daňového poplatníka v transakci;
- četnost aktualizací pravidel a způsob, jakým jsou pravidla zveřejňována;
- podmínky/omezení pro uplatnění "bezpečného přístavu";

- koncepce úrokové sazby (existuje několik - velmi odlišných - způsobů, jak může být úroková sazba stanovena);
- měna, ve které je úvěr poskytován.

Shrnutí poznatků a závěrů týkajících se výše specifikovaných aspektů, s výjimkou posledních tří ze seznamu, je uvedeno v tabulce níže (Tabulka 9-19).

Tabulka 9-19: Aspekty/atributy související s bezpečným přístupem pro úvěry³⁰³

Aspekty	Existující koncepty	Komentáře a zhodnocení dle aktuální Směrnice OECD o převodních cenách (2022)
Režim bezpečného přístavu	povinný	Tento režim je v rozporu se standardy OECD. To by bylo přijatelné pouze pro případy, kdy zákon stanoví 0% úrokovou sazbu, což lze <i>stricto sensu</i> považovat za specifický bezpečný přístup.
	volitelný	Tento režim je v souladu se standardy OECD.
Typ/kategorie/účel poskytnutého úvěru	období, na které byl úvěr poskytnut	Tento relevantní aspekt je třeba promítnout do výše úrokové sazby. Otázkou je, zda je bezpečný přístup nadále přijatelný pro střednědobé a dlouhodobé úvěry, zatímco je uplatněná pevná úroková sazba.
	podkladové aktivum, na které je úvěr/půjčka poskytnuta	Důležitý atribut, který však při tvorbě pravidel/standardů "bezpečného přístavu" značně komplikuje situaci. Lze předpokládat, že pravidla reflektující tato specifika nebudou pro účely bezpečného přístavu akceptovatelná či aplikovatelná vzhledem k existujícím specifikům v oblasti výroby, situaci na trhu s nemovitostmi apod.
Postavení daňového poplatníka v transakci	dlužník versus věřitel	Tento aspekt se zdá být hodný zřetele; klade však vyšší nároky na tvorbu pravidel/standardů, kdy je třeba sledovat příslušné statistické údaje, aby byly zajištěny přiměřené rozdíly mezi úrokovými sazbami stanovenými pro dlužníka a věřitele. Opatření sloužící zejména k ochraně veřejných financí: na straně dlužníka je stanovena maximální aplikovatelná úroková sazba, na straně věřitele pak minimální aplikovatelná úroková sazba.
Četnost aktualizací pravidel a způsob, jakým jsou pravidla zveřejňována	pravidelnost versus ad hoc aktualizace	Vzhledem k současné situaci na finančním trhu se jeví jako nezbytné/vhodné provádět pravidelné aktualizace alespoň jednou ročně. Častější uplatňování aktualizací (nežli jednorocní) by narušilo základní podmínky bezpečných přístupů a bylo by spojeno s vysokými náklady na straně daňových poplatníků a daňových orgánů. Tuto možnost však nelze v současné turbulentní době a priori vyloučit.

³⁰³ Vlastní zpracování s využitím výsledků provedené analýzy.

Uplatnění „bezpečného přístavu“ daňovými poplatníky **by mělo být volitelné** (jak je uvedeno ve Směrnici OECD o převodních cenách), aby měli daňoví poplatníci možnost zvolit si aplikaci „standardních“ postupů pro stanovení převodní ceny či režim bezpečného přístavu. Standardní (nikoli zjednodušený) postup bude pak odrážet příslušná specifika transakce ovlivňující výslednou převodní cenu. Použití režimu „bezpečného přístavu“ takovou možnost neposkytuje.

S ohledem na další aspekty uvedené v tabulce výše (Tabulka 9-19) by bylo vhodné stanovit různé úrokové sazby, které by odrážely postavení poplatníka v transakcích, tj. zda je věřitelem nebo dlužníkem.

Pokud jde o pramen práva, v němž by měl být režim bezpečného přístavu publikován, jako dostatečná se jeví **koncepce publikování v podzákoných právních předpisech**, neboť to usnadňuje a urychluje aktualizaci oproti rigidnímu zákonu vymezujícím postupy. Nicméně toto však závisí na typu právního systému a stávající praxi. Úroková sazba 0 % (resp. situace/transakce, pro které se pravidla převodních cen nepoužijí) by však měla být stanovena přímo v příslušných zákonech (pokud mají být tyto situace/transakce trvale osvobozeny; viz např. situace, která byla ukotvena v českém zákoně o daních z příjmů³⁰⁴).

Poslední tři aspekty (podmínky, měna a koncepce úrokové sazby) jsou shrnuty v následujících dvou tabulkách (Tabulka 9-20 a Tabulka 9-21).

Podmínky a omezení pro uplatnění „bezpečného přístavu“ daňovými poplatníky jsou významnými aspekty, které je nutné jednak při tvorbě tohoto režimu zvážit, a které mohou vytvořit překážky pro samotnou aplikaci bezpečného přístavu. Nicméně na základě analýzy běžné praxe (viz předchozí kapitola tohoto materiálu (kap. 9.2 str. 78 a násl.) vyplývá, že státy aplikaci režimu bezpečného přístavu vždy určitým způsobem omezují stanovenými podmínkami. Stanovení podmínek je v tomto ohledu esenciální, neboť ve svém důsledku rozhoduje o přijatelnosti a smysluplnosti bezpečného přístavu jako takového. Racionálnější postupem se v tomto ohledu jeví, dle názoru autorů souhrnné zprávy, případné postupné zmírňování pravidel, nikoliv příliš volných s postupným zpřísněním.

Tabulka 9-20: Omezení/podmínky pro uplatnění bezpečného přístavu pro úvěry³⁰⁵

Kategorie	Aspekt	Komentáře a zhodnocení dle Směrnice OECD o převodních cenách (2022)
Výše poskytnutého úvěru	stanovení maximální hranice, do které lze režim "bezpečného přístavu" použít	Výši úvěru lze považovat za jeden ze základních klíčových aspektů. Stanovení správného finančního limitu pro bezpečné přístavy (stejně jako výše dalších atributů) může být spornou záležitostí, neboť hrozí riziko vzniku určité formy diskriminace.
Související atributy/vlastnosti	existence dalších aspektů/vlastností spojených s půjčkou může	Rostoucí složitost transakcí (například existence záruky, poplatky spojené s úvěry a jiné) představují faktory, které budou způsobovat významné odchylky

³⁰⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Z dikce § 23 odst. 7 byla zákonem č. 261/2007 Sb. vypuštěna speciální definice ceny obvyklé v případě úroků z půjček ve výši 140 % diskontní sazby ČNB.

³⁰⁵ Vlastní zpracování na základě provedených analýz.

Kategorie	Aspekt	Komentáře a zhodnocení dle Směrnice OECD o převodních cenách (2022)
	vytvářet překážky pro uplatnění režimu "bezpečného přístavu".	a zároveň jde o takové, které je vhodné (nutné) reflektovat při stanovení převodní ceny: zjednodušené stanovení při existenci těchto podmínek se tedy nejeví jako vhodné ³⁰⁶ .
Ekonomická situace/indikátory	existence akumulovaných ztrát záporný vlastní kapitál	Existence těchto skutečností by měla vytvářet překážku pro uplatnění režimu „bezpečného přístavu“ z důvodu existence nežádoucí (rizikovější) ekonomické situace - u těchto situací je pravděpodobné, že by subjektu nebyl poskytnut úvěr nezávislým subjektem.
Vztah k subjektu se sídlem v nespolupracujících zemích	řízená transakce spojená s entitou se sídlem v: <ul style="list-style-type: none"> • v daňovém ráji, • nebo ve státě s preferenčním či škodlivým daňovým režimem 	Tento aspekt je v souladu s myšlenkami a zásadami projektu BEPS a s tím souvisejícími standardy OECD ³⁰⁷ . S tím souvisí i potřeba zařadit tyto země do seznamu, jenž bude i časově proměnlivý (viz například Evropská rada ³⁰⁸).

Následující tabulka (Tabulka 9-21) shrnuje specifické koncepce tvorby úrokové sazby pro úvěry včetně posledního atributu v podobě měny, ve které je denominován úvěr/půjčka, jakožto poslední významný aspekt.

Tabulka 9-21: Potenciální koncepce tvorby úrokové sazby v režimu bezpečného přístavu pro úvěry³⁰⁹

Aspekty	Existující/potenciální koncepce	Komentáře a zhodnocení dle Směrnice OECD o převodních cenách (2022)
Koncepce úrokové sazby	0 %	Představuje přijatelnou výjimku z obecných pravidel převodních cen. ³¹⁰
	jedna úroková sazba vztažená k ekonomickému ukazateli	Velmi problematická otázka z hlediska volby správného (vhodného/ široce přijatelného) ukazatele. Problematické je to i z hlediska přijatelnosti pravidla pro jiné země (problémy spojené s odlišnými účetními pravidly apod.) - konkrétní ukazatel není mezinárodně přenositelný ³¹¹ .

³⁰⁶ Tomu ostatně nasvědčuje i praxe v jiných zemích (příkladem může být např. podmínky bezpečného přístavu v Polsku).

³⁰⁷ Viz OECD (2013). Addressing Base Erosion and Profit Shifting. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/9789264192744-en>; OECD (2016). BEPS Project Explanatory Statement: 2015 Final Reports, OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project. [08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/9789264263437-en>.

³⁰⁸ Viz European Council (2022). EU List of Non-cooperative Jurisdictions for Tax Purposes. [08. 12. 2023]. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-list-of-non-cooperative-jurisdictions/>.

³⁰⁹ Vlastní zpracování s využitím provedených analýz.

³¹⁰ Viz OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>; blíže viz kap. E., bod 4.102.

³¹¹ Pro případ ustavení jiného než unilaterálního bezpečného přístavu.

Aspekty	Existující/potenciální koncepce	Komentáře a zhodnocení dle Směrnice OECD o převodních cenách (2022)
	stanovení jedné klíčové úrokové sazby	V souvislosti s potřebou aktualizace pro určitý rok - konečná úroková sazba se stanoví jako násobek klíčové/základní úrokové sazby.
	Stavebnicový model složený z: 1) bezrizikové úrokové sazby, a 2) stanovené marže.	Toto pojetí je v souladu se standardy OECD (tj. se Směrnicí OECD o převodních cenách) pro stanovení úrokové sazby.
	úroková sazba založená na úvěrovém ratingu dlužníka	V souladu se standardy OECD, tj. se Směrnicí OECD o převodních cenách Rating u českých společností je zpravidla nedostupný. V případě této koncepce bude nezbytné, aby byly pokyny pro stanovení ratingu oficiálně ustanoveny (v opačném případě by byly ze strany daňových poplatníků uplatňovány různé přístupy, metody).
Zohlednění měny, ve které je úvěr poskytnut	bez zohlednění měny	Výše úvěru se vypočítá na základě přepočtu na domácí měnu.
	se zohledněním měny, ve které je úvěr/půjčka poskytnuta	Tato koncepce je vhodnější, a to i s ohledem na možnost využití veřejně dostupných údajů a přiblížení se standardům OECD, resp. Směrnice OECD o převodních cenách. Úkolem ve spojitosti s tím je pak vhodná volba bezrizikové úrokové sazby. V praxi jsou široce akceptovány úrokové sazby ze světových burz, resp. mezibankovních záruk (typu SONIA, aj.).

Celkově je zřejmé, že **nejvhodnějším konceptem s ohledem na stanovení úrokové sazby - při zohlednění míry přesnosti a zjednodušení - je stavebnicový model zohledňující měnu, ve které je úvěr/půjčka poskytnuta a taktéž období.**

Z pohledu současných standardů OECD by bylo žádoucí zohlednit úvěruschopnost dlužníka, resp. jeho rating (k problematickým aspektům viz další kapitola).

9.5 Přístupy stanovení úrokových sazeb, jejich datové základny a srovnatelnost výsledků

V praxi je široce používaným rámcem pro stanovení tržní ceny dané finanční transakce přístup založený na stavebnicových modelech. Tento přístup vychází ze základního konceptu, kdy k bezrizikové úrokové sazbě stanovené obvykle pro různé měny³¹² je přičtena riziková prémie, která představuje riziko věřitele³¹³. Určení bezrizikové úrokové sazby, resp., základní

Tato koncepce (s ohledem na existující rozdílná pravidla, rozdílné úrokové sazby státních dluhopisů a centrálních bank) je spíše hypotetická. Autorům této souhrnné výzkumné zprávy není znám případ bilaterálního či multilaterálního bezpečného přístavu.

³¹² Standardně ty klíčové z pohledu ekonomiky a četnosti užití.

³¹³ Ve smyslu, že dlužná částka včetně úroků nebude splacena.

sazby není zpravidla problematické. Mnohem problematičtějším je posouzení úvěruschopnosti dlužníka: tj. jeho schopnosti splatit jistinu a s tím související naběhlé úroky.

Nejčastějším nástrojem používaným v praxi k posouzení úvěruschopnosti je úvěrový rating, který přidělují ratingové agentury na základě svých kvalitativních a kvantitativních analýz³¹⁴. Avšak založit stanovení převodní ceny u finančních transakcí na existenci, resp. povinnosti si stanovit rating, by znamenalo pro řadu společností značné zvýšení vyvolaných nákladů zdanění. Tomu nasvědčuje i fakt, že u evropských společnostech jsou informace o přidělených ratingových hodnoceních velmi vzácné, např. oproti situaci v Severní Americe. Z toho důvodu řada komerčních databází jako je Bloomberg, Loan Connector či další, vychází při svých analýzách převodních cen v této oblasti (tj. u finančních transakcí) zejména z dat ze Severní Ameriky a rating dceřiné společnosti pro účely této analýzy je odhadován (při úvahách o implicitní/explicitní podpoře) zpravidla na úrovni ratingu mateřské společnosti³¹⁵. Z evropského pohledu, v důsledku této skutečnosti existuje značná nejistota při oceňování finančních transakcí a jejich kontrole ze strany daňového správce.

Pokud by finanční správa navrhovala bezpečný přístav založený na ratingu, musela by vycházet s největší pravděpodobností z dat komerčních databází, kdy stěžejním uvažovaným atributem by byl úvěrový rating dlužníka. V souvislosti s tím by si daňový poplatník vystupující jako dlužník v řízené transakci, musel stanovit na základě určené metodiky svůj rating. V opačném případě, by si nemohl uplatnit režim bezpečného přístavu. Významná konsekvence, která z takového přístupu vyplývá, že by ve výsledku finanční správa potenciálně etablovala dva typy bezpečného přístavu, a to konkrétně:

1. **Bezpečný přístav pro převodní cenu** – v podobě konečné úrokové sazby (tj. bezrizikové sazby a rizikové prémie), případně jen marže zohledňující nesené riziko věřitele pro jednotlivé úrovně ratingu (jednalo by se o koncepci podobnou té v Indii (blíže viz kap. 9.2.8 str. 14 a násl. tohoto materiálu).
2. **Bezpečný přístav pro postup** – kdy správce daně by zveřejnil akceptovanou metodiku ke stanovení ratingu³¹⁶. Tento bezpečný přístav je možné uplatnit i pro účely stanovení převodní ceny u finančních transakcí v souladu s principem tržního odstupu v rámci řádné plnohodnotné analýzy převodních cen.³¹⁷

³¹⁴ K některým kritickým aspektům souhrnně viz např. Kalová, D. (2023). Conceptual framework for determining the transfer price of loans. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 2023, roč. 13, č. 1, s. 140-145. ISSN 2464-6733. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/1301/papers/A_kalova.pdf.

³¹⁵ Nicméně ani metodiky těchto společností neposkytují jednoznačný návod pro kvantifikaci. Stanovení (kvantifikace) dopadu členství ve skupině ve vztahu k notchování je silně subjektivní záležitostí a otázkou vhodné (vhodně zvolené) argumentace.

³¹⁶ Zřejmě zavedenou praxí je pro účely stanovení převodních cen u finančních transakcí akceptace ratingu stanoveného uznávanou agenturou, resp. stanovení ratingu za užití jejich metodiky. K danému viz např. Bundesministerium Finanzen (2021). VPR 2021, Verrechnungspreisrichtlinien 2021 – Inhaltsverzeichnis. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://findok.bmf.gv.at/findok?execution=e1s1#>.

³¹⁷ Zejména za situace, kdy není možné uplatnit první zmiňovaný bezpečný přístav pro převodní cenu a daňový poplatník musí v rámci své řízené transakce postupovat v souladu se standardy OECD pro převodní ceny a s tím souvisejícími pokyny daňového správce a provést plnohodnotnou analýzu převodních cen bez možnosti

Pro účely druhého zmiňovaného bezpečného přístavu (pro postup) lze pro stručnost odkázat např. na metodikou vytvořenou Ištokem³¹⁸. Tato metodika představuje zjednodušenou metodiku a model pro odhad ratingu.

Další možnou základní koncepcí (přístupem) je odvození bezpečného přístavu z veřejně dostupných statistik a údajů, zejména pak těch zveřejňovaných centrálními bankami

Pokud by finanční správa nezakládala bezpečný přístav na úvěrovém ratingu dlužníka, stejně jako řada jurisdikcí s bezpečnými přístavy, mohla by zvážit použití veřejně dostupné statistiky, v podmínkách ČR pak zejména České národní banky (databáze ARAD). Další možností je využití dostupných informací, dat a postupů zveřejněných ratingovými agenturami, event. využití metodiky Damodarana³¹⁹. Volba „zdrojových“ dat ze strany finanční správy je odvislá od posouzení vypovídající schopnosti získaných výsledků, resp. jejich srovnatelnosti. Lze zcela logicky stavět na premise, že při obdobných výsledcích by finanční správa preferovala veřejně dostupné databáze, které by nezvyšovaly její administrativní náklady související s nastavením bezpečného přístavu a jeho pravidelnou aktualizací.

V následující části této souhrnné výzkumné zprávy je provedena komparace výsledných úrokových sazeb/ intervalu, včetně bezrizikové úrokové sazby, pro střednědobé úvěry (tj. do 5 let splatnosti) při aplikaci v praxi dostupných přístupů, založených na:

1. datech z databáze Bloomberg³²⁰,
2. veřejně dostupných statistikách České národní banky (jmenovitě dat obsažených v databázi ARAD)³²¹,
3. datech zveřejňovaných Damodaranem³²², a na
4. datech zveřejněných ratingovými agenturami³²³, a to

případných zjednodušeníh. Zhodnocení úvěruschopnosti je klíčovým aspektem v rámci srovnávací analýzy napříč standardy OECD pro finanční transakce.

³¹⁸ Ištok, M. (2023). Transferové oceňovanie úverov a pôžičiek v Českej a Slovenskej republike. Brno: VUTIUM. ISBN 978-80-214-6147-5. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://dspace.vutbr.cz/handle/11012/209266>.

³¹⁹ Metodika prof. Damodarana je v praxi často využívaná. Je založena na odhadu ratingu prostřednictvím ukazatele úrokového krytí. Více viz Damodaran (2023). Damodaran online. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>.

³²⁰ V databázi Bloomberg bylo cíleno na měsíční OAS (bid option-adjusted spread, forwardu k Bloomberg US Corporate Bond Index (LUACSTAT)). Toto rozpětí pro tento forwardový index upravený o opci lze členit podle sektoru, ratingu a splatnosti. V předmětném výzkumu byla sledována splatnost do 5 let a měsíční OAS v roce 2022. V praxi představuje OAS spolehlivý ukazatel úrovně úrokové marže, kterou zvažují instituce poskytující úvěr třetím stranám. Informace dostupné z: Bloomberg (2023). Bloomberg. [online]. Dostupné z: www.Bloomberg.com.

³²¹ V databázi ARAD byla pozornost věnována výnosům českých státních dluhopisů pro účely aplikace stavebnicového modelu, dále úrokovým sazbám u úvěrů u nefinančních podniků se splatností do 5 let, včetně nákladů na úvěr. Pro účely analýzy byl uvažován rok 2022. ČNB (2023). ARAD. Systém časových řad. [08. 11. 2023]. [online]. Dostupné z: www.cnb.cz/arad.

³²² Damodaran (2023). Damodaran online. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>.

³²³ Zvažována byla průměrná kumulativní globální míra selhání podle úplné stupnice ratingů, a to od agentury Moody's, Fitch a Standard & Poor's, časový horizont splatnosti 5 let.

pro účely stanovení bezpečného přístavu využívaného českým daňovým poplatníkem reflektujícím české prostředí a dostupnost potřebných dat.

9.5.1 Bloomberg

Na základě analýzy databáze Bloomberg lze konstatovat, že přináší velmi podrobné informace pro region Severní Ameriky, které jsou dostatečné pro plnohodnotnou analýzu převodních cen u finančních transakcí. Pro případ evropského regionu údaje spíše nedostatečné³²⁴, zejména pokud je pozornost věnována klasifikaci na základě plnohodnotných ratingových stupňů a specifikace odvětví. Pro případ stanovení bezpečného přístavu pro české prostředí by bylo nutností vycházet jen z dat vyplývající z region Severní Ameriky. Níže uváděné výstupy tedy představují výsledek poplatné ryze tomuto regionu.

V rámci analýzy je pozornost cílena na měsíční hodnoty nabídkového spreadu upraveného o opci (OAS) pro forwardový index, které je robustním ukazatelem úrovně úrokové marže zvažované institucemi poskytující úvěr třetím stranám. OAS je k dispozici pro kategorie sektorů, umožňuje volby ratingových skupin (tj. investiční stupeň a spekulativní stupeň ratingové skupiny) a volby splatností (tj. 3, 5, 7, 10, 20 a 30 let). Jako maximální délka byl zvolen indikátor OAS v rozpětí se splatností do 5 let. Výsledky analýzy jsou uvedeny v příloze této souhrnné výzkumné zprávy³²⁵.

Pokud je uvažována pouze na úvěruschopnost (rating), databáze Bloomberg uvádí rozdělení OAS spreadu podle ratingového stupně bez rozlišení průmyslového odvětví. V tomto případě, se u investičního ratingového stupně mediánové hodnoty OAS spreadu pohybují v rozmezí 0,33 až 1,31 % a u spekulativního stupně až 2,37 %. Výsledky se však mohou lišit v závislosti na odvětví, ve kterém dlužník provozuje svou podnikatelskou činnost.

Hodnoty mediánů jednotlivých odvětví se zvyšují v rozmezí 0,8 až 1,4 % (s nejvyšší hodnotou v odvětví energetiky), avšak v případě nefinančního sektoru se zvyšují v rozmezí 0,31 až 1,74 % s nejvyšší hodnotou mediánu u ratingového stupně BBB-.

Přestože databáze Bloomberg zahrnuje výsledky OAS v členění podle ratingového stupně, odvětví a splatnosti, automatické členění je k dispozici pouze z hlediska odvětví, ratingu nebo splatnosti, nikoliv za užití těchto kritérií kumulativně. Získání takto podrobného členění vyžaduje individuální zpracování dat. Tento pohled zohledňující tři kritéria tedy není automaticky k dispozici. Pokud by finanční správa chtěla stanovit bezpečné přístavy s takto podrobným členěním, zvýšilo by to její administrativní náklady, vyžadující vyšší náročnost zpracování jak pro stanovení samotného režimu, tak následně během pravidelné aktualizace.

Kromě toho se OAS spready v jednotlivých ratingových stupních a průmyslových odvětvích výrazně liší. Nejvyšší rozpětí bylo zjištěno v ratingovém stupni „junk“³²⁶, což není překvapující. Subjekty s tímto ratingovým hodnocením představují velmi rizikové subjekty

³²⁴ Pro Českou republiku pak naprosto nedostatečné.

³²⁵ S ohledem na neveřejnost těchto dat je tato část souhrnné výzkumné zprávy utajena.

³²⁶ Ratingový stupeň „junk“ prezentuje ratingy CCC+, CCC-, CC, C a D.

s vysokou pravděpodobností selhání, proto instituce poskytující úvěr očekávají vyšší úrokovou marži (rizikovou prémii). **Mediánová hodnota OAS rozpětí** je přibližně 10 %, i když průměrná hodnota je více než 17 %, ve srovnání s pouhými **0,87 % (resp. 0,96 % v průměru) v případě investičního³²⁷ ratingového stupně**. Dále se rozdíl mezi mediánem a průměrem výrazně zvyšuje s nižším ratingovým stupněm. Je zřejmé, že hodnoty OAS spreadu z junk ratingového stupně podstatně ovlivňují celkovou hodnotu mediánu v případě všech uvažovaných ratingových stupňů. **Hodnota mediánu OAS spreadu za ratingové stupně bez junk** je téměř dvakrát nižší, konkrétně **1,72 %** ve srovnání s 2,45 % zahrnujícími i junk ratingový stupeň.

Pokud jde o počet subjektů s dostupným ratingem a OAS spreadem, převážnou část představují subjekty z nefinančních sektorů s investičním a spekulativním³²⁸ ratingovým stupněm. Okrajovou část představují subjekty s ratingovým stupněm junk, konkrétně pak pouze 101 subjektů. Výrazný pokles subjektů je identifikován také ve finančním sektoru, kde subjekty se spekulativním nebo junk ratingovým stupněm jsou většinou výjimkou, konkrétně 61 subjektů. Tento výsledek potvrzuje skutečnost, že z pohledu převodních cen v případě finančních transakcí ve formě úvěru, subjekty s ratingovým hodnocením “junk” obvykle nemají přístup ke zvoleným formám financování na finančním trhu, protože představují vysoké riziko selhání. Pokud však přístup k financování na trhu získají, obvykle na základě určitých specifických podmínek³²⁹.

Stejně tak v případě spřízněných stran je nutné zvážit, zda je subjekt pro skupinu strategický, či nikoliv³³⁰, a zda je nutné přijmout vysoké riziko selhání. Pokud je tedy finanční transakce uzavřena, je třeba zvážit všechny podmínky a vyjasnit, zda se stále jedná o půjčku, nebo spíše o vklad kapitálu. Je nutné zdůraznit, že tato reklasifikace finanční transakce – půjčky by měla být zvažována případ od případu, neboť z trhu je zřejmé, že existuje několik institucí poskytující úvěr, které se rozhodly těmto subjektům půjčit i přes existenci vysoké pravděpodobnosti selhání. Nicméně, za toto významné riziko, požadují velmi vysokou rizikovou prémii (hodnota 3. kvartilu je 21 %).

Aplikovatelné úrokové sazby z dat Bloombergu

Následující tabulky (Tabulka 9-22 a Tabulka 9-23) shrnují výsledky výsledných aplikovatelných úrokových sazeb pro střednědobý úvěr se splatností 5 let, vztahené k roku 2022 a vyjádřené pro úvěr v domácí měně (v českých korunách), v USD nebo EUR, které představují nejčastější využívané měny v rámci řízených finančních transakcí ve skupině. Ke stanovení úrokové sazby pro domácí měnu či EUR byly využity úrokové diferenciály. Velikost aplikovatelné úrokové sazby ovlivňuje výše výnosu dluhopisu a její forma, zdali je

³²⁷ Investiční ratingový stupeň představuje ratingy AAA, AA+, AA, AA-, A+, A, A-, BBB+, BBB, BBB-.

³²⁸ Spekulativní ratingový stupeň představuje ratingy BB+, BB, BB-, B+, B a B-.

³²⁹ Např. zajištěním (poskytnutím záruky).

³³⁰ Jedná se o parametr, jehož hodnocení je velmi subjektivní – objektivně stejné (či podobné) situace tak mohou vést k rozdílným závěrům.

vyjádřená konkrétní jednou hodnotou anebo rozpětím hodnot generovaného výnosu za rok 2022.

Tabulka 9-22: Aplikovatelné úrokové sazby (ÚS) pro nefinanční sektor, výnosový spread pro 5letý USD vládní dluhopis (1 rok před)³³¹

Spread OAS - Bloomberg databáze (v %)			Průměr	Medián	1. kvartil	3. kvartil
A) všechna ratingová pásma bez junk pásma - OAS spread, 5letý			2,43	1,73	0,84	3,56
B) Investiční pásmo - OAS spread, 5letý			0,96	0,87	0,6	1,24
5letý USD dluhopis, k 09/2023, 1 rok před		3,317				
ÚS pro USD úvěry	varianta A)	Fixní sazba	5,75	5,05	4,16	6,88
	varianta B)		4,28	4,19	3,92	4,56
Úrokový diferenciál PRIBOR/LIBOR		3,15				
ÚS pro CZK úvěry	varianta A)	Fixní sazba	8,90	8,20	7,31	10,03
	varianta B)		7,43	7,34	7,07	7,71
Úrokový diferenciál LIBOR/EURIBOR		-2.479				
ÚS pro EUR úvěry	varianta A)	Fixní sazba	3,27	2,57	1,68	4,40
	varianta B)		1,80	1,71	1,44	2,08

Tabulka 9-23: Aplikovatelné úrokové sazby (ÚS) pro nefinanční sektor, výnosový spread pro 5letý USD vládní dluhopis – rozpětí 52 týdnů³³²

Spread OAS - Bloomberg databáze (v %)			Průměr	Medián	1. kvartil	3. kvartil
A) všechna ratingová pásma bez junk pásma - OAS spread, 5letý			2,43	1,73	0,84	3,56
B) Investiční pásmo - OAS spread, 5letý			0,96	0,87	0,6	1,24
5letý USD dluhopis, 52T rozpětí, 2022 1,53 až 4,378 %						
ÚS pro USD úvěry	varianta A)	Fixní sazba	3,96-6,81	3,26-6,11	2,37-5,22	5,09-7,94
	varianta B)		2,49-5,34	2,4-5,25	2,12-4,98	2,77-5,62
Úrokový diferenciál RIBOR/LIBOR		3,15				
ÚS pro CZK úvěry	varianta A)	Fixní sazba	7,11-9,96	6,41-9,26	5,52-8,37	8,24-11,09
	varianta B)		5,64-8,49	5,55-8,4	5,27-8,13	5,92-8,77
Úrokový diferenciál LIBOR/EURIBOR		-2,479				
ÚS pro EUR úvěry	varianta A)	Fixní sazba	1,48-4,33	0,78-3,63	0-2,74	2,61-5,46
	varianta B)		0,01-2,86	0-2,77	0-2,50	0,29-3,14

³³¹ Vlastní zpracování s využitím dat z databáze Bloomberg.

³³² Vlastní zpracování s využitím dat z databáze Bloomberg.

9.5.2 ČNB – databáze ARAD

Na základě analýzy veřejně dostupné databáze ARAD, lze pro účely stanovení bezpečného přístavu uvažovat o několika statistických údajích. Kromě obecných statistik jsou v databázi ARAD k dispozici podrobné úvěrové statistiky nefinančních subjektů, např. údaje o úrokových sazbách pro novou smlouvu, smlouvu do 1 roku, od 1 do 5 let anebo nad 5 let, pro stávající úvěry, úvěry do 30 mil Kč, úvěry nad 30 mil Kč, a to vše na měsíční bázi. Dále poskytuje údaje o celkových nákladech na úvěry těchto subjektů (*cost of borrowing*), ČNB sleduje krátkodobé a dlouhodobé náklady na úvěry a celkové náklady na poskytnuté úvěry (taktéž na měsíční bázi).

Kromě výnosů 1 až 10letých českých státních dluhopisů sleduje úrokový swap (IRS³³³) na denní (zejména 1 až 10letý) a měsíční bázi (zejména 1 až 15letý), dále úrokový diferenciál PRIBOR/EURIBOR a PRIBOR/LIBOR (na denní bázi) a forwardovou sazbu (FRA³³⁴) CZ ve standardním období 1, 3, 6, 9 měsíců až 3 měsíce. Mimo jiné poskytuje statistiky na denní bázi pro sazby PRIBOR (2W, 1M, 3M, 6M, 12M), repo sazby, lombardní a diskontní sazby.

Ačkoli všechny tyto údaje mohou být důležitým základem pro stanovení bezpečného přístavu, údaje o úvěrovém ratingu přiděleném nefinančním subjektům (tj. ratingu emitenta) nebo ratingu konkrétní emise v databázi chybí. Pokud extrahujeme od této podmínky, tak databáze ARAD poskytuje veřejně dostupné a podrobné informace, jejichž využití je možné. V této souvislosti je pak nutné zdůraznit, že bezpečné přístavy představují zjednodušení – a to je pochopitelně zatíženo (náhledem konkrétních situací) chybou. Tento „defekt“ je pak kompenzován snížením souvisejících nákladů jak na straně poplatníků, tak i správce daně.

Aplikovatelné úrokové sazby z dat ČNB – databáze ARAD

Aplikovatelné úrokové sazby byly sledovány u 1 až 5letých úvěrů, úvěrů nad CZK 30 mil a do CZK 30 mil, a dále u celkových nákladů na úvěr. Obdobně jako v případě dat z Bloombergu, byly vyjádřeny aplikovatelné úrokové sazby pro úvěry v domácí měně, USD či EUR, a to použitím buď úrokového diferenciálu nebo výnosu vládních dluhopisů (souhrnně pro rok 2022 viz Tabulka 9-24).

³³³ Z angl. *Interest Rate Swap*.

³³⁴ Z angl. *Forward Rate*.

Tabulka 9-24: Aplikovatelné úrokové sazby (v %) pro nefinanční sektor, rok 2022 – databáze ARAD³³⁵

Data – statistika úrokových sazeb, průměr v 2022	Úrokové sazby pro CZK úvěry	Spread - riziková přírážka	úrokový diferenciel PRIBOR/LIBOR 12M	Úrokové sazby pro USD úvěry (diferenciel)	Úrokové sazby pro USD úvěry (dluhopis)	úrokový diferenciel PRIBOR/EURIBOR 12 M	Úrokové sazby pro EUR úvěry (diferenciel)	Úrokové sazby pro EUR úvěry (dluhopis)
Úroková sazba pro 1-5leté úvěry	7,52	2,7	3,15	4,37	6,02	5,44	2,08	4,26
Úroková sazba pro úvěry	7,57	2,75		4,42	6,07		2,13	4,31
Úroková sazba pro úvěry nad CZK 30 mil.	7,69	2,87		4,54	6,19		2,25	4,43
Úroková sazba pro úvěry do CZK 30 mil.	6,93	2,11		3,78	5,43		1,49	3,67
Celkové náklady úvěrů	7,72	2,9		4,57	6,22		2,28	4,46
Náklady úvěrů dle <i>Cost of borrowings</i>	7,01	2,19		3,86	5,51		1,57	3,75

Pozn.:

Výnos vládních dluhopisů CZK (5let) je 4,82 % (k 09/2023)

Výnos vládních dluhopisů USD (5let) k 09/2023 1 rok zpět je 3,317 %.

Výnos dluhopisů EUR, ECB, průměr 2022, 5letý je 1,56 %

9.5.3 Metodika dle Damodarana

Metodika dle Damodarana je v praxi často využívaná a zároveň se na ní vznáší určitá kritika. V principu je metodika stanovení pravděpodobnosti selhání dlužníka resp., tedy odhadu úvěrového ratingu a stanovení rizikové přírážky, založeno na jednom klíčovém ekonomickém ukazateli, konkrétně na úrokovém krytí³³⁶. Odhad ratingu jen na tomto ukazateli je nejčastěji zaznívajícím kritikou. Metodika je veřejně dostupná na webových stránkách³³⁷, kde jsou potřebné propočty a excelové tabulky pravidelně aktualizovány.

Přístup dle Damodarana spočívá v odhadu ratingu dlužníka na základě ukazatele úrokového krytí a následně, dle určené hodnoty, přidělení odpovídající rizikové přírážky. Na webové stránce v sekci “*Archived Data*”³³⁸ jsou k dispozici přehledy rizikových přírážek za období

³³⁵ Vlastní zpracování s využitím databáze ARAD.

³³⁶ Velký význam tohoto indikátoru potvrzuje např. metodika dle Ištoka, nicméně jeho studie potvrdila relevanci řady dalších faktorů.

³³⁷ Damodaran (2023). Damodaran online. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>.

³³⁸ Dle Damodaran (2023). Damodaran online. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>.

Více viz <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/> sekce „Archived data“. Dále v sekci „Tools“ excelový soubor „Inputs for synthetic rating estimation“.

2015 až 2022, platné pro tři sledované skupiny společností (velké výrobní společnosti, menší a rizikovější společnosti anebo společnosti poskytující finanční služby). Data pro konkrétní rok jsou vždy vztažena k lednu příslušného roku. Jak je zřejmé z následující tabulky (

Tabulka 9-25), tak rizikové přírážky jsou pro všechny tři typy společností stejné, jen dílčí rozpětí úrokového krytí, z jehož hodnoty se odhaduje rating a následně přiřazuje přírážka, je rozdílné. Obecně platí, že větší výrobní společnosti, na dosažení lepšího ratingu potřebují nižší hodnotu úrokového krytí nežli menší a rizikovější společnosti.

Tabulka 9-25: Převodové můstky mezi úvěrovým ratingem a rizikovou přírážkou dle Damodarana (pro rok 2022)³³⁹

Velké výrobní společnosti				Malé a rizikovější společnosti			
Úrokové krytí je:		Rating	Přirážka (v %)	Úrokové krytí je:		Rating	Přirážka (v %)
>	≤			>	≤		
-100000	0,199999	D2/D	14,34	-100000	0,499999	D2/D	14,34
0,2	0,649999	C2/C	10,76	0,5	0,799999	C2/C	10,76
0,65	0,799999	Ca2/CC	8,20	0,8	1,249999	Ca2/CC	8,20
0,8	1,249999	Caa/CCC	7,78	1,25	1,499999	Caa/CCC	7,78
1,25	1,499999	B3/B-	4,62	1,5	1,999999	B3/B-	4,62
1,5	1,749999	B2/B	3,78	2	2,499999	B2/B	3,78
1,75	1,999999	B1/B+	3,15	2,5	2,999999	B1/B+	3,15
2	2,2499999	Ba2/BB	2,15	3	3,499999	Ba2/BB	2,15
2,25	2,49999	Ba1/BB+	1,93	3,5	3,9999999	Ba1/BB+	1,93
2,5	2,999999	Baa2/BBB	1,59	4	4,499999	Baa2/BBB	1,59
3	4,249999	A3/A-	1,29	4,5	5,999999	A3/A-	1,29
4,25	5,499999	A2/A	1,14	6	7,499999	A2/A	1,14
5,5	6,499999	A1/A+	1,03	7,5	9,499999	A1/A+	1,03
6,5	8,499999	Aa2/AA	0,82	9,5	12,499999	Aa2/AA	0,82
8,50	100000	Aaa/AAA	0,67	12,5	100000	Aaa/AAA	0,67

Přehled vývoje rizikových přírážek prezentují tabulky dále (viz Tabulka 9-26 a Tabulka 9-27). Obdobně jako v případě dat z databáze Bloomberg, společnosti s ratingovým hodnocením “junk” nesou velmi vysoké rizikové přírážky pohybující se mezi 11 až 20 % (v roce 2023) či mezi 7,78 až 14,34 % (v roce 2022). **Společnosti v investičním ratingovém pásmu a ve spekulativním nesou podstatně nižší rizikovou přírážku**, a to mezi 0,69 až 7,37 %, s mediánem ve výši 2 % (k lednu 2023) či mezi 0,67 až 4,62 % (k lednu 2022) s **mediánem ve výši 1,59 %**.

Informace k ratingům, úrokovému krytí a rizikové přírážce viz:

https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/valquestions/synrating.htm a
<https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/ratings.xls>.

Informace k rizikové přírážce státu viz:

https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/ctryprem.html.

³³⁹ Vlastní zpracování s využitím materiálů dostupných na: <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/ratings.xls>.

Tabulka 9-26: Rizikové přírážky (v %) dle Damodarana za období 2015 až 2023³⁴⁰

Rating	Rizikové přírážky za jednotlivé roky k lednu příslušného roku								
	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Aaa/AAA	0,69	0,67	0,69	0,63	0,75	0,54	0,60	0,75	0,40
Aa2/AA	0,85	0,82	0,85	0,78	1,00	0,72	0,80	1,00	0,70
A1/A+	1,23	1,03	1,07	0,98	1,25	0,90	1,00	1,10	0,90
A2/A	1,42	1,14	1,18	1,08	1,38	0,99	1,10	1,25	1,00
A3/A-	1,62	1,29	1,33	1,22	1,56	1,13	1,25	1,75	1,20
Baa2/BBB	2,00	1,59	1,71	1,56	2,00	1,27	1,60	2,25	1,75
Ba1/BB+	2,42	1,93	2,31	2,00	2,50	1,98	2,50	3,25	2,75
Ba2/BB	3,13	2,15	2,77	2,40	3,60	2,38	3,00	4,25	3,25
B1/B+	4,55	3,15	4,05	3,51	4,50	2,98	3,75	5,50	4,00
B2/B	5,26	3,78	4,86	4,21	5,40	3,57	4,50	6,50	5,00
B3/B-	7,37	4,62	5,94	5,15	6,60	4,37	5,50	7,50	6,00
Caa/CCC	11,57	7,78	9,46	8,20	9,00	8,64	6,50	9,00	7,00
Ca2/CC	15,78	8,20	9,97	8,64	11,08	10,63	8,00	12,00	8,00
C2/C	17,50	10,76	13,09	11,34	14,54	13,95	10,50	16,00	10,00
D2/D	20,00	14,34	17,44	15,12	19,38	18,60	14,00	20,00	12,00

Tabulka 9-27: Přehled rizikových přírážek (v %) v lednu 2023 dle Damodarana³⁴¹

Riziková přírážka	Průměr	Medián	1Q	3Q
Všechna ratingová pásma bez Junk	2,78	2,00	1,33	3,84
Investiční pásmo	1,67	1,52	1,14	2,11
Všechna ratingová pásma	6,36	3,13	1,52	9,47

Aplikovatelné úrokové sazby určené dle dat Damodarana

Aplikovatelné úrokové sazby z dat Damodarana jsou prezentována v tabulce níže (Tabulka 9-28). Opět, stejně jako v předešlých případech byly vyjádřeny pro střednědobý úvěr se splatností 5 let, vztažené k roku 2022 a vyjádřené pro úvěr v domácí měně (v českých korunách) či v USD nebo EUR, při využití jak úrokového diferenciálu, tak výnosu vládních dluhopisů.

³⁴⁰ Dle Damodaran (2023). Damodaran online. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>.

Detailněji viz [Damodaran Online: Home Page for Aswath Damodaran \(nyu.edu\)](#) sekce Ratings, Interest Coverage Ratios and Default Spread, pro aktuální rok 2023. Starší období, viz: Archived data, sekce Ratings, Spreads and Interest Coverage Ratios, období 1/22.

³⁴¹ Damodaran (2023). Damodaran online. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>. Detailněji viz [Damodaran Online: Home Page for Aswath Damodaran \(nyu.edu\)](#) sekce Ratings, Interest Coverage Ratios and Default Spread, pro aktuální rok 2023.

Tabulka 9-28: Úrokové sazby stanovené pro nefinanční sektor (rok 2022) dle Damodarana³⁴²

Ukazatel/popis			Sazba [%]
Průměrná hodnota rizikové přírážky - všechna ratingová pásma bez junk pásma			2,78
Průměrná hodnota rizikové přírážky - investiční pásmo			1,67
Výnos českého vládního dluhopisu CZK, průměr 2022, 5letá splatnost			4,82
ÚS pro CZK úvěry	2022	bez junk pásma	7,60
	2022	investiční pásmo	6,49
způsob A přes úrokové diferenciály	Úrokový diferenciál PRIBOR/LIBOR USD 12M		3,15
	ÚS pro USD úvěry	bez junk pásma	4,45
		investiční pásmo	3,34
	Úrokový diferenciál PRIBOR/EURIBOR 12 M		5,44
	ÚS pro EUR úvěry	bez junk pásma	2,16
		investiční pásmo	1,05
způsob B přes výnos vládních dluhopisů	Výnos vládních dluhopisů USD, 09/2022, 5letý		3,317
	ÚS pro USD úvěry	bez junk pásma	6,10
		Investiční pásmo	4,99
	Výnos vládních dluhopisů EUR, ECB, průměr 2022, 5letý		1,56
	ÚS pro EUR úvěry	bez Junk	4,34
		Investiční pásmo	3,23

9.5.4 Ratingové agentury

V rámci analýzy byly předmětem zkoumání metodiky tří ratingových agentur: Moody's, Standard & Poor's a Fitch, které mají na evropském trhu více než 90 % podíl v této oblasti služeb. Všechny ratingové agentury pravidelně zveřejňují metodiky ke stanovení úvěrových ratingů obchodních společností. Metodiky jsou poměrně rozsáhlé a využívají jak kvantitativní, tak kvalitativní ukazovatele, včetně zhodnocení implicitní či explicitní podpory v rámci skupiny.

Ratingové agentury pravidelně zveřejňují pravděpodobnosti selhání dlužníka v členění dle ratingů, a to v podobě průměrné kumulativní globální míry selhání podle plné ratingové škály. Moody's³⁴³ zveřejňuje tyto přehledy v horizontu 20 let, což je nejdelší časový horizont mezi ratingovými agenturami (viz Tabulka 9-29). Navíc poskytuje tyto přehledy i za jednotlivá odvětví. Ratingové agentura Fitch³⁴⁴ poskytuje přehledy o kumulativní globální míře selhání v horizontu 10 let. Nicméně v rámci přehledu za "Corporate Finance" vzorek zahrnuje

³⁴² Vlastní zpracování s využitím výsledků provedených analýz.

³⁴³ Blíže viz Moody's. (2021). Rating Methodology: Business and Consumer Services. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: https://www.moody.com/research/Moodys-updates-its-methodology-for-rating-business-and-consumer-service--PBC_1288068. Moody's. (2022). Annual default study: After a sharp decline in 2021, defaults will rise modestly this year. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: https://www.moody.com/researchdocumentcontentpage.aspx?docid=PBC_1316376. Moody's. (2022). Announcement of Periodic Review. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.moody.com/>.

³⁴⁴ Blíže viz Fitch (2020). Corporate Rating Criteria Effective from 21 December 2020 to 15 October 2021. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.fitchratings.com/research/corporate-finance/corporate-rating-criteria-21-12-2020>. Dále viz také Fitch (2022). 2021 Transition and Default Studies. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.fitchratings.com/research/corporate-finance/2021-transition-default-studies-31-03-2022>.

i finanční instituce (viz Tabulka 9-30 níže). Poslední zkoumaná ratingová agentury, Standard & Poor's³⁴⁵, poskytuje oproti předchozím agenturám detailnější pohled na pravděpodobnost selhání dlužníka, kdy poskytuje tyto přehledy jak na globální úrovni, tak za USA, Evropu a rozvíjející se trhy, a to v horizontu 15 let (viz Tabulka 9-31 níže). Česká republika spadá jak do přehledu Evropa, tak do přehledu za rozvíjející se trhy, nicméně je doporučováno aplikovat přehled za Evropu.

Tabulka 9-29: Přehled kumulativní průměrné globální míry selhání dlužníka dle Moody's³⁴⁶

Rating / Časový horizont v letech*	Průměrná kumulativní globální míra selhání dlužníka dle plné ratingové stupnice, dle Moody's za období 1983 – 2022 (v %)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Aaa	0	0	0	0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aa1	0	0	0	0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Aa2	0	0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,3	0,7	0,8
Aa3	0	0,1	0,2	0,2	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9
A1	0,1	0,2	0,4	0,5	0,7	0,9	1,1	1,20	1,3	1,5
A2	0	0,1	0,3	0,5	0,7	0,9	1,2	1,5	1,8	2,2
A3	0,1	0,2	0,3	0,5	0,7	1	1,2	1,5	1,8	2
Baa1	0,1	0,3	0,4	0,6	0,8	1,1	1,3	1,6	1,9	2,2
Baa2	0,2	0,4	0,7	1	1,3	1,6	1,9	2,3	2,6	3
Baa3	0,3	0,7	1,2	1,7	2,4	3	3,5	4,2	4,8	5,4
Ba1	0,5	1,5	2,7	3,9	5,1	6,4	7,4	8,3	9	9,9
Ba2	0,8	2,1	3,6	5,1	6,6	8	9,3	10,5	11,9	13,4
Ba3	1,3	3,7	6,4	9,4	12	14,4	16,8	19	21,1	23,3
B1	1,9	5,2	8,7	12,2	15,6	18,8	22	24,8	27,1	29,1
B2	3	7,6	12,3	16,6	20,4	23,9	26,9	29,3	31,9	34,4
B3	4,6	10,2	16	21,1	25,6	29,5	32,9	36	38,8	41
Caa	7,1	13,8	19,9	25,2	30	34,2	37,7	41	44	46,7
Ca-C	32,6	44,6	53,1	59,6	62,5	63,6	65,6	67,1	68,3	68,8
Investiční pásmo	0,1	0,2	0,4	0,6	0,9	1,1	1,4	1,6	1,9	2,1
Spekulativní pásmo	4,1	8,4	12,4	16,1	19,3	22,1	24,5	26,7	28,7	30,5

Pozn: *zkráceno na posledních 10 let.

³⁴⁵ Blíže viz Standard & Poor's. (2019). Corporate Methodology: Ratings and Adjustments. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.maalot.co.il/Publications/MT20190402140633.PDF>. Dále také viz Standard & Poor's. (2022). 2021 Annual Global Corporate Default and Rating Transition Study. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.maalot.co.il/Publications/TS20220424121828.PDF>.

³⁴⁶ Blíže viz: Moody's. (2021). Rating Methodology: Business and Consumer Services. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: https://www.moody's.com/research/Moodys-updates-its-methodology-for-rating-business-and-consumer-service--PBC_1288068. Moody's. (2022). Annual default study: After a sharp decline in 2021, defaults will rise modestly this year. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: https://www.moody's.com/researchdocumentcontentpage.aspx?docid=PBC_1316376. Moody's. (2022). Announcement of Periodic Review. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.moody's.com/>.

Tabulka 9-30: Přehled kumulativní průměrné globální míry selhání dlužníka dle Fitch³⁴⁷

Rating / časový horizont v letech	Průměrná kumulativní globální míra selhání dlužníka dle plné ratingové stupnice, dle Fitch za období: 1990 – 2022 (v %)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AAA	0,11	0,23	0,35	0,48	0,61	0,75	0,89	1,03	1,19	1,35
AA+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AA-	0,08	0,08	0,08	0,08	0,09	0,09	0,09	0,09	0,10	0,14
A+	-	0,06	0,10	0,14	0,19	0,24	0,30	0,34	0,38	0,39
A	0,07	0,19	0,34	0,49	0,65	0,82	1,03	1,26	1,56	1,79
A-	0,05	0,14	0,22	0,26	0,36	0,45	0,71	0,87	1,05	1,27
BBB+	0,07	0,13	0,25	0,44	0,60	0,92	1,06	1,18	1,32	1,53
BBB	0,07	0,29	0,53	0,78	1,15	1,45	1,73	2,05	2,34	2,61
BBB-	0,23	0,57	1,01	1,42	1,82	2,18	2,51	2,87	3,31	3,83
BB+	0,25	1,23	2,27	3,13	3,80	4,42	5,09	5,84	6,56	7,49
BB	0,48	1,45	2,19	3,55	4,73	5,59	6,16	6,55	6,85	7,10
BB-	1,04	2,32	4,01	4,62	5,18	6,04	6,79	7,37	7,50	7,88
B+	1,53	3,89	6,15	7,86	9,14	9,54	10,30	10,83	11,17	11,01
B	2,05	5,26	8,52	11,27	12,48	13,17	14,07	14,82	15,41	15,96
B-	3,12	6,75	8,92	10,35	11,10	11,78	12,18	12,68	12,50	11,60
CCC to C	22,97	30,35	35,17	36,22	37,86	39,21	41,49	41,85	41,79	41,03
Investiční pásmo	0,08	0,21	0,37	0,53	0,70	0,89	1,06	1,22	1,40	1,59
Spekulativní pásmo	2,60	4,86	6,80	8,16	9,20	9,99	10,82	11,39	11,67	11,97
Souhrn za celou „Corporate Finance“	0,76	1,44	2,04	2,46	2,81	3,10	3,40	3,63	3,79	3,95

Tabulka 9-31: Přehled kumulativní průměrné globální míry selhání dlužníka - Standard&Poor's³⁴⁸

Rating/časový horizont v letech	Průměrná kumulativní globální míra selhání dlužníka dle plné ratingové stupnice, dle Standard & Poor's za období 1981-2022 (v %)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AAA	0,00	0,03	0,13	0,24	0,34	0,45	0,5	0,58	0,64	0,69
AA+	0,00	0,05	0,05	0,09	0,14	0,19	0,24	0,29	0,34	0,4
AA	0,02	0,03	0,08	0,21	0,34	0,46	0,57	0,68	0,76	0,85
AA-	0,03	0,08	0,15	0,22	0,29	0,39	0,45	0,49	0,54	0,59
A+	0,04	0,08	0,17	0,29	0,38	0,46	0,56	0,66	0,77	0,89
A	0,05	0,13	0,2	0,3	0,41	0,57	0,73	0,87	1,03	1,22

³⁴⁷ Blíže viz Fitch (2020). Corporate Rating Criteria Effective from 21 December 2020 to 15 October 2021. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.fitchratings.com/research/corporate-finance/corporate-rating-criteria-21-12-2020>. Dále viz také Fitch. (2022). 2021 Transition and Default Studies. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.fitchratings.com/research/corporate-finance/2021-transition-default-studies-31-03-2022>.

³⁴⁸ Blíže viz Standard & Poor's. (2019). Corporate Methodology: Ratings and Adjustments. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.maalot.co.il/Publications/MT20190402140633.PDF>. Dále také viz Standard & Poor's. (2022). 2021 Annual Global Corporate Default and Rating Transition Study. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://www.maalot.co.il/Publications/TS20220424121828.PDF>.

Rating/časový horizont v letech	Průměrná kumulativní globální míra selhání dlužníka dle plné ratingové stupnice, dle Standard & Poor's za období 1981-2022 (v %)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A-	0,05	0,15	0,23	0,33	0,46	0,6	0,8	0,95	1,06	1,16
BBB+	0,09	0,24	0,43	0,61	0,81	1,05	1,23	1,42	1,67	1,92
BBB	0,14	0,34	0,54	0,85	1,16	1,48	1,78	2,06	2,36	2,65
BBB-	0,22	0,64	1,18	1,8	2,44	3,01	3,51	3,96	4,33	4,66
BB+	0,29	0,9	1,63	2,39	3,13	3,85	4,47	4,9	5,43	5,95
BB	0,45	1,43	2,79	4,04	5,34	6,4	7,39	8,28	9,15	9,91
BB-	0,91	2,82	4,79	6,8	8,57	10,27	11,68	13,08	14,16	15,07
B+	1,91	5,2	8,45	11,22	13,43	15,14	16,68	17,98	19,18	20,29
B	2,85	6,69	10,13	12,99	15,32	17,35	18,78	19,84	20,87	21,89
B-	5,53	11,73	16,77	20,33	22,93	24,84	26,31	27,44	28,29	28,98
CCC to C	25,7	35,37	40,48	43,43	45,63	46,68	47,78	48,53	49,14	49,7
Investiční pásmo	0,08	0,22	0,39	0,59	0,8	1,02	1,22	1,4	1,58	1,76
Spekulativní pásmo	3,52	6,79	9,61	11,91	13,8	15,34	16,62	17,68	18,63	19,5
Souhrn za „Corporate“	1,48	2,88	4,1	5,13	5,99	6,71	7,32	7,83	8,28	8,7

Z předchozích tabulek vyplývá, že u subjektů s investičním ratingovým hodnocením se míra selhání pohybuje max. do výše 0,9 %, pokud je tedy uvažován střednědobý horizont splatnosti úvěru (tj. do 5 let).

Spekulativní pásmo vykazuje několikanásobně vyšší míry selhání. Nicméně, pokud je posuzována situace souhrnně za všechny agentury a je-li zohledněna míra selhání dlužníka v rámci ratingové škály bez “junk” pásma, tak nejnižší míru selhání prezentuje agentura Fitch a nejvyšší míru selhání agentura Moody's. Pro následné stanovení rizikové přírážky je nutné vzít v úvahu míru návratnosti v případě úpadku dlužníka, která se v České republice pohybuje kolem 7 %³⁴⁹.

Výsledné průměrné či mediánové hodnoty kumulativní průměrné globální rizikové přírážky u 5leté půjčky uvádí tabulka níže (Tabulka 9-32), v průměru se pohybuje mezi 3 až 5,4 %, s mediánem kolem 1 %.

Tabulka 9-32: Třiletý přehled kumulativní průměrné globální míry selhání dlužníka a stanovené přírážky za všechny ratingové agentury³⁵⁰

Moody's	1983-2019 ²		1983-2021		1983-2022	
	Míra selhání ¹	Přirážka ³	Míra selhání	Přirážka	Míra selhání	Přirážka
Medián	1,18	1,09	1,04	0,96	1,05	0,98
Průměr	5,76	5,36	5,61	5,22	5,80	5,39

³⁴⁹ ADVOKÁTNÍ DENÍK. (2019). *Mapa insolvence: obraz Česka jako rizikové země neplatičů je falešný*. [cit. 08. 12. 2023]. [online]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/10/30/mapa-insolvence-obraz-ceska-jako-rizikove-zeme-neplaticu-je-falesny/>.

³⁵⁰ Vlastní zpracování s využitím podkladových materiálů ratingových agentur. Odkazy na zdroje – viz předchozí poznámky pod čarou.

Moody's	1983-2019 ²		1983-2021		1983-2022	
Pětiletý úvěr	Míra selhání ¹	Přirážka ³	Míra selhání	Přirážka	Míra selhání	Přirážka
Fitch	1990-2020		1990-2021		1990-2022	
Pětiletý úvěr	Míra selhání	Přirážka	Míra selhání	Přirážka	Míra selhání	Přirážka
Medián	1,01	0,94	0,95	0,88	0,90	0,84
Průměr	3,23	3,00	3,20	2,98	3,24	3,02
S&P	1981-2020		1981-2021		1981-2022	
Pětiletý úvěr	Míra selhání	Přirážka	Míra selhání	Přirážka	Míra selhání	Přirážka
Medián	1,09	1,01	1,03	0,96	0,99	0,92
Průměr	5,13	4,77	4,90	4,55	4,72	4,39

Pozn.:

1. Default rate.
2. Průměrná kumulativní globální míra selhání dlužníka. Prezentována jsou tři období. Hodnoty mediánu a průměru jsou za investiční a spekulativní ratingové pásma, bez junk pásma.
3. Pro výpočet rizikové přirážky použita míra návratnosti v případě úpadku ve výši 7 %.

Aplikovatelné úrokové sazby z dat ratingových agentur

Aplikovatelné úrokové sazby vyplývající z dat ratingových agentur jsou prezentovány v tabulce níže (Tabulka 9-33). Obdobně jako v předešlých případech jsou vyjádřeny pro střednědobý úvěr se splatností 5 let, vztažené k roku 2022 a vyjádřené pro úvěr v domácí měně (v českých korunách) či v USD nebo EUR, při využití úrokového diferenciálu.

Tabulka 9-33: Aplikovatelné úrokové sazby (ÚS) dle ratingových agentur³⁵¹

Kategorie/popis		Sazba [%]
Průměrná hodnota průměrné přirážky z kumulativní globální míry selhání u 5letého úvěru		4,30
Mediánová hodnota průměrné přirážky u kumulativní globální míry selhání u 5letého úvěru		4,55
Vládní dluhopis CZK za rok 2022, průměr 5letá splatnost		4,82
ÚS pro CZK úvěry	z mediánové hodnoty	9,37
	z průměrné hodnoty	9,12
Úrokový diferenciál PRIBOR/LIBOR USD		3,15
ÚS pro USD úvěry	z mediánové hodnoty	6,22
	z průměrné hodnoty	5,97
Úrokový diferenciál PRIBOR/EURIBOR		5,44
ÚS pro EUR úvěry	z mediánové hodnoty	3,93
	z průměrné hodnoty	3,68

9.6 Návrh bezpečného přístavu

Z předchozí kapitoly vyplynuly závěry relevantní z hlediska posouzení možnosti využití jednotlivých přístupů k ustavení bezpečného přístavu. Při využití dat z databáze Bloomberg (jsou-li brána v potaz data ze Severní Ameriky poskytující dostatečné detaily), dat

³⁵¹ Vlastní zpracování.

ratingových agentur anebo z databáze ARAD, či při aplikaci přístupu Damodarana, se výsledky stanovených úrokových sazeb významně neliší a oscilují kolem podobných hodnot.

Významná podobnost je u hodnot stanovených úrokových sazeb v případě aplikace přístupu Damodarana a dat obsažených v databázi ARAD, konkrétně ve vztahu k datům nákladů na úvěr. Taktéž úrokové sazby stanovené za užití dat z Bloombergu a ratingových agentur pro úvěry denominované v EUR či v USD jsou si navzájem velmi podobné, což vyplývá zejména z podstaty dat, ze které vycházejí. Nicméně tyto úrokové sazby jsou podobné i s potenciálně aplikovatelnými sazbami z databáze ARAD vyjádřenými přes výnos státních dluhopisů.

Na základě této analýzy lze konstatovat, že pro stanovení bezpečného přístavu se jeví jako příhodné využít v podmínkách České republiky veřejně dostupná data z databáze ARAD, neboť poskytují srovnatelné výsledky se současnými v praxi využívanými přístupy, a nejlépe reflektují české prostředí: i přesto, že tato databáze neobsahuje detailní klasifikaci úrokových sazeb dle úvěruschopnosti dlužníka (tj. dle úvěrového ratingového hodnocení), poskytuje adekvátní srovnatelné údaje.

Návrh bezpečného přístavu specifikovaný dále pro českého daňového poplatníka bude vycházet z následujících kritérií/předpokladů:

1. Splatnost úvěru do 5 let.
2. Klasifikace na úvěry do 30 mil. Kč, nad 30 mil. Kč a případný ekvivalent denominovaný v měně USD či EUR (pro účely převodu je aplikován úrokový diferenciál).
3. Úrokové sazby v databázi ARAD odrážejí ekonomické úvěrové prostředí v České republice.
 - V této souvislosti je stavěno na předpokladu, že banky zpravidla neposkytnou úvěr entitě, která má vysokou pravděpodobnost selhání, a pokud tak nastane, tak jen za specifických okolností³⁵².
4. Neexistence úvěrového ratingového hodnocení a s tím souvisejících rizikových přírážek je nahrazena tvorbou rozpětí úrokových sazeb o jeden procentní bod ze zjištěné hodnoty.³⁵³
5. Pravidelná roční aktualizace (současná data jsou vztažena k roku 2022).

Další aspekty, resp. podmínky, které je vhodné vzít do úvahy při tvorbě bezpečného přístavu, jsou:

1. Existence písemné úvěrové smlouvy, tam uvedených pravidel a fakticity jejich plnění (pro ověření, že nejde o vklad do kapitálu dané společnosti).
2. Užití jako unilaterálního bezpečného přístavu pro ryze tuzemské transakce. V případě přeshraniční transakce je vhodná aplikace jen na státy s uzavřenou SZDZ či státy s fungující výměnou informací.

³⁵² Např. poskytnutí odpovídající záruky.

³⁵³ Tento předpoklad je podpořen skutečností, že v databázi Bloomberg v rámci ratingového pásma bez junk se pohybuje riziková přírážka OAS vyjádřena prostřednictvím 1. a 3. kvartilu mezi 0,21 až 2 %.

3. Společnost nemá daňové nedoplatky a neprobíhá u společnosti likvidace či restrukturalizace.
4. Společnost u vybraných finančních ukazatelů dosahuje určité hodnoty.

Bezpečný přístav pro nefinanční podniky by mohl mít podobu rozpětí mezi 6,52 až 8,52 % v případě úvěru se splatností do 5 let a denominovaného v českých korunách.

V případě limitování bezpečného přístavu max. částkou (tj. do 30 mil. CZK), by bezpečný přístav mohl mít podobu rozpětí mezi 5,93 až 7,93 %.

Jelikož český daňový poplatník zpravidla má i úvěry denominované v cizí měně, tak v případě USD by bezpečný přístav mohl být v rozmezí mezi 3,37 až 5,37 % (u úvěru do 5 let splatnosti, bez rozlišení limitu částky). V případě limitu max. částky úvěru/ů (ekvivalent k částce 30 mil. CZK) by se bezpečný přístav mohl ve sledovaném období pohybovat mezi 2,78 % až 4,78 %.

Obdobně v případě úvěru denominované v EUR by za této situace mohl bezpečný přístav bez limitu částky dosahovat hodnot 1,08 až 3,08 %; s limitem částky (ekvivalent k částce 30 mil. CZK) pak hodnot mezi 0,49 až 2,49 % (viz Tabulka 9-34 níže).

Tabulka 9-34: Návrh bezpečného přístavu pro nefinanční sektor založený na úvěrových statistikách z databáze ARAD³⁵⁴

Úrokové sazby (průměry roku 2022)	Úrokové sazby pro CZK	SH rozpětí pro CZK úvěry*		Úrokové sazby pro USD úvěry	SH rozpětí pro USD úvěry*		Úrokové sazby pro EUR úvěry	SH rozpětí pro EUR úvěry*	
		6,52	8,52		3,37	5,37		1,08	3,08
Úroková sazba pro 1-5 leté úvěry	7,52	6,52	8,52	4,37	3,37	5,37	2,08	1,08	3,08
Úroková sazba pro úvěry	7,57	6,57	8,57	4,42	3,42	5,42	2,13	1,13	3,13
Úroková sazba pro úvěry nad CZK 30 mil.	7,69	6,69	8,69	4,54	3,54	5,54	2,25	1,25	3,25
Úroková sazba pro úvěry do CZK 30 mil.	6,93	5,93	7,93	3,78	2,78	4,78	1,49	0,49	2,49
Celkové náklady úvěrů	7,72	6,72	8,72	4,57	3,57	5,57	2,28	1,28	3,28
Náklady úvěrů dle Cost of borrowings	7,01	6,01	8,01	3,86	2,86	4,86	1,57	0,57	2,57

Pozn.: * Vytvořeno rozpětí +/- 1 % k hodnotě průměru.

9.7 Závěr

Obecně lze konstatovat, že existence bezpečných přístavů/preferenčních režimů pro finanční transakce je v národních předpisech celosvětově relativně málo frekventovaná. To může

³⁵⁴ Vlastní zpracování s využitím výsledků provedených analýz.

souviset i s tím, že dosud absentoval specifitější manuál pro stanovení převodní ceny u finančních transakcí jako takových. Se vznikem nového materiálu (kap. X Směrnice OECD o převodních cenách (finanční transakce)) je potenciálně spojen i rostoucí zájem o etablování bezpečného přístavu pro úvěry³⁵⁵.

Bezpečný přístav je bezpochyby konceptem, který přináší žádoucí zjednodušení pro daňové poplatníky, a dokonce i pro správce daně. S určením správného způsobu nastavení pravidel je však spojeno mnoho problémů. Kromě toho existuje významná překážka širšího přijetí „bezpečného přístavu“ ze strany jurisdikcí zapojených entit v rámci řízené transakce, tj. existence rizika dvojího zdanění u mezinárodních transakcí³⁵⁶.

Otázkou také zůstává, jaké jsou přijatelné úrovně osobního rozsahu („kdo“) a věcného rozsahu (jaké typy transakcí), které mají být pravidly kryty tak, aby nedocházelo k diskriminaci mezi transakcemi a/nebo subjekty. U existujících koncepcí bezpečných přístavů pro stanovení úrokových sazeb lze identifikovat nemalou rozdílnost pravidel. Souhrnná výzkumná zpráva předkládá souhrn existujících koncepcí spolu s taxonomií kritérií pro stanovení bezpečného přístavu pro úvěry, které mohou sloužit jako východisko pro úvahy *de lege ferenda*. Je třeba zdůraznit, že v souvislosti s vhodným nastavením bezpečného přístavu existuje řada problematických otázek. Jednou z nich je nedostatek vhodných a dostupných údajů, které by umožnily nastavit pravidla tak, aby splnila plnohodnotně svůj účel (zajištění administrativního zjednodušení, snížení vyvolaných nákladů zdanění a administrativních nákladů ze strany správce daně).

Z toho důvodu tento materiál rovněž zhodnocuje stávající přístupy používané v praxi pro stanovení úrokových sazeb u úvěrů, a to přístup dle Damodarana, přístup za využití dat z databáze Bloomberg a metodik ratingových agentur, v neposlední řadě možnosti stanovení úrokové sazby za využití veřejně dostupných dat ČNB (databáze ARAD). Klíčovými parametry pro analýzy a navazující úvahy/doporučení byla dostupnost a srovnatelnost dat.

Potvrzení srovnatelnosti aplikovatelných úrokových sazeb je významným zjištěním, která zásadním způsobem determinuje doporučení týkající se návrhu bezpečného přístavu. Česká finanční správa by mohla výsledky provedené analýzy zohlednit při preferenci dat, z nichž bude vycházet při stanovení bezpečného přístavu pro účely převodních cen ve finančních transakcích. Údaje ČNB by měly být přijatelné a způsobilé pro stanovení příslušného bezpečného přístavu mj. i z hlediska na jejich charakter a reflexi podmínek ČR. Vlastní návrh formy a podoby bezpečného přístavu založeného na využití dat z databáze ČNB je uveden v závěru této souhrnné výzkumné zprávy.

³⁵⁵ Autoři vychází z analogie pro služby s nízkou přidanou hodnotou.

³⁵⁶ Viz OECD (2022). OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. [online]. [cit. 08. 12. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/Oe655865-en>, blíže viz kap. E, bod E.4.2 (Riziko dvojího zdanění, dvojího nezdanění a obavy ze vzájemné dohody).

Část E
(výsledky, přínosy a
limity dosažených řešení)

10 Výsledky a jejich zhodnocení

V rámci řešení projektu byly realizovány tři workshopy, v rámci kterých byly prezentovány a diskutovány dosažené výsledky. První byl realizován formou on-line v důsledku pandemie Covid-19, zbylé dva prezentovány prezenční formou v Praze. Jeden z workshopů byl realizován pod záštitou české pobočky IFA (*International Fiscal Association*).

Z workshopů, ze kterých vzešla řada cenných podnětů, vyplynul zájem o výstupy z řešení projektu – zejména pak o metodiku pro stanovení ratingu společnosti pro malé a střední podniky³⁵⁷. V rámci řešení projektu taková metodika vzešla³⁵⁸ a její využití je předmětem dalšího posuzování ze strany externího aplikačního garanta. V rámci diskuse na prvním workshopu, kde byl prezentován základní rámec a přístupy pro ocenění finančních transakcí, byl např. ze strany odborné veřejnosti opakovaně vznesen argument možnosti užití bankrotních modelů pro „odhad ratingu“ společnosti. Výsledky prováděných analýz opakovaně prokázaly oprávněnost výhrad řešitelského týmu k této argumentaci – pro podmínky ČR a jiných evropských zemí lze užit dané modely pouze podpůrně³⁵⁹.

Primárním výstupem v rámci řešení projektu byla série článků zveřejněných v e-Bulletinu Komory daňových poradců ČR³⁶⁰. Dané články, které prezentují východiska, ale i základní metodologický rámec pro ocenění základních finančních transakcí, byly odbornou veřejností dobře přijaty. Ve spojitosti s nimi a v návaznosti na ně byl realizován výzkum v podobě polo-standardizovaných rozhovorů s odborníky na oblast převodních cen. Další cenná zpětná vazba byla získána v rámci realizovaných workshopů a z pravidelně realizovaných schůzek se zástupci externího aplikačního garanta.

V sérii dalších článků byly prezentována materie s přihlédnutím ke specifickým v podmínkách ČR; jeden z příspěvků cílil na možnosti využití znaleckého posudku při stanovení převodní ceny (nejenom) u finanční transakce³⁶¹.

³⁵⁷ Pro které jsou ceny za služby ratingových agentur příliš vysoké.

³⁵⁸ Detailněji viz Ištók, M. (2023). *Transferové oceňovanie úverov a pôžičiek v Českej a Slovenskej republike*. Brno: VUTIUM, 2023. ISBN 978-80-214-6151-2.

³⁵⁹ Detailněji viz Ištók, M. (2023). *Transferové oceňovanie úverov a pôžičiek v Českej a Slovenskej republike*. Brno: VUTIUM, 2023. ISBN 978-80-214-6151-2.

³⁶⁰ Brychta, K., Svirák, P., Solilová, V. a Ištók, M. (2021). Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část I. *e-Bulletin KDP ČR*, 2021, 11/2021. s. 36-41.

Brychta, K., Solilová, V., Svirák, P. a Ištók, M. (2022). Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část II. *e-Bulletin KDP ČR*, 1/2022. s. 30-35.

Solilová, V. a Ištók, M. (2022). Stanovení převodní ceny u finančních transakcí - část III. *e-Bulletin KDP ČR*, 3/2022. s. 40-47.

Solilová, V. a Ištók, M. (2022). Stanovení převodní ceny u finančních transakcí, část IV. - významné aspekty týkající se aplikace principu tržního odstupu u cash-poolingových struktur. *e-Bulletin KDP ČR*, 5/2022. s. 36-43.

³⁶¹ Brychta, K. (2022). Stanovení převodních cen v oblasti vnitropodnikových finančních transakcí z pohledu znalce. *Bulletin KDP ČR*, 4/2022. s. 29-41. Dostupné z: www.kdpcr.cz.

Solilová, V., Režňáková, M., Karas, M. a Ištók, M. (2022). *Přístupy stanovení převodních cen u finančních transakcí a jejich využití v podmínkách České republiky*. *Bulletin KDP ČR*, 4/2022. s. 29-41. Dostupné z: www.kdpcr.cz.

Syntetizující článek zaměřený na přístupy pro stanovení převodních cen u finančních transakcí a navazující zhodnocení možností jejich využití v podmínkách České republiky se stal základem pro další rozvoj vybraných okruhů problémů. V návaznosti na ně byly vypracovány další podklady a analýzy³⁶², které byly ve valné míře publikovány či předloženy do recenzních řízení.

Z pohledu ocenění finanční transakce je klíčovou činností stanovení úvěrového ratingu³⁶³. To je činnost nadmíru komplikovaná a finančně náročná (a pro řadu subjektů finančně neúnosná). Z tohoto důvodu se řešitelský tým zabýval i dalšími možnostmi stanovení ratingu, event. dalšími možnostmi ocenění stanovení převodní ceny u finančních transakcí s přihlédnutím k deficitu veřejně dostupných dat³⁶⁴.

I ve spojení s posledně uvedeným v průběhu řešení projektu vzrostl zájem na řešení otázky tvorby tzv. bezpečného přístavu (z angl. *Safe harbour*) pro stanovení úroku u úvěrů. Původně doplňkový výzkumný úkol se stal jedním z klíčových. V této spojitosti řešitelský tým identifikovat stávající praxi, provedl systematizaci existujících koncepcí a provedl taxonomii kritérií³⁶⁵. Výsledky provedené analýzy, zhodnocení možných přístupů a návrh pro bezpečný přístav je součástí této souhrnné výzkumné zprávy (viz část D).

V průběhu řešení nabyla na významu i otázka dluhové kapacity, která není odbornou literaturou (a v zásadě ani standardy OECD a OSN) řešena, pomíneme-li obecné příklady a doporučení. V této oblasti řešitelský tým publikoval inovátorský přístup ke stanovování dluhové kapacity³⁶⁶.

³⁶² K analýze kap. X Směrnice OECD viz článek Kalová, D. (2023). Aspekty stanovení převodní ceny u finančních transakcí. *ACTA STING*, 2023, roč. 2023, č. 1, s. 6-22. ISSN 1805-6873.

³⁶³ K danému viz např. článek, který vznikl v rámci řešení projektu: Kalová, D. (2023). Conceptual framework for determining the transfer price of loans. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 2023, roč. 13, č. 1, s. 140-145. ISSN 2464-6733.

³⁶⁴ Viz např.:

- Ištók, M. (2023). *Transferové oceňovanie úverov a pôžičiek v Českej a Slovenskej republike*. Brno: VUTIUM, 2023. ISBN 978-80-214-6151-2.
- Režňáková, M., Štefánková, S. a Karas, M. (2023). *Using the Survival Analysis to Predict a Company's Creditworthiness*. In: Hradec Economic Days 2023. Vol. 13 Proceedings of the international scientific conference. April 13 - 14, 2023. Hradec Králové: University of Hradec Králové, 2023, s. 574-583. ISBN 978-80-7435-901-9.
- Brychta, K., Kalová, D., Ištók, M. a Solilová, V. (2023). *Economic Modelling - a Method for Determining the Transfer Price of Loan Interest*. In: Financial Management of Firms and Financial Institutions. 14th International Scientific Conference. Proceedings. Ostrava: Technical University of Ostrava, 2023, s. 28-36. ISBN 978-80-248-4693-4.
- Solilová, V. a Ištók, M. (2023). Úverový rating a transferové oceňovanie. *Finanční manažér*. XXIII(3), str. 5-18.

³⁶⁵ Ištók, M., Solilová, V. a Brychta, K. (2022). Challenges in transfer pricing: A concept of safe harbours for financial transactions. *Financial Internet Quarterly*, roč. 18, č. 4, s. 23-34. ISSN 2719-3454.

³⁶⁶ Karas, M. a Režňáková, M. (2023). A novel approach to estimating the debt capacity of European SMEs. *Equilibrium*, 2023, roč. 18, č. 2, s. 551-581. ISSN: 1689-765X.

Ve spojení s projektem byly dosud realizovány tyto výstupy:

- a) tři 3 workshopy (jeden pod garancí IFA (*International Fiscal Association (pobočka v České republice)*³⁶⁷);;
- b) publikovány 4 články v časopisech s impakt faktorem (z toho 1 článek k publikaci do časopisu s impakt faktorem přijat);
- c) publikován 1 článek v odborném recenzovaném časopise;
- d) publikovány 2 konferenční příspěvky;
- e) publikováno 8 článků v odborných časopisech;
- f) publikována 1 odborná kniha (dostupná jak elektronicky, tak v tištěné podobě (1. výtisk 100 ks rozebrán; realizován jeden dotisk dalších 100 ks³⁶⁸).

Dosud publikované texty ve spojení s poznatky a závěry uvedenými v této souhrnné výzkumné zprávě a dalšími materiály, které vznikly ve spojení s řešením projektu a byly zástupcům externího aplikačního garanta poskytnuty³⁶⁹, vytváří komplementární celek, který představuje:

- a) metodický návod pro ocenění základních finančních transakcí;
- b) bere v potaz podmínky ČR a omezenou dostupnost dat.

10.1 Limity a omezení dosažených výsledků

Limity dosažených výsledků v oblasti kvantitativního výzkumu plynou z kvality a množství dostupných dat. Pro oblast finančních transakcí tedy platí v tomto ohledu stejný závěr jako pro oblast stanovování převodních cen u ostatních typů transakcí. V rámci prováděných analýz³⁷⁰ bylo nutné přistoupit k rozšíření datové základny na evropská data. Stejně tak bylo nutné přistoupit ke sloučení některých oborů tak, aby bylo možné využít adekvátních metod pro statistické zpracování dat³⁷¹.

Ve vztahu k původně plánovanému výstupu H(neleg) je nutno uzavřít, že ke dni skončení projektu nebude realizován a byl nahrazen věcně plně ekvivalentním výsledkem, a to ve formální podobě této zprávy Vsouhrn³⁷². V této souvislosti je nutno poukázat na fakt, že Finanční správa ČR v současnosti prochází významnými změnami a zároveň je zatížena

³⁶⁷ International Fiscal Association Česká republika (2023). *International Fiscal Association Česká republika. O nás*. [online]. [cit. 20. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.ifa-cr.cz/cs/o-nas>.

³⁶⁸ Výtisky knih poskytnuty účastníkům workshopu realizovaného v roce 2023, subjektům participujícím na výzkumu, zástupcům Finanční správy ČR a zástupcům Finanční správy SR, aj.

³⁶⁹ Jde o *ad hoc* zpracované podklady a materiály, které byly či budou zveřejněny na webu projektu (např. zpracovaná judikatura, problematika úpravy ratingu (notch-up a notch-down)).

³⁷⁰ Detailněji k metodice a zdrojům dat u publikace Karas, M. a Režňáková, M. (2023). A novel approach to estimating the debt capacity of European SMEs. *Equilibrium*, 2023, roč. 18, č. 2, s. 551-581. ISSN: 1689-765X.

³⁷¹ Některé obory byly v datových souborech zastoupeny marginálně. K některým aspektům např. Ištók, M. (2023). *Transferové oceňovanie úverov a pôžičiek v Českej a Slovenskej republike*. Brno: VUTIUM, 2023. ISBN 978-80-214-6151-2.

³⁷² Bylo zažádáno o změnu typu výstupy, které bylo vyhověno.

připravovanými či realizovanými změnami v oblasti zdaňování³⁷³. Zástupci externího aplikačního garanta mají nicméně k dispozici požadované podkladové materiály k tvorbě interního dokumentu.

³⁷³ Do gesce pracoviště, které za externího aplikačního garanta participovala, patří oblast daně z příjmů právnických osob, která v současnosti prochází značnými změnami.